

MARTS 2021
NUMMER 1

SIGNATUR

INSPI

s. 27–42 /

s. 18 /

REVISORBRANCHENS SWOT
Fire unge afdækker branchens
styrker, svagheder, trusler og
muligheder.

s. 24 /

DANMARKS YNGSTE SR
Ismaeel Rasul kan skrive
titlen som SR på CV'et i en
usædvanligt ung alder.

s. 46 /

680 NYE STUDERENDE I 2020
Hvorfor er interessen for
cand.merc.aud. så
overvældende?

TEMA / s. 12-24 og 43-48

Uddannelse

I denne temaudgave af SIGNATUR sætter vi fokus på uddannelse. Du kan blandt andet læse om den nye revisoreksamen, der gerne skal bidrage til, at flere kandidater kommer gennem nåleøjet og bliver statsautoriserede revisorer.

DANSKE
REVISORER

FSR*

Book en online-
præsentation af
CaseWare Cloud

Udvid dine muligheder med CaseWare Cloud

CaseWare Cloud giver dig adgang til en lang række løsninger, som du ikke finder i din nuværende CaseWare-løsning. Det gælder for eksempel PBC-listen, der gør det let at kommunikere med dine kunder og indhente og gemme filer på kundeniveau, og det gælder Kundetjek-appen, der sikrer, at du gennemfører et kundetjek, der overholder dokumentationskravene både revisorfagligt og i forhold til hvidvasklovgivningen.

Den nuværende CaseWare-løsning på desktop fungerer sammen med cloud-løsningerne. Derfor kan I tage hul på fremtiden allerede nu, og udnytte de digitale muligheder.

Book en online-præsentation på caseware.dk/booktid og få et indblik i, hvordan I kan udnytte mulighederne i CaseWare Cloud.

Vil du høre mere allerede nu, så ring til vores salgsteam på telefon 7022 1350.

CaseWare Cloud

Kundetjek*

PBC-Listen*

*Tilkøb til CaseWare Cloud

INDHOLD

s. 50 /

SÆRLIGE ÅRSREGNSKABER

Per Gunslev besøger årsregnskabet for et coronaramt Tivoli, hvor forventningerne er nedjusteret til et underskud før skat i niveauet minus 185 millioner kroner.

s. 54 /

SUCCEFULDE IVÆRKSÆTTERE

I tv-programmet 'Løvens Hule' pitched tre barndomskammerater fra Støvring et alternativ til det stive puds. I dag omsætter Shaping New Tomorrow for et trecifret millionbeløb.

s. 60 /

DET RUNDE PORTRÆT

Kim Pedersen fra Revisionscentret Haderslev fylder 60 år den 9. april. Han tænker tilbage på sine første dage i revisionsbranchen, hvor et regnskab skulle stemme på 1-øren.

s. 04 /

Leder

Uddannelse er det mest kraftfulde våben.

s. 06 /

Faglig hotline

Læs om aktuelle spørgsmål og svar fra FSR – danske revisors faglige hotline.

s. 08 /

Barometeret

SMV'er ser positivt på vækst og beskæftigelse i 2021 trods coronakrise.

s. 10 /

Medlemsnyt

Nu er det muligt at tegne et gratis interessermedlemskab.

s. 12 /

Ny revisoreksamen

Klarere fokus på revision og erklæring, færre snubletråde og mere fleksibilitet.

s. 18 /

Revisorbranchens SWOT

Fire unge afdækker branchens styrker, svagheder, trusler og muligheder.

s. 24 /

Danmarks yngste SR

Ismaeel Rasul kan skrive titlen som SR på CV'et i en usædvanlig ung alder.

s. 28 /

INSPI

Ny teknologi er klar til revisorbranchen, men er revisorbranchen klar til ny teknologi?

s. 31 /

INSPI

Værdiansættelse af renteswaps – præcisering, som skal anvendes i de kommende regnskabsaflæggelser.

s. 36 /

INSPI

Hvad betyder Brexit for virksomhedernes told og moms?

s. 38 /

INSPI

Overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde.

s. 44 /

Professorat i revision

FSR og CBS indgår samarbejde om medfinansiering af såkaldt Endowed Professorship.

s. 46 /

680 nye studerende i 2020

Hvorfor er interessen for cand.merc.aud. så overvældende?

s. 50 /

Særlige årsregnskaber

Per Gunslev gennemgår et coronaramt Tivoli.

s. 54 /

Succesfulde iværksættere

Løvens Hule blev skelsættende for Shaping New Tomorrow.

s. 58 /

Ny direktør i OL Revision

I 2018 stod revisionsfirmaet ved en skillevej.

s. 60 /

Det runde portræt

Kim Pedersen kan fejre 60 års fødselsdag den 9. april.

s. 62 /

Mærkedage

Fødselsdage, jubilæer og nyheder.

VED CHARLOTTE JEPSEN, ADM. DIREKTØR, FSR – danske revisorer

Uddannelse er det mest kraftfulde våben

I revisorbranchen har vi stærke uddannelsestraditioner og uddanner dygtige kandidater – ikke bare til branchen selv, men til hele det danske erhvervsliv. Betydningen af en faglig stærk uddannelse hænger sammen med rollen som offentlighedens tillidsrepræsentant og det skarpe fokus på kvalitet og omdømme.

Vi har i dette nummer sat fokus på uddannelse. 2020 bød på en ny revisoreksamen, og foreningen gav tilsagn om over de næste fem år at finansiere et professorat i revision på CBS. Begge dele skal bidrage til at ruste revisorbranchen til fremtiden.

Noget af det spændende ved at være revisor i disse år er, at det omgivende samfund, forretningsbetingelserne og kravene til at være revisor ændrer sig markant. Det har naturligvis konsekvenser for revisoruddannelsen.

Det afgørende nye er, at samfundsudviklingen accelererer hastigere end nogensinde. Arbejdskraft, kapital, varer og tjenester flytter sig over landegrænserne i et hidtil uset tempo og omfang. Hertil kommer en pandemi, der på ultrakort tid har skabt forandringer i erhvervslivet og samfundet, som ingen havde forestillet sig.

Usikkerhed og volatilitet er således på mange måder blevet 'new normal'. Det påvirker vores branche og den måde, vi kommer til at arbejde på fremover. Den gode nyhed er, at usikkerhed først og fremmest skaber behov for mere af det, som revisorbranchen er storleverandører af, nemlig sikkerhed og tillidsydelse.

En væsentlig usikkerhedsfaktor er ny teknologi. Men det må vi ikke lade os skræmme af. Den teknologiske udvikling giver branchen nogle fantastiske muligheder, og rejsen fra revisor analog til revisor digital er allerede godt i gang i mange revisionsvirksomheder. Revisionsrobotter og dataanalyser betyder, at man i dag har en indsigt i virksomhedernes forretning, processer og risici, som man ikke har haft tidligere. Det giver bedre sikkerhed for revisors konklusioner. Men det betyder også, at vi kan forædle revisionsydelsen, grave dybere i virksomhedernes forretning og dermed give yderligere sikkerhed til investorer og andre regnskabsbrugere.

Det er klart, at det også stiller nye krav til revisorernes kompetencer. Både krav om at kunne forstå og håndtere ny teknologi. Men måske endnu mere vigtig bliver evnen til at kunne håndtere, tolke og vurdere store mængder af data, sætte dem i system og ind i en sam-

menhæng, hvor de giver mening og skaber værdi for kunden. En dybere samfundsforståelse, videnskabelige metoder og hard core matematik og statistik er forudsætninger for at kunne levere den slag ydelse.

De klassiske revisorkompetencer som integritet, kritisk stillingtagen og professionel skepsis er fortsat centrale – måske vigtigere end nogensinde. Vi lever i en tid med fake news og data i alle afskygninger, og det kommer vi kun til at se mere af.

Vi kommer heller ikke uden om at tænke i ledelseskompetencer. Vi har historisk haft et stærkt fokus på de teknisk faglige kompetencer – og det med god grund. Men i takt med at tingene bliver mere komplekse, ændrer revisors rolle karakter. Revisor er ikke alene det faglige anker. Revisor er også leder og skal binde alle enderne sammen. Derfor bliver ledelseskompetencer også centrale.

I tider med omfattende digital transformation er alle disse kompetencer vigtige. Når ny teknologi vinder indpas, og tingene forandrer sig med den hast, det sker i dag, nytter det ikke med udenadslære og fastlåste læringsmål. Agilitet, smidighed og fleksibilitet bør være nøgleord for fremtidens uddannelse.

Uddannelse er således centralt i den måde, vi forbereder os på fremtiden. *“Uddannelse er det mest kraftfulde våben, som du kan bruge til at ændre verden”*. Ordene er Nelson Mandelas og et spejl på, hvordan uddannelse var med til at skærpe hans intellektuelle sanser og evne til at stille spørgsmål og forholde sig kritisk til det samfund, han var en del af. Revisoruddannelsen tjener i princippet samme formål. Den skal producere skarpe, årvågne og nysgerrige kandidater, som forholder sig kritisk til tingene og stiller spørgsmål ved det bestående. Uddannelse er derfor ikke alene en forudsætning for at kunne ændre verden. Uddannelse er også en forudsætning for at være en del af en foranderlig verden. •

God læselyst.

Charlotte Jepsen
Adm. direktør

Indsend regnskaber til Erhvervsstyrelsen med kun 3 klik

Statussæsonen er startet, og det er tid til at indsende årsrapporter til Erhvervsstyrelsen. Det kan være en tung proces at få filerne indsendt i det rigtige format. Dertil kommer, at der som noget nyt også er krav om indsendelse af et supplerende dokument, hvis virksomheden har valgt ikke at vise nettoomsætningen

Med vores nye indsendelsesservice er det nemt at indsende årsrapporter og supplerende dokumenter til Erhvervsstyrelsen i de gældende formater IXBRL og XBRL.

Det er faktisk så nemt, at det kun kræver tre klik. Indsendelsesservicen kan benyttes i tæt samspil med CaseWares regnskabsmodel, men den kan også benyttes samme med andre regnskabssystemer.

Få mere at vide

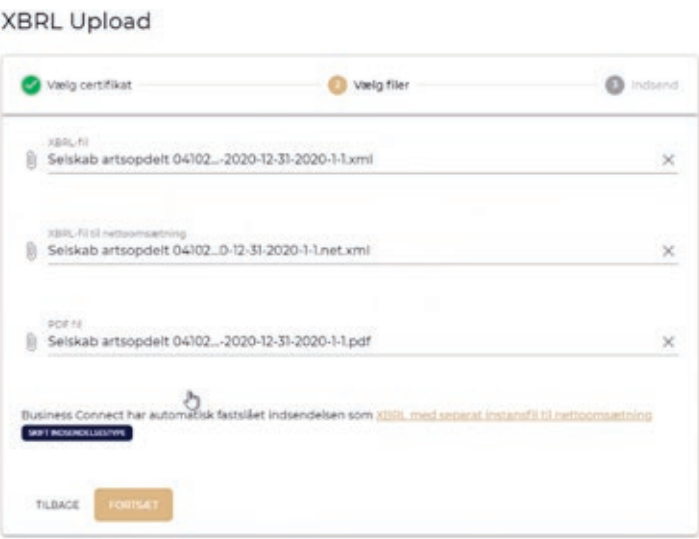
Vil du vide mere om, hvordan du kan spare tid, når du skal indsende regnskaber, kan du læse mere på caseware.dk/indsendelse. Her kan du også tilmelde dig et af de kommende webinarer, hvor vi gennemgår servicen.

Vil du høre mere allerede nu, så ring til vores salgsteam på telefon 7022 1350.

Webinar den 23. marts

Deltag i webinarret den 23. marts og se, hvordan løsningen fungerer.

Læs mere på caseware.dk/indsendelse

H / FAGLIG HOTLINE

VED JAN BRØDSGAARD
& LOUISE NELLEMANN
FSR – danske revisorer

Uenighed mellem
kapitalejere

Årsrapporten for 2020 er udarbejdet og godkendt af selskabets ledelse. Selskabet er ejet af to personer med hver 50 procent, hvor kun den ene kapitalejer er med i selskabets ledelse. Den anden kapitalejer ønsker ikke at godkende årsrapporten på generalforsamlingen. Hvad gør jeg som revisor?

Du kan som revisor oplyse kapitalejerne og ledelsen om konsekvenserne, hvis ikke selskabet i rette tid indberetter en godkendt årsrapport til Erhvervsstyrelsen. Men du kan som revisor ikke gennemtrumfe en godkendelse af årsrapporten, hvis ikke generalforsamlingen ønsker det. Det er naturligvis interessant at kende grunden til, hvorfor den ene kapitalejer ikke vil godkende årsrapporten, så du eventuelt kan rådgive om løsningsmuligheder.

Hvis generalforsamlingen ikke godkender årsrapporten, er konsekvenserne for selskabet i sidste ende en tvangsopløsning efter selskabslovens § 225. Hvis den godkendte årsrapport blot indsendes for sent, skal alle medlemmer af selskabets øverste ledelse betale en afgift efter årsregnskabslovens § 151. •

Ingen modregning
mellem tilskud og
omkostninger

Vi har på kontoret drøftet, hvordan en virksomhed skal behandle modtaget lønkom-pensation i årsrapporten for 2020. Er det tilladt at reducere virksomhedens lønomkostninger med modtaget lønkom-pensation, så virksomheden viser nettoomkostningen til løn i resultatopgørelsen?

Nej, det er ikke tilladt at mod-regne, jævnfør modregningsforbuddet i årsregnskabslovens § 13. I resultatopgørelsen skal lønkom-pensation derfor præsenteres som "andre driftsind-tægter", mens lønomkostnin-ger skal indgå i de sædvanlige poster, virksomheden ple-jer at anvende, for eksempel personaleomkostninger.

Vær opmærksom på årsregn-skabslovens notekrav om sær-lige poster, der indebærer, at virksomheden skal oplyse om størrelsen af modtaget lønkom-pensation. Det gælder uanset, om virksomheden viser posten "andre driftsindtægter" i resultat-opgørelsen, eller om virksom-heden sammendrager resultat-opgørelsens poster og i stedet viser "bruttotjeneste" eller "bruttotab". Du kan læse mere i Erhvervsstyrelsens vejledning om regnskabsmæssige problem-stillinger relateret til COVID-19, der blev offentliggjort februar 2021. •

Vurderingsberetning

I forbindelse med selskabsstiftel-ser har jeg oplevet, at Erhvervs-styrelsen ønsker yderligere oplysninger om de indskudte aktiver, som jeg har omtalt i min vurderingsberetning. Hvor detal-jeret skal beskrivelsen af det ind-skudte aktiv være?

Selskabslovens § 36 kræver "en beskrivelse af hvert indskud", men angiver ikke nærmere, om detaljeringsgraden. Erhvervsstyrelsen har offentliggjort to vej-ledninger på området i januar 2021, og her fremgår blandt an-det, at beskrivelsen skal være klar og tydelig, således at ind-skuddet bliver identificerbart.

En indskudt ejendom kan iden-tificeres ved at oplyse ejen-dommens matrikelnummer og adresse. Efter Erhvervsstyrelsens opfattelse er det ikke tilstrække-ligt for eksempel at oplyse, hvad ejendommen er blevet benyttet til, eller hvem der ejer ejendom-men. Ved indskud af en bestå-ende virksomhed bør virksom-hedens navn og CVR-nummer fremgå. Her er det for eksem-pel ikke tilstrækkeligt at oplyse hvem, der ejer virksomheden, og hvilken slags erhverv virksom-heden driver. •

Selskabsstiftelse ved
kontant indskud

En af mine kunder skal stifte et selskab, og jeg skal afgive en er-klæring om, at selskabskapitalen er til stede, men banken vil ikke oprette en bankkonto til selska-bet, før selskabet er stiftet. Må min kunde overføre 40.000 kro-ner til min revisionsvirksomhed forud for stiftelsen, så vi ved, at pengene er der? Vi fører natur-ligvis beløbet tilbage til kunden umiddelbart efter stiftelsen.

Nej! Uanset hvor gode dine hensigter er, og hvor kort tid det drejer sig om, må du aldrig opbevare kundens penge. Det fremgår klart af anmeldelsesbe-kendtgørelsens § 18, stk. 2, nr. 4, at kapitalen skal være indsat på en bankkonto tilhørende selska-bet eller foreligge som kassebe-holdning. Sidstnævnte vil vi dog ikke anbefale.

Revisornævnet har for nylig slået fast med syvtommersøm, at din skitserede fremgangsmåde vil være en overtrædelse af god re-visorskik, jævnfør revisorlovens § 24 om uafhængighed og uaf-hængighedsbekendt-gørelsens § 2, stk. 1, nr. 2. I den konkrete sag fik revisoren en bøde på 100.000 kroner i Revisornævnet! Kendel-sen er afsagt november 2020. •

Valg af lønsystem er ofte (gammel) vane. Ikke altid smartest

Flirter du med flere lønsystemer?

Så er det måske nu, du skal overveje, hvor meget du kan optimere ved at flytte alle dine kunder til ét lønsystem? Bliv lønpartner og få ét login til alle dine kunder, strømlin dine arbejdsprocesser, få adgang til KlarLøn, VIP-hotline og juridisk rådgivning. Fra 0 kroner om måneden. Se mere på dataloen.dk/partnerkoncept

SMÅ OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER SER POSITIVT PÅ VÆKST OG BESKÆFTIGELSE I 2021

Ny analyse viser, at mange små og mellemstore virksomheder (SMV'ere) forventer øget vækst og beskæftigelse i 2021. Det er på trods af, at verdensøkonomien befinder sig i en økonomisk krise. Selvom SMV'erne ser positivt på udviklingen, er der dog tegn på, at de vil være mere tilbageholdne med at søge om finansiering i 2021.

Tekst/ **Agnethe Larsen,**
analytiker, FSR – danske revisorer

I 2020 blev dansk erhvervsliv ramt af en økonomisk krise. Alligevel forventer næsten seks ud af 10 SMV'ere positiv vækst og beskæftigelse i 2021. Det viser en ny analyse fra FSR – danske revisorer, hvor Epinion har været ansvarlig for dataindsamlingen. Analysen baserer sig på 522 spørgeskemabesvarelser blandt små og mellemstore virksomheder med minimum fem ansatte.

En forklaring på SMV'ernes optimisme kan være, at mange SMV'ere ikke er blevet nær så hårdt ramt på likviditeten i 2020, som man kunne have frygtet. Næsten halvdelen af SMV'erne vurderer således, at deres likviditet, det vil sige deres evne til at betale kortfristede udgifter til for eksempel husleje, varme og lønninger, er uændret på trods af den økonomiske krise i 2020. Næsten tre ud af 10 vurderer ligefrem, at likviditeten er blevet forbedret i 2020.

Som det fremgår af figur 1, forventer 57 procent af SMV'erne positiv vækst i 2021, og 43 procent forventer at ansætte flere medarbejdere.

SMV'erne er tilbageholdne med at låne
Selvom SMV'erne ser positivt på 2021, kan der alligevel spores en vis tilbageholdenhed hos virksomhederne i forhold til at søge

finansiering i 2021. Som det fremgår af figur 2, forventer kun 18 procent af SMV'erne at søge finansiering i 2021. Det er et markant fald sammenlignet med 2018, hvor 33 procent af SMV'erne søgte finansiering.

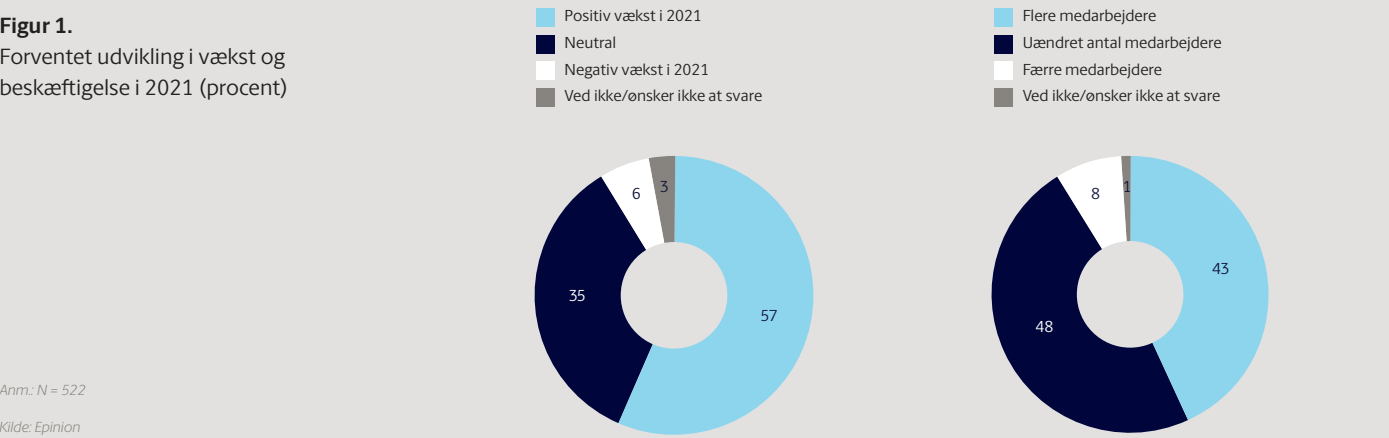
Det kan eventuelt betyde et fald i investeringer, innovation og udvikling i de kommende år.

Lån går til at finansiere drift og underskud
SMV'erne kan have flere grunde til at søge finansiering. Det kan dels være til at drifte virksomheden i form af betaling af husleje, vareindkøb og andre løbende udgifter. Dels kan det være i form af mere risikovillig kapital til eksempelvis opstart, nye investeringer, udvikling eller udvidelse af virksomheden.

Som det fremgår af figur 3, er det især finansiering af driften, som virksomhederne forventer at prioritere. Næsten seks ud af 10 SMV'ere forventer at søge finansiering til driften, mens 42 procent forventer at dække et underskud efter den økonomiske krise. Kun en mindre andel af SMV'erne forventer at søge risikovillig kapital. 31 procent angiver, at de søger kapital til opstart af nye produkter og markeder. Kun syv procent angiver, at formålet med at søge finansiering er at fremrykke investeringsplaner.

Læs hele analysen på FSR – danske revisors hjemmeside. •

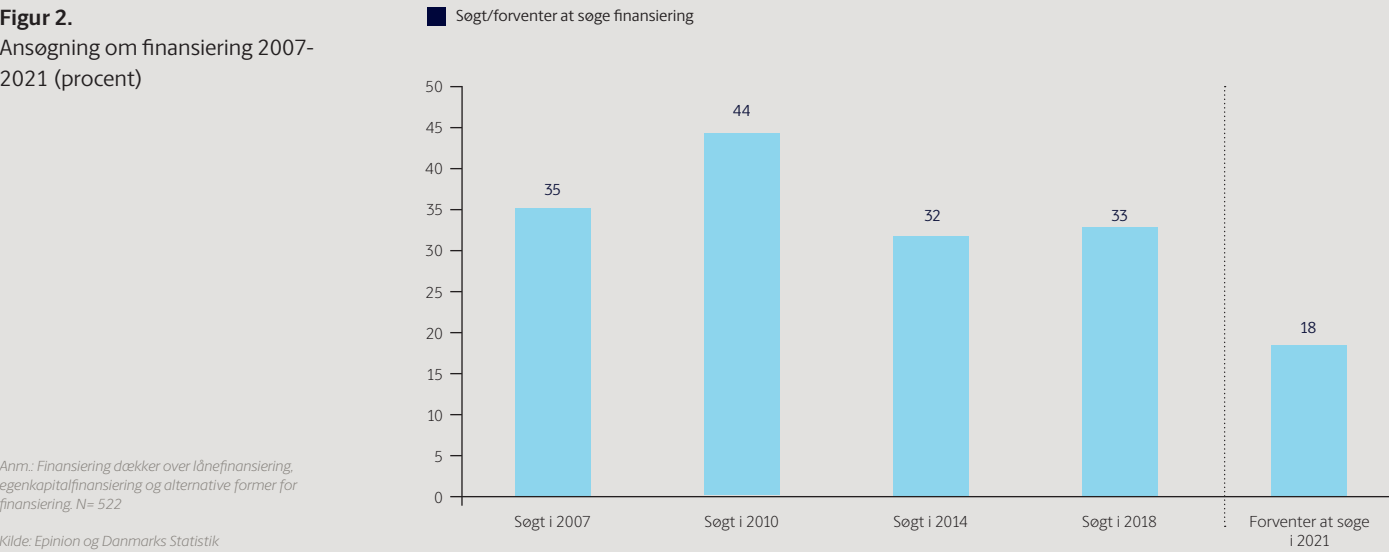
Figur 1.
Forventet udvikling i vækst og beskæftigelse i 2021 (procent)

Anm.: N = 522

Kilde: Epinion

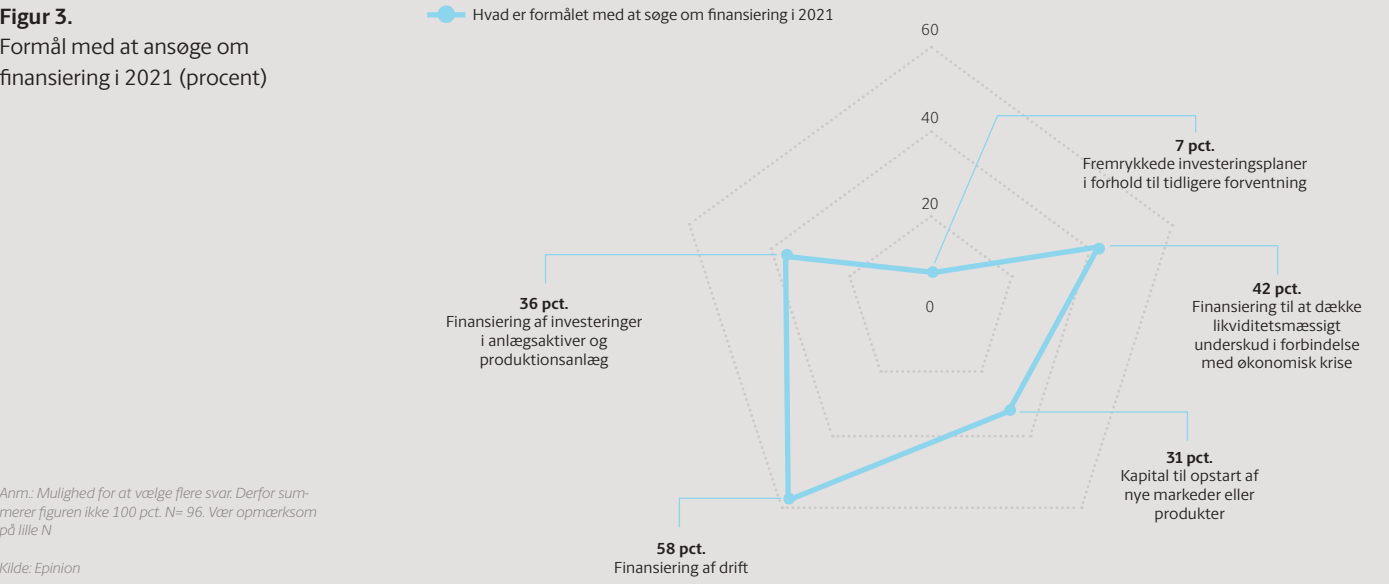
Figur 2.
Ansøgning om finansiering 2007-2021 (procent)

Anm.: Finansiering dækker over lånefinansiering, egenkapitalfinansiering og alternative former for finansiering. N= 522

Kilde: Epinion og Danmarks Statistik

Figur 3.
Formål med at ansøge om finansiering i 2021 (procent)

Anm.: Mulighed for at vælge flere svar. Derfor summerer figuren ikke 100 pct. N= 96. Vær opmærksom på lille N

Kilde: Epinion

Faglige medarbejdere kan få gratis interesse-medlemskab

Fra 1. januar 2021 kan faglige medarbejdere opnå gratis interesse-medlemskab af FSR – danske revisorer. Et gratis medlemskab kræver, at medarbejderen er ansat i en medlemsvirksomhed.

Tekst/ **Jan Wie,**
kommunikationschef, FSR – danske revisorer

FSR – danske revisorer ønsker at være et spejl af hele branchen, og som et led i disse bestræbelser er det fra 1. januar 2021 muligt for faglige medarbejdere at få et gratis interesse-medlemskab i foreninen. Tilbuddet gælder faglige medarbejdere, som interesserer sig for:

- Revision og regnskab
- Skatter og afgifter
- CSR, ESG og bæredygtighed
- It, data og cybersikkerhed.

Det vil desuden være muligt for faglige medarbejdere, som ikke er ansat i en medlemsvirksomhed, at tegne et interesse-medlemskab. Prisen for et interesse-medlemskab er 4.000 kroner årligt. Derudover er der mulighed for at købe adgang til supplerende fagområder til en fordelagtig pris.

Mange fordele ved et interesse-medlemskab
Et interesse-medlemskab inden for et fagområde giver en række fordele. Det vil være forskelligt fra fagområde til fagområde, hvori fordelene består.

Generelt giver interesse-medlemskabet adgang til at læse fuldtekst-udgaver af de faglige nyheder og artikler, som udsendes i foreninen- gens nyhedsbreve og ligger på foreningens hjemmeside. Disse er i

forvejen alene forbeholdt foreningens medlemmer, og et interesse-medlem modtager med andre ord et unikt password, som giver adgang til dette indhold.

Desuden kan interesse-medlemmer deltage i fagligt udvalgsarbejde og den politiske interessevaretagelse.

Interesse-medlemskabet giver herudover adgang til foreningens årsmøde, SMV-Forum og andre former for medlemsmøder.

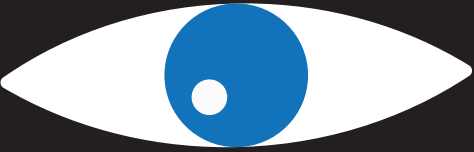
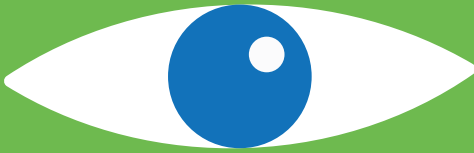
Endelig kan interesse-medlemmer opnå rabat på en række fagbøger og tegne forsikring og pensionsordning gennem foreningens aftale med Marsh. Sidstnævnte gælder dog kun interesse-medlemmer, som er ansat i en medlemsvirksomhed.

Tilmelding via foreningens hjemmeside
Det er ganske simpelt at tilmelde sig som interesse-medlem af FSR – danske revisorer. På foreningens hjemmeside www.fsr.dk/medlem-af-fsr/interessemedlem ligger en indmeldelsesblanket, som blot skal udfyldes.

Spørgsmål vedrørende interesse-medlemskaber skal skrives til mail-adressen: medlemsservice@fsr.dk

Læs mere om kampagnen "Bredere faglighed – styrket position"
FSR – danske revisorer ønsker at styrke sin faglige og politiske position og understøtte hele branchens fagligheder. Læs meget mere om kampagnen "Bredere faglighed – styrket position" på www.fsr.dk/brederefaglighed •

FORSTÅ SKAT FRA FLERE SIDER

TAG EN MASTER I SKAT OG GÅ FRA KOMPETENCE TIL EKSPERTISE

På Master i Skat får du flere vinkler på løsningen af skatteopgaven. Her bliver din faglighed nemlig udfordret og nuanceret af skarpe undervisere og deltagere fra både den private sektor og det offentlige Danmark.

Tilmeld dig nu på cbs.dk/mas

MASTER I SKAT:

- Giver dig en specialisering inden for skatteret
- Kan bruges i obligatorisk efteruddannelse for revisorer og advokater
- Kan læses fleksibelt, som enkeltfag eller hel masteruddannelse

CBS **MASTER I SKAT**
COPENHAGEN BUSINESS SCHOOL

FSR - danske revisorer har arbejdet for at ændre revisoreksamen uden at gå på kompromis med fagligheden. Den nye revisoreksamen er derfor ikke nemmere, men mere rimelig i indholdet og rammer kerneopgaven for revisorer mere rent.

Ny revisoreksamen: Færre snubletråde og mere fleksibilitet

Arbejdet med den nye revisoreksamen har stået på i en årrække, og nu er den her med et klarere fokus på revision og erklæring, færre snubletråde undervejs og mere fleksibilitet. Det skal lede til, at flere kandidater gennemfører revisoreksamenen.

.....
Tekst/ **Anders Birch Breuning,**
journalist, Context Media
Foto/ **Shutterstock**
.....

Det årlige antal af nyuddannede statsautoriserede revisorer har de seneste år ligget omkring de 50, hvilket langt fra står mål med det antal statsautoriserede revisorer, som enten forlader branchen eller forlader arbejdsmarkedet. Derfor byder FSR – danske revisorer den nye revisoreksamen yderst velkommen i håbet om, at flere både tager og består uddannelsen.

Revisoreksamenen har siden 2014 bestået af tre skriftlige eksamener og én mundtlig eksamen, som begge havde et meget omfattende pensum. Alle disse eksamener skulle

bestås individuelt. Nu er de skriftlige prøver i revisoreksamenen ændret, så der fremover kun er én skriftlig eksamen, og indholdet er ændret en smule, så det i højere grad svarer til revisors kerneopgave som offentligheds tillidsrepræsentant. De nye regler giver endvidere mulighed for forskellige skriftlige prøveformer, og at den skriftlige prøve kan afvikles flere gange om året.

“I mange år har der været en udvikling, hvor antallet af nyuddannede statsautoriserede revisorer er faldet. Opgaven har derfor været at ændre revisoreksamenen uden at gå på kompromis med fagligheden. Den nye eksamen løser mange af de udfordringer, vi har identificeret, og ændringerne skal derfor gerne lede til, at væsentligt flere kandidater påbegynder og gennemfører revisoreksamenen. Revisoreksamenen er altså ikke nemmere at bestå end

Nye statsautoriserede revisorer de seneste fem år

tidligere, men rammerne og prøveformen giver kandidaterne bedre betingelser for at komme igennem”, siger Louise Nellemann, der er statsautoriseret revisor og faglig chef for revision, etik og kvalitet hos FSR – danske revisorer.

Samlet og mere fokuseret

Det er ikke mange år siden, eksamenen blev ændret sidst. I 2014 delte man den skriftlige eksamen i tre moduler for at gøre den mere overkommelig uden at gå på kompromis med indholdet – billedligt talt ønskede man at ændre eksamenen fra et højdespring til et hækkeløb. Men der blev samtidig indført en række forældelsesfrister for de skriftlige moduler, og kombineret med begrænsningen i antal eksamensforsøg blev hækkene i stedet til snubletråde, som betød, at mange faldt fra undervejs. Derfor er de tidligere tre skriftlige moduler nu samlet i én skriftlig prøve igen. Samtidig var indholdet i eksamenen meget omfattende sammenlignet både med vores nabolande og resten af EU. Eksamensindholdet gik langt ud over revision og andre opgaver omfattet af revisorloven. Den nye eksamen lægger sig indholdsmæssigt

“At arbejde solen sort 100 timer om ugen tiltaler dem ikke i en tid, hvor work-life-balance er i højsædet. Den typiske kandidat er 30-35 år gammel og dermed i en periode, hvor de er ved at etablere familie. Det har især givet udfordringer for kvindelige kandidater, som har måttet have spædbørn med på de forberedende kurser og til eksamenerne.

Louise Nellemann,
statsautoriseret revisor og faglig chef for revision, etik og kvalitet hos FSR – danske revisorer.

tættere op ad revisorlovens anvendelsesområde – det vil sige revisors kerneopgave.

“Det er en alvorlig sag at være offentlighedens tillidsrepræsentant, og derfor skal der ikke herske tvivl om, at alle revisorer med ‘licence to sign’ skal være super dygtige. Men når kun cirka 50 kandidater kan komme igennem revisoreksamenen om året, må det være et tegn på, at der er noget galt med eksamenen. Især når

Det er en alvorlig sag at være offentlighedens tillidsrepræsentant, og derfor skal der ikke herske tvivl om, at alle revisorer med ‘licence to sign’ skal være super dygtige. Men når kun cirka 50 kandidater kan komme igennem revisoreksamenen om året, må det være et tegn på, at der er noget galt med eksamenen.

Louise Nellemann,
statsautoriseret revisor og faglig chef for revision, etik og kvalitet hos FSR – danske revisorer.

man ved, at de, som påbegynder eksamensforløbet, er de fremmeste talenter i revisionshusene, og at de forbereder sig intenst i årevis”, siger Louise Nellemann og fortsætter:

“Revisoreksamenen er ikke blevet nemmere, og ingen får noget foræret. Men den er mere rimelig i indholdet, og det rammer kerneopgaven for revisorer mere rent end tidligere. Samtidig giver de nye regler mulighed for at udprøve kandidaterne på en mere tidssvarende måde, som de kender fra deres professionelle virke”.

Fleksibilitet og plads til et balanceret liv

Samtidig er det en anden tid i dag, og de nye generationer stiller andre krav til deres uddannelsesforløb end tidligere.

“At arbejde solen sort 100 timer om ugen tiltaler dem ikke i en tid, hvor work-life-balance er i højsædet. Den typiske kandidat er 30-35 år gammel og dermed i en periode, hvor de er ved at etablere familie. Det har især givet udfordringer for kvindelige kandidater, som har måttet have spædbørn med på de forberedende kurser og til eksamenerne. Revisoreksa-

menen vil altid være et krævende forløb, men den nye eksamensform vil i højere grad kunne kombineres med et familieliv og giver derfor de bedste betingelser for at komme igennem”, siger Louise Nellemann.

Håbet er, at den øgede fleksibilitet vil tiltrække flere kandidater og samtidig betyde, at færre snubler eller mister modet undervejs, fordi det bliver nemmere at tilrettelægge forløb og stemple ind og ud af SR-Akademiet afhængigt af, hvad der passer i en kandidats liv.

Alle enige om målet

Den nye revisoreksamen er resultatet af et langvarigt arbejde. Først i Eksamensudvalget under Erhvervsstyrelsen, der udformede den rapport, der dannede grundlaget for lovforslaget, som blev vedtaget i slutningen af 2020 og til sidst den efterfølgende bekendtgørelse. Revisorrådet har tillige været involveret i arbejdet.

“FSR – danske revisorer er hovedinteressent på området, og vi har arbejdet for forandringen længe. Vi satte det på dagsordenen og påbegyndte arbejdet i Eksamensudvalget, der også omfatter repræsentanter fra blandt andet Dansk Industri, Forsikring & Pension, universiteterne og Dansk Erhverv. Arbejdet har hele vejen igennem været præget af, at alle parter har været enige om målet – at der skal komme flere dygtige statsautoriserede revisorer, der kan løfte opgaven som offentlighedens tillidsrepræsentanter”, siger Louise Nellemann.

Som en del af arbejdet har FSR – danske revisorer indsamlet erfaringer og input fra revisionsvirksomheder, der har kandidater i gang med at gennemføre eksamenen samt fra en række interne udvalg. Desuden har man rådført sig med eksperter i den unge generation. Det er i den forbindelse kommet

bag på flere af deltagerne i arbejdet, hvad de unge forventer, og hvad det ville kræve at tiltrække dem og få flere igennem eksamenen.

“Den nye bekendtgørelse er kulminationen på et stort arbejde. Vi er glade for løsningen og for, at der er enighed om eksamensformen fremadrettet. Vi tror på, at den vil resultere i, at væsentligt flere kandidater består eksamenen. Vejen for kandidaterne er gjort mindre bumlet, og der er fjernet mange snubletråde. Det er et vigtigt arbejde, for det skal sikre dygtige kandidater, der gennemfører eksamenen og udfører en vigtig opgave for samfundet – og de mangler”, afslutter Louise Nellemann. •

Kort om den nye revisoreksamen

Revisoreksamenen er forandret med virkning fra 2021 som følge af ændringer til revisorloven, der blev vedtaget af Folketinget i slutningen af 2020 og den efterfølgende bekendtgørelse fra januar 2021.

De overordnede forandringer er:

- Indholdet af eksamenen er justeret, så der er mere fokus på revisorlovens område – nemlig revision og andre erklæringsopgaver.
- De tidligere tre skriftlige moduler samles til én skriftlig prøve. Eksamensudvalget kan beslutte at afholde den op til to gange årligt.
- Der er ikke længere begrænsninger på antallet af forsøg for hverken den mundtlige eller den skriftlige eksamen. Men den mundtlige skal bestås senest syv år efter, at den skriftlige er bestået.

- Den skriftlige prøve kan fremover indeholde en kombination af spørgsmål med korte svar, spørgsmål med lange svar, multiple choice og beregninger.
- Kandidater, som har været til eksamen under den gamle eksamensordning, kan fortsætte på denne ordning tre år (2021-2023) eller kan vælge at fortsætte på den nye ordning.
- Kandidater, som tidligere har ramt begrænsninger (for eksempel forældelsesregler og antal forsøg), kan fortsætte deres forløb, hvis de opfylder de nye regler på de samme områder.

Læs nærmere om forandringerne på side 16-17.

Overblik over ændringer til revisor-eksamenen

Allerede i år er det muligt at indstille sig til den nye skriftlige og mundtlige revisoreksamen. Det betyder, at vi i efteråret 2021 vil se de første kandidater prøve kræfter med en helt ny og mere tidssvarende revisoreksamen. Men hvad er baggrunden for at ændre revisoreksamenen, hvori består ændringerne, og hvad betyder de i praksis? Det kan du få et overblik over her.

Tekst/ **Lisa Abel Christensen,**
chefkonsulent i FSR – danske revisorer

Det har længe været et ønske at ændre revisoreksamenen. Allerede tilbage i 2019 anmodede Erhvervsstyrelsen Eksamensudvalget om en evaluering af revisoreksamenen, herunder forslag til ændringer. Evalueringen underbyggede tesen om, at omlægningen af eksamensordningen i 2014 desværre ikke havde ført til den ønskede effekt; der var ikke flere kandidater, der bestod eksamen, og der var heller ikke flere studerende, der blev tiltrukket af branchen. Det viste sig, at omlægningen fra én skriftlig eksamen til tre

mindre skriftlige eksamener ikke gjorde det nemmere at bestå den skriftlige eksamen, tværtimod. Mange kandidater hang i systemet i årevis eller kom simpelthen ikke igennem.

På baggrund af Eksamensudvalgets evaluering og udvalgets forslag til ændringer påbegyndtes arbejdet med en ny og mere tidssvarende revisoreksamen. Et arbejde, hvor man på ingen måde ville gå på kompromis med det høje faglige niveau, men hvor man ville sikre en udprøvning i revisors kerneområder, øge beståelsesprocenten og gøre uddannelsen mere attraktiv. Det er resultatet af det arbejde, vi nu kan se udmøntet i den nye revisoreksamen.

Folketinget vedtog den 26. november 2020 en række ændringer til revisorloven, herunder revisoreksamen. Revisorloven indeholder ikke detailregulering for revisoreksamen, og derfor er der nu udstedt en ny eksamensbekendtgørelse: "Bekendtgørelse nr. 67 af 19. januar 2021 om eksamener m.v. for godkendte revisorer". Bekendtgørelsen trådte i kraft den 1. februar 2021.

Fire væsentlige ændringer

De væsentligste ændringer til revisoreksamenen gælder indholdet af eksamenen, antallet af skriftlige prøver, antal eksamensforsøg og den skriftlige prøves form.

Indholdet af revisoreksamen

Indholdet af revisoreksamen justeres, så fokus er på revisorlovens anvendelsesområde: Revision og andre erklæringsopgaver. Andre fagområder som selskabsret, skatteret og erhvervsret skal indgå i det omfang, det har betydning for erklæringsafgivelsen. Det betyder, at en række fagområder ikke længere vil indgå som selvstændige emner under revisoreksamenen, men kun i det omfang, de er relevante for erklæringsafgivelsen. Ændringerne vil afspejle sig både i de spørgsmål, som kan stilles ved den skriftlige og den mundtlige eksamen.

Antallet af skriftlige og mundtlige prøver
Den skriftlige prøve ændres fra tre skriftlige moduler (A, B og C) til én skriftlig prøve. Prøven skal afholdes over to dage af hver seks timer og bedømmes samlet. Den skriftlige prøve afvikles mindst én gang om året i andet halvår, men Eksamensudvalget kan beslutte at afvikle den skriftlige prøve yderligere én gang om året. Mundtlig eksamen afholdes fortsat to gange årligt.

Antal eksamensforsøg og syvårsregel
Begrænsningen i antallet af eksamensforsøg afskaffes både for den mundtlige og skriftlige revisoreksamen. Dog skal den mundtlige revisoreksamen bestås senest i det syvende kalenderår efter, at den skriftlige revisoreksamen er bestået.

Den skriftlige prøves form
De skriftlige prøver kan fremover indeholde en kombination af spørgsmål med lange svar, spørgsmål med korte svar, multiple choice samt beregninger. Formen af den skriftlige prøve vil i 2021 være lange svar ligesom tidligere år.

Tager højde for igangværende kandidatstuderende
I den nye bekendtgørelse er der taget højde for kandidater, der allerede er i gang med uddannelsen til statsautoriseret revisor. Der er derfor fastsat en række overgangsregler for kandidater, der delvist har bestået den skriftlige revisoreksamen efter hidtidige regler. Overgangsreglerne sikrer de pågældende adgang til at færdiggøre revisoreksamen efter gammel ordning og sikrer, at igangværende kandidater ikke stilles dårligere end kandidater på den nye ordning.

Overgang til ny eksamensordning
Alle kandidater kan vælge den nye eksamensform allerede nu, uanset om et eller flere af de hidtidige tre skriftlige moduler er bestået. Ved indstilling efter den nye ordning kan kandidaten ikke opnå godskrivning/merit for allerede beståede moduler. Hvis en kandidat vælger at indstille sig til den nye eksamensform, vil det ikke være muligt efterfølgende at skifte tilbage til den gamle ordning igen. Det er således ikke muligt at indstille sig efter begge ordninger.

Muligt at fortsætte på gammel ordning
Af hensyn til de kandidater, der allerede har bestået et eller flere af modulerne, afvikles

de som udgangspunkt som planlagt til og med 2023. Det betyder, at disse kandidater har mulighed for at fortsætte som hidtil. Efter 2023 vil der ikke længere blive afviklet skriftlige prøver i modulerne. Kandidater, som ikke senest i 2023 har bestået alle tre skriftlige moduler, kan derefter fortsætte på den nye eksamensform.

Det er en betingelse for at indstille sig til modulerne, at et eller flere af modulerne allerede er bestået. Det betyder, at kandidater, som ikke har bestået et eller flere af modulerne, ikke kan indstille sig til skriftlig prøve efter den gamle model. Bemærk, at bekendtgørelsen giver mulighed for, at Eksamensudvalget, hvis antallet af tilmeldte til et af modulerne tilsiger det, kan beslutte at erstatte modulerne med enten en mundtlig prøve eller en afløsningsopgave med mundtligt forsvar.

Der er som udgangspunkt ingen ændringer i varigheden af eksamenerne. De vil fortsat være to timer til modul A, seks timer til modul B og fire timer til modul C. Som nævnt er en central del af den nye eksamensform, at indholdet af revisoreksamen tilpasses til revisorlovens anvendelsesområde. Det har især betydning for Modul C, som fremover skal være centreret omkring afgivelse af andre erklæringer med og uden sikkerhed i henhold til revisorloven. Modul A og B afvikles som hidtil.

I den tidligere bekendtgørelse var der en regel om minimum 10 dages mellemrum mellem de tre skriftlige moduler. Denne regel er nu afskaffet, hvilket betyder, at de skriftlige moduler til og med 2023 kan placeres med kortere tidsmæssig afstand.

En ny chance
Ændringerne af revisoreksamenen åbner for, at flere kandidater, der ikke længere havde mulighed for at indstille sig til eksamen, igen kan indstille sig. Det drejer sig eksempelvis om kandidater, der faldt for reglen om maksimalt tre forsøg til henholdsvis de skriftlige og den mundtlige prøve og kandidater, der faldt for reglen om, at den skriftlige prøve skulle være bestået inden for en periode på fire kalenderår, og at den mundtlige prøve skulle være bestået senest tre kalenderår efter beståelsen af den sidste skriftlige prøve.

Loftet over antal eksamensforsøg, fireårsreglen for den skriftlige prøve og treårsreglen

for den mundtlige prøve, er nemlig ophævet og erstattet af reglen om, at den mundtlige revisoreksamen skal bestås senest syv år efter, at den skriftlige revisoreksamen er bestået. Så længe syvårsreglen overholdes, er der ikke behov for at søge om dispensation.

Ændringernes betydning for SR-Akademiet
SR-Akademiet er et eksamensforberedende forløb, som leder kandidaterne fra afsluttet cand.merc.aud. frem mod revisoreksamen. Forløbet er tilrettelagt med praktisk fokus og med det formål at give kandidaterne den bedst mulige træning op til revisoreksamen – såvel skriftligt som mundtligt.

Det nuværende SR-Akademi består af syv internatkurser, et kursus i mundtlig eksamenstræning og en række webinarer. Forløbet har derudover stor vægt på metodetræning i forhold til både de skriftlige eksamener og den mundtlige eksamen. En stor del af SR-Akademiet består desuden i, at kandidaterne skal løse en lang række skriftlige opgaver, som bliver rettet af SR-Akademiets rettekorp, som består af udøvere statsautoriserede revisorer. Læringsprocessen foregår både i undervisningen, men også i form af egen læring i hverdagen på arbejdspladsen.

SR-Akademiet har altid været en levende uddannelse, som løbende tilpasses efter de nyeste regler og love. Da SR-Akademiet er designet til at forberede kandidaterne bedst muligt frem mod eksamen, er det klart, at ændringer i revisoreksamen giver genlyd på SR-Akademiet. Derfor er ændringerne til revisoreksamen allerede i fuld gang med at blive implementeret. I marts vil der således for første gang blive afholdt prøveeksamen i den nye skriftlige revisoreksamen.

Sideløbende med dette er en proces i gang med at give SR-Akademiet et mere moderne udtryk fra 2022. Posen vil blive rystet, og i samarbejde med SR-Akademiuudvalget, som repræsenterer revisionshuse på tværs af branchen, og med hjælp fra blandt andre læringskonsulenter, vil der blive designet et forløb, som er mere tidssvarende. Det vil blandt andet blive muligt at tilgå forløbet mere fleksibelt alt efter den familiemæssige eller arbejdsmæssige situation, og digital læring vil indgå i uddannelsen i højere grad, end det er tilfældet i dag. •

MASSER AF MULIGHEDER, MEN MAN SKAL VIDE, HVAD MAN GÅR IND TIL

Tekst og foto/ **Henrik Munksgaard**,
Munksgaard Kommunikation

På en af vinterens mørkeste decemberdage blev der klikket ind på Microsoft Teams fra Horsens, Randers og Hovedstadsområdet. SIGNATUR havde sat fire af branchens unge stævne med en fælles opgave: Lav en SWOT, der afdækker branchens styrker, svagheder, trusler og muligheder, som det ser ud set med unge øjne.

En del af historien blev fortalt allerede i forberedelsen. Det krævede et par omgange med mails at finde et tidspunkt, hvor alle kunne. Også selv om vi gik uden for normal arbejdstid. Det var hverken æbleskiver eller juleshopping, som gjorde øvelsen svær, men derimod kundemøder og eksamensforberedelse, som også krævede plads i kalenderen. Netop mødet med kunderne og blandingen af arbejde og studium bliver fremhævet som en af branchens helt store styrker.

“Jeg ville gerne have en økonomisk uddannelse, men jeg vidste også, at jeg ikke kunne sidde på en skolebænk i fire, fem eller seks år. Det er en styrke for branchen, at man kan tage en kandidatuddannelse og efterfølgende læse til statsautoriseret revisor som deltidsstudium,” siger Anton Vittrup Pedersen.

“Du får kickstartet din karriere, fordi du kommer så hurtigt i gang, og du lærer ikke bare teori, men mindst lige så meget i praksis. Du får en stor kontaktflade i erhvervslevet. Lige nu sidder jeg i en afdeling med top tier-kunder, men jeg har også været ude hos mange små virksomheder, og det har jeg været, siden jeg startede som en 19-årig knægt; det er faktisk ret vildt,” supplerer Philip Kjær.

“Der kommer mere og mere fokus på rådgiverrollen. Det kræver noget gå-på-mod, når du som ung skal ud at rådgive kunderne, men det giver i den grad også hår på brystet og en robusthed,” siger Mette Sigvard Poulsen.

“

Nogle dage sidder jeg i en stor virksomhed og skal forklare noget på et rimeligt højt teoretisk niveau. Og næste dag sidder jeg over for tømrermesterens kone, som prøver at holde styr på debitorbogholderiet. Så skal det gøres enkelt.

Anton Vittrup Pedersen
i gang med 1. semester på cand.merc.aud.

Branchens styrker: Skubbet ud i tingene
De fire unge er enige om, at fagligheden er et fundament, som bare skal være i orden. Ovenpå kommer evnen til at begå sig på en arbejdsplads og hos kunder. Her

Man skal være gjort af et robust stof som ung i revisionsbranchen, men er man det, er mulighederne for spændende opgaver og en attraktiv karriere til gengæld rigtig gode. Sådan lyder meldingen fra fire unge, der samtidig gerne ser branchens image som støvet og kedelig sendt endegyldigt på pension og efterlyser en mere professionel tilgang til ledelse.

vinder en uddannelse i revisionsbranchen med adskillige længder, når man sammenligner med mere traditionelle universitetsstudier.

“Du lærer simpelthen, hvordan man arbejder. Du lærer at blive struktureret, og hvordan du kommunikerer både opad og nedad i organisationen. Sideløbende med min egen uddannelse har jeg undervist på Københavns Universitet (KU), og det er vildt at se den kontrast, der er mellem to uddannelser, som grundlæggende er den samme. På KU kan de studerende drage paralleller til lærebøger, mens man som ung i revisionsbranchen drager paralleller til oplevelser med kunder. På samme måde har jeg set KU-studerende, hvor sveden pibler af dem til en eksamen, og jeg har haft kolleger, som er yngre end jeg er, med ude til kunder, hvor de har lavet supertjekkede præsentationer. Den stærke faglighed, som Mette taler om, kommer af, at vi bliver skubbet ud i tingene, og så lærer vi det,” siger Philip Kjær.

Anton Vittrup Pedersen supplerer, at det for ham handler om, at man i et revisorjob både skal kunne sit fag og være menneskekender:

“Nogle dage sidder jeg i en stor virksomhed og skal forklare noget på et rimeligt højt teoretisk niveau. Og næste dag sidder jeg over for tømrermesterens kone, som prøver at holde styr på debitorbogholderiet. Så skal det gøres enkelt, hvor du næsten starter med et forklare, hvad debet og kredit er,” siger han.

Også Nikolai Juel Kristensen peger på kundekontakten som et af de afgørende plusser i branchen.

“Vores kunder er små selvstændige virksomheder. Det er ikke folk i jakkesæt, men de som også selv er på fabriksgulvet; jeg kan godt lide kontakten til dem,” siger han.

Nikolai Juel Kristensen peger samtidig på en anden af branchens oplagte styrker. Med

en uddannelse i revisionsbranchen har man stor jobsikkerhed.

“Jeg har selv lagt min profil på Jobindex bare for at se, hvad der sker, og jeg får allerede nu hele tiden forespørgsler,” fortæller han.

“Her tror jeg også, at vores erfaring med kunderne spiller ind. Du er vant til at håndtere kunderne, også når de er utilfredse, og det gør os attraktive. For mig er det en kæmpe styrke ved branchen, at der er så mange områder, man kan specialisere sig i, og det giver muligheder. Også hvis du vil skifte spor og arbejde med økonomi og regnskab i en virksomhed,” siger Mette Sigvard Poulsen.

Branchens svagheder: Arbejdspres og stramme deadlines
Men ingen er kommet sovende til de gode jobmuligheder, og de fire unge lægger da heller ikke skjul på, at der godt kan skrives arbejdspres på listen over branchens svagheder.

“

Arbejdspresset, når du læser og arbejder, betyder noget for mig personligt. Jeg er snart færdig med min HD, og jeg må indrømme, at jeg godt kan have second thoughts, om jeg skal læse cand.merc.aud. Jeg tænker over, hvilket arbejdsliv jeg vil have.

Nikolai Juel Kristensen
revisorassistent, læser sideløbende HD i regnskab og økonomi

“Det er ikke for sjov, når du midt i en periode med status arbejder 50 timer om ugen, og så lige skal tage et par eksaminer oveni. De fleste ved det godt, før de starter. Det er altså noget, man skal ville. Hos os er der nogen, som drop- per ud efter deres trainee-periode. Det er typisk dem, som måske ikke helt har gjort sig klart, hvad der kræves i branchen,” siger Anton Vittrup Pedersen.

“Arbejdspresset, når du læser og arbejder, be- tyder noget for mig personligt. Jeg er snart fæ- rdig med min HD, og jeg må indrømme, at jeg godt kan have second thoughts, om jeg skal læse cand.merc.aud. Jeg tænker over, hvilket arbejds- liv jeg vil have,” siger Nikolai Juel Kristensen.

“Det er ikke kun mængden af arbejde, men lige så meget at der kan være skarpe deadlines. Helt generelt synes jeg, at der er blevet en bedre be- vidsthed om, at man skal have plads til et liv ved siden af arbejdet. Hos os har vi også kolleger, som går på arbejde fra otte til fire og lægger mo- bilen væk, når de har fri,” siger Mette Sigvard Poulsen.

Der er bred enighed om, at branchen er blevet mere mangfoldig; der er stadig workaholics, der får sat masser af timer på kunderne, men rummeligheden er blevet langt større. Anton Vittrup Pedersen fortæller, at man i hans afdeling både har en fodboldspiller, der har kontrakt i en 2. divisionsklub, og en anden kollega, som blot ønsker at arbejde normtid.

“De arbejder så kun 37 timer, og så lever de med, at de ikke altid får de største opgaver, som kræver, at du lægger mange timer. Jeg kender også flere, som har fået børn, og som har en af- tale om at holde fri en dag om ugen,” siger han.

Branchen har et imageproblem

Og kan man se ud over den mørke tid, har vintermånedernes store arbejdsbyrde også en anden – positiv – side.

“Jeg har altså ikke så meget imod at arbejde igennem, når det er mørkt udenfor, og når jeg ved, at jeg kan få shorts på og holde en god lang sommerferie. Generelt oplever jeg, at der er øget fokus på fleksibilitet,” siger Philip Kjær.

Dobbeltheden slår også igennem i vurderingen af blandingen af studium og arbejde. Alle frem- hæver fordelene ved ikke at sidde på skolebæn- ken hele tiden. Til gengæld kan et uddannel- sesforløb, der nærmest kun overgås i længde af lægeuddannelsen, være svært at overskue.

“Jeg kan huske, da jeg lige var startet og sad med en HR-medarbejder; det var lidt uover- skueligt,” siger Anton Vittrup Pedersen.

Med fire år på HD, tre-fire år på cand.merc. aud. og tre år for at blive statsautoriseret re- visor, så er det omkring ti års uddannelse.

“Det er man nødt til at tage bid for bid. Men det er jo nemt for mig at sige nu, hvor jeg næsten er fæ- rdig. Jeg har heldigvis også oplevet god hjælp fra kolleger, når jeg har rakt ud”, siger Philip Kjær.

Langt mere end arbejdsbyrden er revisions- branchens ry en oplagt svaghed, som irrite- rer de unge. De har alle oplevet en branche, som var langt mere livlig – og ung – end de fordomme, de ofte møder.

“Vi er rigtig mange unge. Jeg har været i gang fem år, og jeg har allerede haft rollen med at lære nye op. Det giver et godt sammenhold,

fordi vi har arbejdet så tæt sammen. Set ude- fra er der stadig mange mennesker, som tror, at revisionsbranchen er befolket af kedelige revi- sor Kurt-typer, der arbejder 80 timer om ugen. Det kan da godt være, der er enkelte af den type, men det er slet ikke sådan, jeg har oplevet branchen,” siger Anton Vittrup Pedersen

“Det er langt mere hypet at læse International Business på CBS eller læse jura på KU og blive advokat. Uden der egentlig er grund til det,” til- føjer Philip.

Ledelse er branchens ømme tå

Den helt ømme tå i branchen er dog ikke image. Det er ledelse. Mens 'den kedelige re- visor' primært handler om, at omverdenens syn på branchen halter efter virkeligheden, er der et reelt behov for bedre ledelse i bran- chen. Som en af de fire udtrykker det, er det et af de emner, som en gang imellem bliver luftet, når man sidder flere unge sammen – og der ikke er partnere i nærheden.

En af løsningerne kan måske være et stærkere karrierespor for specialister. Som i andre kon- sulentbrancher er der en tendens til, at man forfremmer de fagligt dygtige, og det er ikke nødvendigvis de største ledertalenter.

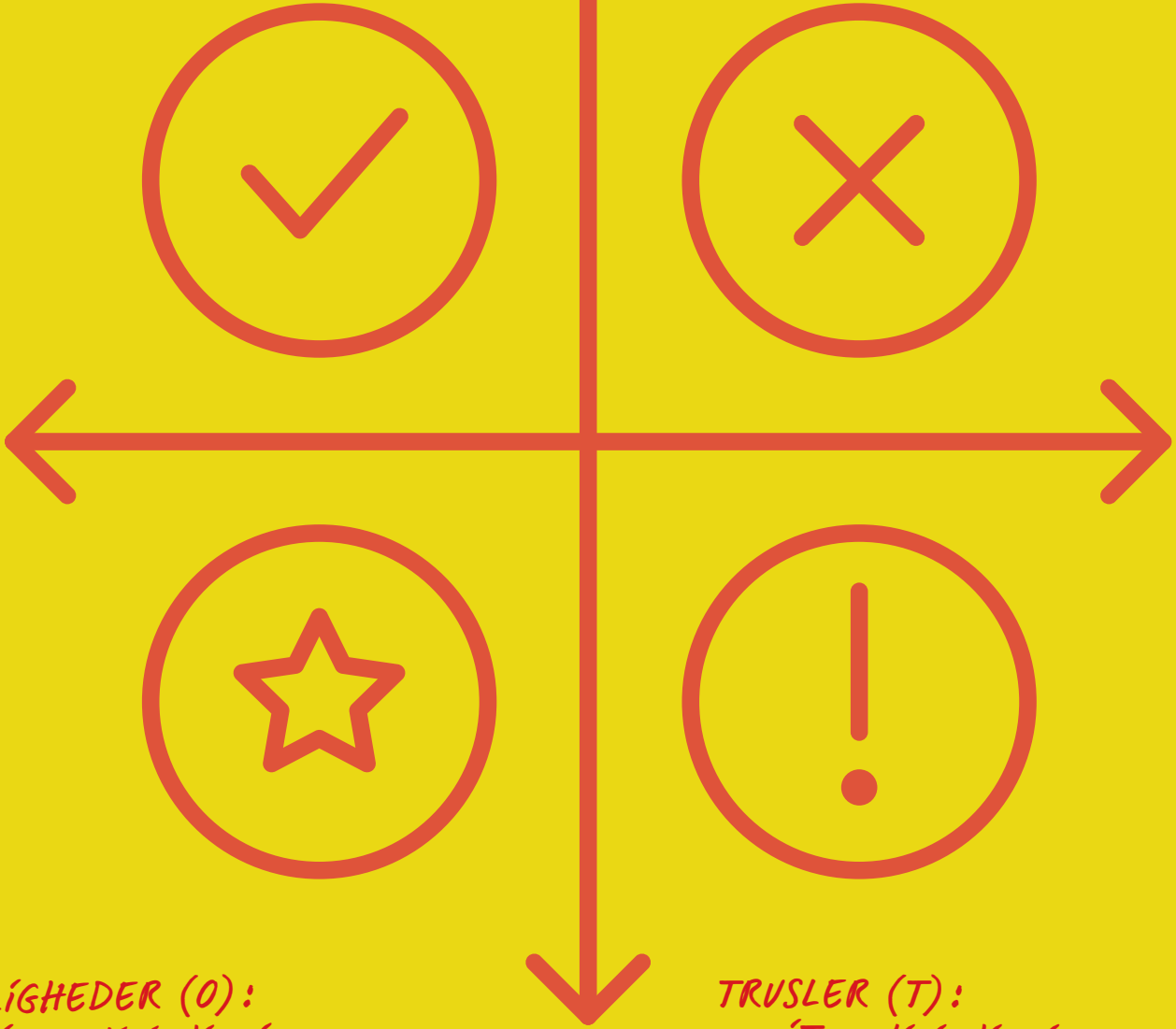
“Når jeg tænker på, at man har en uddannelse på ni til ti år, så er der meget lidt om ledelse i den. Det går den rigtige vej, men jeg kan også se her hos os, at hvis man skal vælge mellem et kursus i koncernregnskaber og ledelseskursus, så vælger langt de fleste det faglige kursus. Jeg tror, at det kan løfte branchen, hvis man lærte folk noget om ledelse, og det skal være helt fra det niveau, som vi er på som unge,” siger Anton Vittrup Pedersen.

STYRKER (S):

- Blandingen af arbejde og studie
- Løn og jobmuligheder
- Fleksibilitet (og lange sommerferier)

SVAGHEDER (W):

- Arbejdspres
- Branchens image
- Lang uddannelsestid
- Manglende fokus på ledelse

MULIGHEDER (O):

- IT og digitalisering
- Flere rådgiveropgaver
- Unge er mere omstillingsparate
- Bedre ledelse

TRUSLER (T):

- IT og digitalisering
- Outsourcing

SWOT-analysen er et simpelt og effektivt analy- seredskab til at danne sig et overblik over styrker, svagheder, muligheder og trusler i en branche.

“

Jeg oplever også, at rådgivningsopgaverne fylder langt mere, men samtidig kan det være med til at børste noget af branchens støvede ry af.

Mette Sigvard Poulsen
Læser cand.merc.aud. på 3. semester.

Muligheder og trusler: IT tager rutineopgaverne

Når snakken falder på trusler og muligheder, er der igen tale om emner, som ikke er entydige. Truslerne kan også være muligheder.

It og digitalisering har ændret revisionsbranchen, så en lang række af de rugbrødsopgaver, som prægede branchen for blot ti

år siden, er forsvundet. Eller outsourcet til lande som Polen og Indien.

“For os unge er det en mulighed, at vi er mere omstillingsparate. Da vi for nylig fik nye systemer, kunne jeg se, at vi unge var hurtigere til at tage det til os,” siger Nikolai Juel Kristensen.

“Mange af de analyser, som krævede en del arbejde, da jeg kom ind i branchen for fem år siden, kan vi lave i dag med et tryk på en knap. Vi er færre mennesker, men laver mere, og vi skal arbejde mere som konsulenter. Hvis det er klassisk revision, du brænder for, så bliver der færre job, og det er en trussel,” siger Anton Vittrup Pedersen.

Mette Sigvard Poulsen tager tråden op og fortsætter:

“Jeg oplever også, at rådgivningsopgaverne fylder langt mere, men samtidig kan det være med til at børste noget af branchens støvede ry af,” siger hun og peger samtidig på, at der også kan være nye muligheder i ny lovgivning.

“Det har vi jo oplevet med corona. Vi skulle lave coronaerklæringer, og det var en anden type hjælp, som kunderne efterspurgte,” siger Mette Sigvard Poulsen.

Her kommer digitaliseringen til at fylde de kommende år.

“Hos os er det både små og store kunder, som råber efter hjælp til at optimere deres systemer. Det er et område, som virkelig kan mærkes på bundlinjen, hvis de får lavet noget ordentligt. Vores it-revisorer har i den grad nok at lave,” siger Anton Vittrup Pedersen.

Men selv de digitalt indfødte kan dog godt indimellem drømme sig tilbage til analoge tider.

“Da jeg startede, havde vi som trainees nogle gange opgaver med at scanne regnskaber ind et par timer om dagen. Når du havde en 7½ times arbejdsdag og skulle fire timer i skole om aftenen, var det altså meget rart med et break, som ikke var mentalt krævende,” siger Anton Vittrup Pedersen. •

Anton Vittrup Pedersen,
Beierholm, København,
24 år

Startede hos Beierholm i 2016 lige efter handelsgymnasiet og er i dag i gang med 1. semester på cand.merc.aud.

Nikolai Juel Kristensen,
Revimidt, Randers,
26 år

Uddannet finansøkonom i 2016. Startede som revisorelev hos Revimidt i 2016 og er i dag revisorassistent og læser sideløbende HD i regnskab og økonomi.

Mette Sigvard Poulsen,
Roesgaard, Horsens,
25 år

Uddannet finansbachelor i 2019. Startede hos Roesgaard, først i praktik under uddannelsen til finansøkonom og derefter fastansat. Læser cand.merc.aud. på 3. semester.

Philip Kjær,
PwC, Hellerup,
26 år

Startede som junior hos PwC i 2013. Cand.merc.aud.-eksamen i 2019 og skal til afsluttende eksamen for statsautoriserede revisorer i sommeren 2021.

Er online undervisning det nye sort?

Ja, det mener vi - så længe kvaliteteten er i top.

Et medlemskab giver dig ubegrænset adgang til mere end **200 OE-timers on-demand** efteruddannelse med landets førende undervisere og til markedets skarpeste pris.

“Det er særdeles god undervisning, som jeg varmt kan anbefale”

Vores speciale er e-learning og vi har eksisteret siden 2015. Tilmeld dig vores medlemskab ved at gå ind på www.revikurser.dk/opret eller ved at ringe til os på +45 6680 5656.

REVI|kurser.dk

Ismaeel Rasul bestod i november sidste år revisoreksamen på børsgangen i København med bravur og kan skrive SR på CV’et i en usædvanligt ung alder.

DANMARKS YNGSTE SR

Tekst/ **Julie Gjøtterup Andersen**,
politisk konsulent, FSR – danske revisorer
Foto/ **Deloitte**

Ved et hurtigt blik ligner Ismaeel Rasuls CV en snorlige rutebeskrivelse mod den titel, han siden november sidste år har kunnet bryste sig af: At være Danmarks på det tidspunkt yngste statsautoriserede revisor kort efter at være fyldt 27 år.

Det hele begyndte i 2012, da Ismaeel Rasul som 18-årig blev ansat i Deloitte som trainee. I dag har han titel af Manager i Deloittes TopTier-afdeling, hvor han arbejder med nogle af landets største virksomheder.

Derudover har han et ben i Deloittes afdeling for Assurance Offerings, hvor han yder rådgivning inden for komplekse regnskabsmæssige forhold blandt andet vedrørende IFRS, årsregnskabsloven og M&A.

Efter fire år hos Deloitte kunne Ismaeel Rasul i 2016 sætte flueben ved HD-studiet på CBS. Han fortsatte videre på cand.merc.aud. og brugte den sparsomme tid ved siden af studier og fuldtidsarbejde på at undervise jævnaldrende på CBS. Derefter gik turen til SR-akademiet, hvor han satte sig på skolebænken, førend han overhovedet havde

Ismaeel Rasul peger selv på, at dagen på Børsen uden sammenligning tæller som hans største bedrift og står som kulminationen på mange års intensive studier, lange eksamensforløb, hårdt arbejde og benhårde prioriteringer mellem karriere og privatliv.

Ismaeel Rasul
statsautoriseret revisor, Deloitte

afleveret speciale på cand.merc.aud. To år senere var han i november 2020 klar til at gå gennem nåleøjet til den afsluttende mundtlige eksamen på Børsen.

Selvom Ismaeel Rasuls CV kan tage pusten fra de fleste, gør han op med glansbilledeforestillingen om sig selv. Ismaeel Rasul peger selv på, at dagen på Børsen uden sammenligning tæller som hans største bedrift og står som kulminationen på mange års intensive studier, lange eksamensforløb, hårdt arbejde og benhårde prioriteringer mellem karriere og privatliv.

Det stod heller ikke mejslet i sten, at Ismaeel Rasul skulle være revisor. Han drømte om at blive børsægler, som han havde set dem i

amerikanske film. Det var revisorbranchens muligheder for at kombinere uddannelse og fast arbejde, der kom til at trække i den arbejdsomme unge mand, som sideløbende med uddannelsen på handelsskolen i Ishøj havde knoklet sig fra flaskedreng op gennem hierarkiet i den lokale Super Brugsen. Så da de afsluttende eksaminer på handelsskolen nærmede sig, sendte han fire ansøgninger afsted til revisorbranchen.

Ismaeel Rasul fik tilbudt en trainee-stilling i Deloitte, men et par uger tidligere havde en anden stor revisionsvirksomhed ved en job-samtale vejret og fundet ham for let til branchen. Det havde for en stund slået Ismaeel Rasul ud og fået ham til at overveje helt at lægge revisordrømmen på hylden.

For kort tid siden hjalp Ismaeel Rasul en af sine mellemstore kunder med få en plads på børspodiet. Børsnoteringer er kendt som ressourcekrævende processer med prospekter over de forskellige risici ved at købe aktier i selskabet. Historien om børsnoteringen er bare en blandt mange spændende arbejdsopgaver, der får Ismaeel Rasul til at lægge energi i firmaet.

Ismaeel Rasul
statsautoriseret revisor, Deloitte

Tre måneder inde i det traditionelle trainee-forløb var Ismaeel Rasul igen i tvivl om, hvorvidt branchen var noget for ham. Han overvejede at rydde sit skrivebord og aflevere adgangskortet til det store domicil i Weidekampsgade på Amager. Det var en personlig omvæltning at passe et fuldtidsarbejde og være professionel i så ung en alder. Men den unge trainee fik mindet sig selv om at være taknemmelig for den chance, Deloitte havde givet ham og kunne mærke ledere og kolleger, som viste ham tillid og så et talent i ham.

Nye karrieremål
Når coronakrisen lægger sig, er planen på sigt, at turen skal gå fra Deloitte i København til Storbritannien, hvor Ismaeel Rasul skal udstationeres til et af Deloitte's London-kontorer og arbejde med store internationale virksomheder. Han ser frem til de mange nye udfordringer og den faglige kompleksitet, der følger med kunder af den kaliber. Storbritannien er ikke ukendt land for Ismaeel Rasul. Han har engelsk pas og familie i landet. Hans forældre, der i 70'erne forlod Pakistan, boede i en kort periode i Storbritannien, inden de kom til Danmark. Forældrenes plan var egentlig at flytte tilbage til Storbritannien efter en rum tid, men de stortrivedes i Danmark.

Ismaeel Rasul kender ikke afrejsedatoen til London endnu. Ventetiden planlægger han blandt andet at bruge på at udvide kunde-

porteføljen. Nogle af de store flagskibe i dansk erhvervsliv skal i nær fremtid skifte revisor på grund af reglerne om rotation. Ismaeel Rasul har bestemte virksomheder i kikkerten, og han kalder det for lidt af en kraftpræstation, hvis det kommer til at lykkes ham og revisorkollegerne at vinde kunderne.

Fik kunde på børspodiet
For kort tid siden hjalp Ismaeel Rasul en af sine mellemstore kunder med at få en plads på børspodiet. Børsnoteringer er kendt som ressourcekrævende processer med prospekter over de forskellige risici ved at købe aktier i selskabet. Historien om børsnoteringen er bare en blandt mange spændende arbejdsopgaver, der får Ismaeel Rasul til at lægge energi i firmaet, og hvor han ser sig selv skabe værdi for kunderne. Han ser det også som en tillidserklæring til sit arbejde, når analytikere, investorer og andre regnskabsbrugere træffer vigtige beslutninger om hans større kunder på grundlag af regnskaber, som han har været med til at revidere, eller når en af hans mindre kunder ringer og beder om økonomisk sparring til at udvikle forretningen.

Work-life balance
Ismaeel Rasul taler om sit travle arbejdsliv med stoisk ro. Han lægger ikke skjul på, at arbejdet er prioriteret og giver ham en masse energi. Dog går han ikke på kompromis med at finde tid til familie og ven-

ner. Han kommer langt ved at være åben om sine prioriteter og sige fra, hvis arbejdspresset bliver for stort. For eksempel har Ismaeel Rasul aldrig jagtet 12-taller på studiet, selvom eksamensbeviset bærer præg af flotte karakterer. For ham siger høje karakterer ikke altid noget om talent. I stedet har han koncentreret sig om at omsætte de teoretiske kompetencer fra uddannelsen til praksis og skrive opgaver, han lærte noget af.

Ismaeel Rasul er enormt glad for kulturen i Deloitte, som han kalder et af livets vigtigste fællesskaber. Der er plads til at være ung og ambitiøs på samme tid. I revisionsforretningen er overarbejdsbetaling for nylig afskaffet, og medarbejdere honoreres i højere grad for den værdi, de skaber for kunderne – uanset timerne, de bruger på det. Han kalder beslutningen om en ny lønmodel modig og nødvendig og gør sit til at give kulturændringen luft under vingerne. Han hører til den nye generation, der ikke gider at arbejde solen sort.

Ismaeel Rasul kan allerede se en positiv forandring i timeregnskabet, men kan også mærke, at det tager tid at udvikle en revisionsforretning, der kører mere jævnt og stabilt hele året og giver de ansatte en mere forudsigelig og fleksibel hverdag trods den tilbagevendende højsæson for regnskaber. Ismaeel Rasul har et par idéer, som han tror kan være med til at flytte Deloitte og revisorbranchen i den rigtige retning.

Alder er bare et tal
Ismaeel Rasul vil gerne slå til lyd for, at virksomhedsledere bliver bedre til at give de unge ansvar og lade dem være med til at forme fremtidens forretninger – han mener, at de unge kan mere, end mange tror, og selvom de unge til tider vil komme til at fejle, så vil de lære af det, og det vil medvirke til at udvikle forretningen i endnu større omfang. Indimellem kan Ismaeel Rasul godt se det overvældende i, at en i hans unge alder har autorisationen til at underskrive en erklæring på et årsregnskab og på nuværende tidspunkt sidder med ansvar for revisionen af nogle af landets største virksomheder, men han minder om, at han har otte års arbejds erfaring at have det i. •

FAGLIGT NYT INDEN FOR REVISION, SKAT, REGNSKAB OG ØKONOMISK RÅDGIVNING

/ FAGLIGE UDKLIP

SKAT & MOMS / AF FRITZ VAD SØRENSEN, MOMS- OG AFGIFTSRÅDGIVER I BEIERHOLM

ELAFGIFT – MARKANTE ÆNDRINGER PER 1. JANUAR 2021 VEDRØRENDE GODTGØRELSE

Momsregistrerede virksomheder har som udgangspunkt mulighed for at få godtgjort elafgiften af den el, der medgår til "proces" (lys, PC'ere, maskiner med videre). Indtil 1. januar 2021 var der mulighed for efter særlige regler at få godtgjort en andel af elafgiften af el til rumvarme, varmt brugsvand og komfortkøling, såfremt elforbruget hertil enten kunne måles eller fastsættes ved hjælp af Skattestyrelsens standardmetoder.

Per 1. januar 2021 er reglerne blevet gjort både mere enkle og mere gunstige for virksomhederne. Fra årsskiftet 2020/2021 kan disse virksomheder nu få godtgjort hele elafgiften af den el, de selv forbruger, efter reglerne for "proces". Det betyder således, at virksomheder med stort forbrug af el til rumvarme, varmt brugsvand og komfortkøling kan få godtgjort en langt større andel af elafgiften og på den måde minimere omkostningen til el samlet set. Godtgørelsen fastsættes til hele elafgiften fratrukket EU's minimumsafgift på 0,4 øre/kWh.

Disse regler gælder imidlertid ikke for virksomheder, der er omfattet af bilag 1 til elafgiftsloven. Det kan være advokater, revisorer, rådgivere, arkitekter og bureauer med videre. De kan – hvis de måler forbruget af el til rumvarme, varmt brugsvand og komfortkøling – få godtgjort elafgiften efter reglerne for "proces" af netop dette forbrug. De kan stadig ikke opnå godtgørelse af el til lys, PC'ere med videre. Fra og med 1. januar 2023 ophæves denne undtagelse, og alle momspligtige virksomheder kan efter denne dato få godtgørelse af elafgiften af virksomhedens forbrug af el. •

Nicolai Wiese er uddannet cand.merc.aud. fra Copenhagen Business School og arbejder som Assistant Manager i Audit & Assurance hos Deloitte. Foruden revision og rådgivning af mellemstore virksomheder deltager Nicolai Wiese aktivt i udviklingen af fremtidens revisionsforretning gennem interne projekter.

Ny teknologi er klar til revisionsbranchen, men er revisionsbranchen klar til ny teknologi?

Tekst/ **Nicolai Wiese og Victor Storm,**
Deloitte

Artiklen er baseret på et kandidatspeciale med titlen "Kunstig intelligens – den næste revisor?", som er skrevet i perioden september 2019 til maj 2020.

Der er ikke længere nogen tvivl om, at revisionsbranchen står over for en stor forandring i en mere og mere digitaliseret verden. Behovet for forandring er til stede fra flere sider på samme tid. Revisors nuværende ydelser opfattes som hyldevarer; således kan kunderne ikke se værdien, og priserne presses i bund. Revisionsstandardernes krav til kvalitet i revisors arbejde er stigende, hvilket medfører mere arbejde. Det store

arbejdspres og nuværende manuelle arbejdsmetoder får færre talenter til at søge job i branchen, og kampen om den begrænsede arbejdskraft medfører højere lønninger samt mere arbejde til den enkelte. Når alt dette sker på samme tid, giver det ikke mulighed for at løse én ting ad gangen, men selskaber i branchen er nødsaget til at tænke i løsninger, der imødegår flere udfordringer samtidig.

Fra et internationalt perspektiv viser forskning, at op mod 94 procent af opgaverne vedrørende regnskabsaflæggelse, herunder revision, vil kunne automatiseres gennem ny teknologi i en nær fremtid.

Lokalt i Danmark er der ligeledes stor opmærksomhed for ny teknologis påvirkning på branchen. FSR – danske revisors publikation

Digital Transformation indeholder udtalelser fra ledere i revisionsbranchen. De har alle grundlæggende høje forventninger til teknologiens potentiale og forventer store forandringer i branchen.

Ledere og eksperter er altså enige i, at teknologi vil påvirke revisionsbranchen betydeligt. Der er dog én aktør, hvis holdninger til emnet er mindst lige så vigtige, hvis forandringen skal ske med den ønskede hastighed – det er den almene revisor.

REVISORS HOLDNING TIL NY TEKNOLOGI I REVISIONSPROCESSEN
Kandidatundersøgelsen er baseret på interviews med statsautoriserede revisorer samt en større kvantitativ dataindsamling blandt revisorer. Her blev revisors gængse forståelse af nye teknologier, som eksempelvis kunstig

Victor Fortmann Storm er uddannet cand.merc.aud. fra Copenhagen Business School og arbejder som Assistant Manager i Audit & Assurance hos Deloitte. Victor Fortmann Storms primære fokus er på revision og rådgivning af mellemstore virksomheder, som er kapitalfondsejet.

intelligens, belyst samt deres nuværende anvendelse af ny teknologi i deres revisioner, herunder fordele og u hensigtsmæssigheder med implementering af mere komplekse teknologier.

På baggrund af undersøgelsen er der givet tre anbefalinger for at øge implementeringshastigheden, som følger sidst i artiklen.

Revisors generelle kendskab til ny teknologi er efter eget udsagn på et jævnt niveau. Samtidig har flere dataanalyse i tankerne som en ny teknologi. På trods af at det er et nyt redskab i revisors værktøjskasse med stort potentiale, er dataanalyse fortsat afhængig af manuelt arbejde fra revisor i form af dataindhentning, -behandling og -indlæsning foruden de efterfølgende revisionshandlinger og dokumentation. Det står i kontrast til automatiserede teknologier som RPA, OCR, process mining med flere. Her vil resultatet i højere grad enten helt eller delvist erstatte revisors nuværende arbejdsgange.

Ny teknologi eksisterer og benyttes i andre brancher, men brugen er mindre fremskreden i revisionsbranchen ifølge revisorerne selv. Det skyldes ikke manglende fordele ved ny teknologi. Der er konsensus om især fire udtalte fordele: kvalitet, effektivitet, rentabilitet og relevans.

Ovenstående taget i betragtning er det ikke åbenlyst, hvorfor revisionsbranchen er mere tilbageholdende end andre brancher. Noget peger dog på, at revisors forandring villighed ikke er så udtalt, som de selv tror. Et interessant forhold i undersøgelsen viste netop dette, da revisorerne tog stilling til nuværende brug af ny teknologi samt villighed til at bruge ny teknologi i fremtiden. Her viste det sig, at implementeringsvilligheden for fremtidige

udviklinger var større end villigheden til at bruge den nuværende teknologi. Med andre ord opfatter revisor sig som implementeringsparat, men er i mindre grad villig til at bruge det, der er tilgængeligt.

UDFORDRINGERNE
Når revisorerne er mere tilbageholdende med at implementere ny teknologi end andre brancher, bunder det i en række udfordringer, som dels er branchespecifikke, dels er af mere generel karakter. De mest gængse udfordringer ifølge revisor stammer fra nuværende revisionsstandarder, revisors kompetencer og investeringsvillighed i nye teknologier.

Revisionsstandarder
IAASB er ansvarlige for at udstede og opdatere de internationale revisionsstandarder, men de teknologiske fremskridt har på mange områder allerede overhalet de eksisterende revisionsstandarder. Der er derfor en forsigtighed blandt de adspurgte revisorer med hensyn til anvendelse af nye teknologier, hvis standarderne fortsat skal overholdes. Efterlevelse af revisionsstandarderne er ufravigelig for revisor, og ved en usikkerhed om samspillet mellem revisionsstandarder og ny teknologi er revisor mindre tilbøjelig til at afprøve nye løsninger.

En interviewet ekspert er ikke uenig i, at revisionsstandarderne er skrevet i en anden teknologisk tid, men mener, at det er muligt at benytte ny teknologi i revisionsprocessen og forsat være compliant med revisionsstandarderne. Det kræver dog fortolkning, som skal gøres i tæt samarbejde med tilsynsmyndigheder og regulatorer.

Revisors kompetencer
På trods af, at revisorer gennemfører lange uddannelser og efteruddannelse, vurde-

rer revisorerne ligeledes, at kompetenceniveauet er en udfordring for yderligere implementering. Især fremhæves, at revisors kompetencer inden for IT-forståelse skal højnes for at understøtte brugen af nye teknologier. De skal indføres som en del af uddannelsesinstitutionernes obligatoriske fag, og samtidig skal der sikres efteruddannelse af medarbejderne i branchen, der ikke længere er tilknyttet eksterne uddannelsesforløb. Og dette skal ske, uden at revisors forståelse af de interne sammenhænge i regnskaber samt bogføringen går tabt i søgen efter nye kompetencer.

Denne udfordring virker forståelig for en adspurgt ekspert inden for transformation, som erkender et 'gap' mellem revisors nuværende kompetencer og de kompetencer, der kræves for en optimal implementering af ny teknologi. Det kan løses ved uddannelse og efteruddannelse, men samtidig må branchen erkende, at det ikke længere er tilstrækkeligt med alene revisionsuddannede ansatte. På sigt vil revisionsteams have behov for personer med andre kompetencer herunder især IT-uddannede.

Investering
Revisionsvirksomhedernes partnerstruktur udfordrer implementeringshastigheden af ny teknologi, idet der er forskel på de beslutningstagende partnerne, som godkender investeringer, og medarbejderne som udfører revisionen. Derfor er vurderingen af behovet for investeringer udfordret, idet udførende revisorer ser det som en nødvendighed, mens partnerne, som skal foretage investeringen, ikke på samme måde har øje for behovet. Dette bekræftes desuden af spørgeskemaundersøgelsen, hvor de mindre erfarne ser en større kløft mellem beslutningstager og medarbejderne, end de mere erfarne gør.

ANBEFALINGER TIL AT FREMME
FORANDRINGSVILLIGHEDEN

Udfordringerne skitseret på forrige side er ikke bare sådan at finde løsning til, da de berører grundlæggende forhold i revisionsbranchen, som man kender den, og ligeledes forhold som ikke blot kan ændres som for eksempel revisors store behov for at fokusere på standarder, revisionsuddannelse samt en partnerstruktur, der også giver rigtig mange fordele. Herunder er der dog givet et bud på tre anbefalinger, som med en målrettet indsats kan implementeres i revisionsvirksomhederne og derved højne forandringsvilligheden.

Krav om implementering af nye teknologier på revisionsopgaver

Brugen af nye revisionsværktøjer og teknologi i revisionsprocessen skal gøres obli-

gatorisk for opgaveansvarlige partnere og revisionsteams, for at alle følger transformationsbølgen. Dette vil kunne iværksættes gennem for eksempel KPI'er i den løbende evaluering af de enkelte partnere og medarbejdere. Samtidig bør der skeles til at gøre forandringsparatheden målbar og lade den påvirke aflønningen af den enkelte revisor, således at det i højere grad er tillokkende at afprøve nye arbejdsgange.

Revisors kompetencer for IT-forståelse skal øges for at sikre fortrolighed

Fortroligheden med brugen af nye revisionsværktøjer og teknologier kommer gennem anvendelse og forståelse. Kompetencerne skal tilføres til branchen gennem større fokus på IT-kompetencer, dog med fokus på relevans for den enkelte revisor baseret på niveau. Derudover skal revisi-

onsvirksomhederne i højere grad se bort fra traditionelle uddannelseskilder og i stedet søge mod mere IT-rettede uddannelseskilder som for eksempel IT-universiteter. Slutteligt skal andre profiler bringes ind i branchen.

Faglige afdelinger skal understøtte implementeringen

Revisorstanden skal i højere grad understøttes af de faglige afdelinger i, hvad der er muligt, og hvordan det kan anvendes på de enkelte revisioner. De faglige afdelinger skal udføre obligatoriske coachingforløb på revisionsopgaver med fokus på effektivt brug af teknologi. Derudover skal de faglige afdelinger i højere grad levere vejledninger samt brugseksempler. Dette skal hjælpe revisor i forståelsen af, om der er opnået egnet og tilstrækkeligt revisionsbevis. •

REVISOR VS. TEKNOLOGI		
Hvordan foretages det nu	HANDLING	Hvordan kan teknologi erstatte
Manuel søgen efter relevant oplysning herunder branche, nøglepersoner m.m.	KENDSKAB TIL VIRKSOMHEDEN	Web scraping vil kunne gennemgå en langt større mængde data automatisk og levere en rapport til revisor.
Revisor beregner et estimeret honorar baseret på forventet udført arbejde på baggrund af revisors tidligere erfaringer.	AFTALT HONORAR	Machine learning vurderer en risiko ved opgaven og estimerer antallet af timer på baggrund af en stor mængde data fra andre lignende opgaver.
Revisor foretager interview med udvalgte medarbejdere, der i de fleste tilfælde beskriver 'best practice'-forretningsgangen.	GENNEMGANG AF FORRETNINGSGANGE	Process mining gennemgår logs i ERP systemet og udarbejder en rapport med de reelle forretningsgange med dertilhørende afvigelser fra normen.
Revisor vurderer kontrollens effektivitet ved en tilfældig udvælgelse af relevante kontroller.	KONTROLREVISION	Continuous control monitoring overvåger konstant kontrollernes effektivitet og giver revisor besked, hvis der er mangler i denne.
Tilfældig udvælgelse af posteringer i en population og efterfølgende manuel gennemgang af bagvedliggende dokumentation.	SUBSTANSREVISION	Gennemgang af alle posteringer til underliggende dokumentation gennem OCR, hvor revisor kun skal gennemgå afvigelser.

Thomas Krath Jørgensen er uddannet statsautoriseret revisor og er fagchef i FSR – danske revisorer med ansvar for blandt andet regnskabsområdet. Thomas Krath Jørgensen har også i mange år arbejdet i EY, hvor han blandt andet reviderede mellemstore og store globale virksomheder samt underviste i revision.

Værdiansættelse af renteswaps – præcisering, som skal anvendes i de kommende regnskabsaflæggelser

Erhvervsstyrelsen slår fast: Virksomhederne skal selv forholde sig til dagsværdien af renteswaps, herunder eventuel effekt af egen kreditrisiko. Det gælder for alle regnskabsklasser, men for regnskabsklasse A forventes eksisterende praksis at kunne opretholdes.

Tekst/ **Thomas Krath Jørgensen,**
FSR - danske revisorer

Medio januar 2021 informerede FSR – danske revisorer foreningens medlemmer om vores igangværende dialog med Erhvervsstyrelsen om værdiansættelse af renteswaps i regnskaberne. Der var behov for dialog for at forstå et ministersvar fra november 2020, som blandt andet indeholdt følgende:

“Den virksomhed, som har indgået en renteswap, kan ikke uden videre anvende en værdi opgjort af sin bank til værdiansættelsen, men skal selv forholde sig til værdien af renteswappen, herunder sin egen kreditrisiko. Ofte vil den værdi banken oplyser kunden nemlig være den værdi, kunden skal betale for at indfri renteswappen. Denne værdi er ikke nødvendigvis lig dagsværdien af renteswappen, da værdien ved indfrielse afhænger af, hvad der er specificeret i kontrakten, og denne vil som regel ikke være justeret for kreditrisiko.”

I Danmark har vi i årtier anvendt og accepteret en praksis, hvor renteswaps blev værdiansat til den værdi, som virksomheden skulle betale for at afvikle instrumentet, svarende til den værdi virksomhederne får oplyst af bankerne i engagementsforespørgsler med videre. Denne praksis er forskellig fra ministersvaret, som tager udgangspunkt i den internationale regnskabsstandard IFRS 13 om måling af dagsværdi.

Konsekvensen af ministersvaret er, at renteswapaftaler i virksomhedernes regnskaber potentielt skal værdiansættes til en lavere værdi, end hvad aftalerne kan indfries til i henhold til aftalen med banken. Hvis renteswapaftalerne udgør en forpligtelse for virksomhederne, vil dette have en positiv afledt effekt på egenkapitalen. Dette er særlig aktuelt i situationer, hvor 1) banken

har utilstrækkelig sikkerhed for sit tilgodehavende, og 2) virksomheden er økonomisk dårligt stillet, jævnfør uddybning i faktaboksen.

FSR – danske revisorer mener, at der er tale om en væsentlig byrde for virksomhederne, som ikke resulterer i en øget kvalitet i regnskabsaflæggelsen – ofte faktisk tværtimod.

IFRS 13 GÆLDER UNDER ÅRSREGNSKABSLOVEN

Erhvervsstyrelsen slår nu fast over for os, at definitionen af dagsværdi, som angivet i IFRS 13, gælder for alle virksomheder, som aflægger regnskaber efter årsregnskabsloven.

Erhvervsstyrelsen oplyser dog samtidig, at Erhvervsstyrelsen i forhold til andelsboligforeninger vil gå i dialog med relevante interessenter om at fastholde den eksisterende praksis, hvor renteswaps værdiansættes til den værdi, som virksomheden skal betale for at afvikle instrumentet. Det svarer til den værdi, virksomhederne får oplyst af bankerne, hvilket vi ser meget positivt på. Det er vores vurdering, at en sådan praksis – ud fra en konkret vurdering – også kan anvendes af andre virksomheder omfattet af regnskabsklasse A.

Selvom Erhvervsstyrelsens fortolkning ikke er kommet til udtryk tidligere, så er det Erhvervsstyrelsens opfattelse, at præciseringen ikke er udtryk for en ændret fortolkning. Derfor gælder denne præcisering allerede for årsrapporter for 2020 og fremefter og er derved et forhold, der skal tages hensyn til i de regnskaber, der aflægges nu, og de revisioner med videre, der udføres.

BANKENS OPGØRELSE KAN IKKE ALENE ANVENDES

Vi er uenige i Erhvervsstyrelsens fortolkning af definitionen på dagsværdi og mener,

OM RENTESWAPS

Aftaler om renteswaps bliver indgået af virksomheden med en bank som modpart og typisk med det formål at opnå en tilnærmelsesvis fast forrentning af et ellers variabelt forrentet bank- eller realkreditlån.

Der kan være flere årsager til, at virksomheden indgår en renteswapaftale fremfor blot at optage et fastforrentet lån. Ofte er det initieret af lavere finansieringsomkostninger samlet set eller ønsket om fleksibilitet i forhold til mulighed for at udnytte udsving i markedsrenten.

En renteswapaftale er et afledt finansielt instrument, der efter årsregnskabsloven skal måles til dagsværdi. Dagsværdien er defineret som det beløb, hvormed et aktiv kan udveksles, eller en forpligtelse kan udlignes ved transaktioner mellem af hinanden uafhængige parter, uden at loven nærmere anfører måden at opgøre dagsværdien på.

Når renterne har udviklet sig, som de har i de senere år med et generelt faldende renteniveau, betyder det, at virksomhedernes renteswaps typisk har en negativ værdi (en forpligtelse), som skal indregnes i balancen. For mange virksomheder er denne negative værdi blevet mere og mere væsentlig i takt med det faldende renteniveau. Problemstillingen har også været relevant før, men ikke i samme udstrækning, som vi ser det nu. Beløbene kan blive væsentlige i regnskaberne, og derfor får de større opmærksomhed.

at det burde være muligt at fastholde den praksis, vi kender, inden for årsregnskabslovens rammer.

I den kendte praksis blev bankens opgørelse af renteswapaftalens indfrielsesværdi anvendt som renteswappens dagsværdi, jævnfør dagsværdidefinitionens angivelse af udligningsværdi, uden korrektion for for eksempel virksomhedens egen kreditrisiko. Denne praksis har været anvendt og accepteret i årtier i Danmark og har også været en i praksis accepteret metode under den tidligere IAS 39, hvis definition på dagsværdi svarer til årsregnskabslovens dagsværdi.

Erhvervsstyrelsen har ikke før udtalt sig, vejledt eller truffet afgørelser på området, hvorfor virksomhederne og revisorerne har fulgt den hidtidige praksis, som er blevet accepteret bredt.

HVILKE REGNSKABER HAR DET KONSEKVENSER FOR?

Præciseringen er kun relevant for regnskabsaflæggere, som følger årsregnskabsloven og måler finansielle instrumenter til dagsværdi. Som angivet tidligere er det vores vurdering, at for virksomheder omfattet af regnskabsklasse A, herunder andelsboligforeninger, vil den eksisterende praksis, med måling af renteswaps til indfrielsesværdi som oplyst af banken, alt andet lige kunne opretholdes.

Præciseringen fra Erhvervsstyrelsen betyder, at virksomhederne og vi som revisorer skal vurdere, om der er behov for regulering af de værdier, der oplyses af bankerne. Afhængig af virksomhedernes økonomiske situation, og omstændighederne forbundet med de indgåede renteswapaftaler, kan reguleringerne have stor eller lille effekt. Regulering af indfrielsesværdien for en renteswap med negativ værdi kan eksempelvis være mindre væsentlig i følgende situationer:

- Når banken har sikkerhed for sit tilgodehavende (renteswappen) – for eksempel i form af sikkerhed i fast ejendom eller en deponeringskonto, og værdien af disse overstiger indfrielsesværdien af renteswappen (og eventuelle andre forpligtelser, der er stillet sikkerhed for i de pågældende aktiver).
- Når virksomhedens kreditværdighed ikke er forringet, siden renteswappen blev indgået, da kreditrisikoen – alt andet lige – er indarbejdet i den rentemargin, som indgår i renteswapaftalen.
- Når virksomheden har en meget høj kreditværdighed.

Ovenstående skyldes, at faktoren ”egen kreditrisiko” (udbygning længere nede) i de nævnte situationer vil være mindre væsentlig ved opgørelse af dagsværdien.

I situationer, hvor 1) banken har utilstrækkelig sikkerhed for sit tilgodehavende, og 2) virksomheden er økonomisk dårligt stillet, vurderer vi derimod, at regulering af for eksempel egen kreditrisiko kan være væsentlig for både virksomheden og revisor at forholde sig til. Emnet er således højaktuelt i øjeblikket, hvor mange virksomheders aktiviteter og økonomi er negativt påvirket af COVID-19.

POTENTIETLT STORE BYRDER FOR VIRKSOMHEDERNE

Med Erhvervsstyrelsens svar skal virksomhederne fremover selv forholde sig til dagsværdien af renteswappen og forstå de faktorer, der indgår i en eventuel regulering af bankens opgørelse.

Når virksomhederne er i en situation, hvor bankens opgørelse måske skal reguleres, vurderer vi, at det i mange tilfælde er nødvendigt for virksomhederne at engagere en ekspert. Eksperten skal anvendes, hver gang renteswappen skal værdiansættes. Virk-

somheden skal også investere egen tid i at forstå ekspertens arbejde og værdiansættelsen i det hele taget for at kunne udfylde ledelsesansvaret.

Her er det også vigtigt at notere sig, at hverken virksomheden eller revisoren på forhånd kan vurdere, om en eventuel regulering af bankens opgørelse vil være væsentlig eller ej. Situationerne ovenfor er indikatorer, som kan anvendes, men i mange situationer er det først, når virksomheden har afholdt omkostningerne til eksperten, og resultatet foreligger, at virksomheden kan vurdere, om reguleringen af bankens opgørelse er væsentlig eller ej – og dermed om reguleringen skal påvirke værdiansættelsen af renteswappen eller ej.

Uanset om bankens opgørelse anvendes eller reguleres, skal revisor forholde sig til det regnskabsmæssige skøn, som virksomheden præsenterer.

Området i sig selv er meget kompliceret, og det bliver yderligere kompliceret af, at der blandt eksperter også er forskellige opfattelser af, hvilke faktorer der skal indgå i opgørelsen af dagsværdien.

Hvis virksomheden er nødlidende, og virksomhedens egen kreditrisiko derfor har stor betydning for værdiansættelsen af renteswappen, er der tale om et regnskabsmæssigt skøn med stor skønsmæssig usikkerhed, og hvor risikofaktorerne kompleksitet og subjektivitet er på spil. Det betyder, at ISA 540 om revision af regnskabsmæssige skøn skal anvendes.

I visse tilfælde kan det også for revisor være nødvendigt at engagere en ekspert. Det kan for eksempel være relevant, hvis virksomhedens ekspert ikke fremlægger en gennemskuelig og transparent dokumentation, som revisor selv kan forholde sig til. I så fald skal

ISA 620 om anvendelse af en revisorudpeget eksperts arbejde anvendes.

Selvom kravene til revisors arbejde er mindre i opgaver om udvidet gennemgang og review end ved revision, gør problemstillingen med værdiansættelse sig også gældende her, særligt hvis virksomheden eller dens ekspert ikke fremlægger en gennemskuelig og transparent dokumentation.

Vi mener derfor, at der er tale om væsentlige byrder for virksomhederne, som ikke resulterer i en øget kvalitet i regnskabsaflæggelsen – ofte faktisk tværtimod.

EN ÆNDRING AF ET REGNSKABSMÆSIGT SKØN

Mange virksomheder anvender i dag bankens oplyste værdi som udtryk for dagsværdien af renteswapaftalen, svarende til hvad der skal afregnes over for banken ved indfrielse. I mange situationer er denne værdi også, hvad der skal anvendes fremover som dagsværdi. Erhvervsstyrelsen har dog præciseret, at virksomheden selv skal forholde sig til den oplyste værdi, herunder behovet for regulering af for eksempel egen kreditrisiko, for på den måde at sikre opfyldelse af definitionen på dagsværdi, som den fremgår af IFRS 13.

Opgørelse af dagsværdi for afledte finansielle instrumenter, som for eksempel renteswaps, er udtryk for et regnskabsmæssigt skøn. Da præciseringen fra Erhvervsstyrelsen ikke ændrer på definitionen af dagsværdi, men præciserer, hvordan denne skal opgøres, mener vi ikke, at en overgang til den nye opgørelsesmetode er en ændring af anvendt regnskabspraksis eller korrektion af en fejl. Det betyder, at der ikke skal foretages justering af egenkapital eller sammenligningstal i årsrapporten for 2020 for de ændringer, som præciseringen om opgørelse af dagsværdien måtte medføre.

For uddybning om ændring i regnskabsmæssige skøn henvises i øvrigt til afsnit 27.3 (s. 131) i foreningens Regnskabsvejledning for regnskabsklasse B og C, hvor følgende blandt andet fremgår:

“27.3.5. Hvis arten og den beløbsmæssige størrelse af ændringer i regnskabsmæssige skøn er væsentlige for forståelsen af årsregnskabet, skal sådanne ændringer specificeres og beskrives i en særskilt note, i en note tilknyttet den enkelte regnskabspost eller i redegørelsen for anvendt regnskabspraksis. Forholdet kan med fordel tillige omtales i ledelsesberetningen.

27.3.6. Ændringer i regnskabsmæssige skøn, som ikke har væsentlig indvirkning for det aktuelle år, men vurderes at få det for efterfølgende år, skal sædvanligvis omtales i en note eller i redegørelsen for anvendt regnskabspraksis samt i ledelsesberetningen.”

I noterne skal der også oplyses om de centrale forudsætninger, som er anvendt i værdiansættelsen, jævnfør årsregnskabslovens § 58 a, stk. 2. For renteswapaftalerne vil det blandt andet medføre krav om oplysning af, hvilke faktorer der har indgået i opgørelsen af dagsværdien for de enkelte renteswapaftaler – eventuelt grupper af renteswapaftaler – og hvilke konkrete værdier disse faktorer har indgået med i opgørelsen af dagsværdierne, herunder for eksempel virksomhedens egen kreditrisiko.

EGEN KREDITRISIKO KAN FØRE TIL REDUKTION AF FORPLIGTELSEN

Når virksomheden skal værdiansætte renteswappen, skal der som nævnt tages hensyn til en række faktorer, som en uafhængig tredjemand ville lægge vægt på, hvis denne i en almindelig handel skulle overtage det finansielle instrument.

Vi har tidligere beskrevet eksempler på situationer, hvor bankens opgørelse ikke

forventes at skulle korrigeres væsentligt – hvor banken har sikkerhed, eller hvor virksomhedens kreditværdighed er høj eller uændret.

Hvis banken derimod har utilstrækkelig sikkerhed, og virksomhedens økonomiske situation er dårlig (eller dårligere end på aftaletidspunktet), skal virksomheden regulere dagsværdien af renteswappen i sit eget regnskab. Når renteswappen udgør en forpligtelse, vil det medføre en reduktion af værdien (forpligtelsen) sammenholdt med tidligere praksis.

Det får altså den paradoksale konsekvens, at hvis virksomhedens økonomiske situation forringes, får virksomheden en positiv effekt på egenkapitalen, som dermed kommer til at fremstå bedre – ja, du læste rigtigt.

Vi kan måske forklare logikken bag dette ved at tage udgangspunkt i bankens opgørelse af renteswappens dagsværdi i bankens eget regnskab. Hvis renteswappen har en positiv værdi, vil den naturligvis skulle reduceres, hvis der er sandsynlighed for, at modparten (virksomheden) ikke kan indfri aftalen. Jo mindre kreditværdighed virksomheden har, des mindre værdi har renteswapaftalen, hvis den skulle sælges til tredjemand. Tilsvarende regulering vil virksomheden skulle foretage i sit regnskab, blot med modsat fortegn (reduktion af forpligtelsen).

EKSPERTERNE ER UENIGE OM REGULERINGERNE

Når vi taler med eksperter på området, kan vi konstatere, at der er uenighed om, hvilke faktorer der skal reguleres for, når renteswappen skal værdiansættes.

Kompleksiteten bekræftes også i minister-svaret, som blandt andet lyder:

“Da beregningen af dagsværdien på renteswaps afhænger af mange forskellige kontraktbestemte forhold, er det ikke muligt at opstille en ensartet model for beregning af dagsværdien”.

Virksomhederne kan ifølge ministeren som udgangspunkt ikke anvende en standardiseret løsning til værdiansættelsesopgaven, men må tage udgangspunkt i den enkelte aftales forhold.

Ovenstående er med til at illustrere den store og meget vanskelige opgave, som virksomhederne og revisorerne nu står overfor.

KENDT PRAKSIS FORVENTES AT KUNNE ANVENDES I REGNSKABSKLASSE A

Årsregnskabsloven indeholder ingen målingskrav for regnskabsklasse A. § 20 indeholder derimod følgende formulering, hvor ”almindeligt anerkendte retningslinjer” er særlig interessant at notere sig:

“§ 20. Virksomhedens aktiver og forpligtelser samt indtægter og omkostninger indregnes og måles systematisk og konsekvent i overensstemmelse med almindeligt anerkendte retningslinjer under hensyntagen til virksomhedens art og omfang.”

I realiteten betyder bestemmelsen, at den eksisterende anerkendte og accepterede praksis for værdiansættelse af renteswaps – indfrielsesværdien som oplyst af banken – efter vores opfattelse fortsat kan anvendes, da det for mange brancher og virksomheder omfattet af regnskabsklasse A er generelt accepteret praksis at måle renteswaps til denne værdi.

Erhvervsstyrelsen oplyser specifikt for andelsboligforeninger, at Erhvervsstyrelsen vil gå i dialog med interessenter om brugen af indfrielsesværdien som målegrundlag i andelsboligforeningernes årsregnskaber. Det er på den baggrund vores vurdering, at an-

delsboligforeninger, men også andre regnskabsklasse A-aflæggere, som for eksempel landbrugsvirksomheder, kan fortsætte med at gøre brug af den eksisterende praksis, hvor renteswaps værdiansættes til den værdi, som virksomheden skal betale for at afvikle instrumentet.

Det er her værd at bemærke, at der ikke er tale om en ændring af dagsværdibegrebet som sådan, men derimod om indførsel af et nyt målegrundlag, som for eksempel benævnes ”indfrielsesværdi”.

Vi ser positivt på Erhvervsstyrelsens tilgang til regnskabsklasse A.

SÆRLIGT FOR ANDELSBOLIGFORENINGERS REGNSKABER

Det har væsentlig betydning for andelsboligforeninger, at den hidtidige praksis kan anvendes fremover. Det skyldes, at værdien af renteswapaftaler blandt andet indgår 1) som en regnskabspost i balancen, 2) som et element i beregningen af den maksimalt til-ladte andelskroneværdi og 3) i visse tilfælde også i foreningens selvangivelse.

Den hidtidige praksis er blandt andet beskrevet i Erhvervsstyrelsens modelregnskab for andelsboligforeninger samt anvendt i højesteretssager vedrørende overpriser. Heraf fremgår det, at bankens opgørelse skal anvendes i såvel årsregnskab som andelskroneværdiberegning. Dette begrænser det regnskabsmæssige skøn i værdiansættelsen og sikrer en objektiv metode til værdiansættelse af renteswaps og rentelofter fra forening til forening, hvilket vi mener er vigtigt.

Erhvervsstyrelsen er i gang med at opdatere Vejledningen om årsregnskaber for andelsboligforeninger. Vi har i efteråret 2020 kommenteret behovet for opdatering af vejledningen, og senest har vi gjort Erhvervs-

styrelsen opmærksom på, at vejledningen bør indeholde et afsnit om værdiansættelse af renteswapaftaler. Vejledningen forventes opdateret i 2021 og kommer forventeligt til tidligst at gælde for årsrapporter for 2021.

YDERLIGERE VEJLEDNING FRA FSR – DANSKE REVISORER

Vi har i denne nyhed prioriteret at informere foreningens medlemmer om Erhvervsstyrelsens præcisering om værdiansættelse af renteswaps. Vores arbejde bliver nu at udgive vejledning på området, og vi arbejder mod at udkomme med denne senere i 1. kvartal 2021.

Vi ved, at det er vigtigt, at der kommer yderligere vejledning på området så hurtigt som muligt, da den nye regnskabssæson allerede er godt i gang. Men omvendt er det også vigtigt, at vejledningen har det nødvendige omfang og kvalitet. Vi vil involvere vores faglige udvalg REGU og REVU i arbejdet.

Vi vurderer i øjeblikket, at følgende information om renteswaps er mest relevant for foreningens medlemmer:

- Hvordan dagsværdien af en renteswapaf-tale opgøres, herunder hvilke faktorer der skal tages i betragtning – for eksempel egen kreditrisiko – og hvilken påvirkning de har på værdiansættelsen, herunder henvisning til relevante afsnit i IFRS 13.
- Hvordan indregning og måling af en renteswapaftale revideres, og hvornår det kan være relevant at involvere en ekspert.
- Eventuelt vejledende beslutningsdiagram i forhold til, hvornår der er behov for regulering af bankens opgørelse.

Oplistning af relevante målings- og oplysningskrav i årsregnskabsloven og IFRS 13 vedrørende renteswaps. •

Artiklen har også været bragt på hjemmesiden den 2. februar.

Britt Ørskov Nielsen er uddannet Cand.merc (jur.) og LLM i Moms og Afgifter og ansat som moms- og afgiftsrådgiver hos Beierholm. Britt arbejder primært med rådgivning inden for afgiftsretten.

HVAD BETYDER BREXIT FOR VIRKSOMHEDERNES TOLD OG MOMS?

Tekst/ **Britt Ørskov Nielsen,**
Beierholm

Den 1. januar 2021 udtrådte Storbritannien af EU, og Brexit blev, endelig fristes man næsten til at sige, en realitet. Lige inden Storbritannien trådte ud, blev der dog indgået en aftale mellem EU og Storbritannien, der fremover vil regulere både samhandlen og samarbejdet mellem landene. En del af denne aftale var en handelsaftale, der regulerer, hvordan samhandlen mellem EU-landene og Storbritannien skal forløbe fremover.

Det, at Storbritannien har forladt EU, vil på mange måder ændre og i nogle tilfælde gøre det mere besværligt for virksomheder at handle på tværs af Nordsøen. I denne artikel redegøres der for nogle af de moms- og told-

mæssige udfordringer og ændringer, som virksomheder, der handler med Storbritannien, skal forholde sig til.

SALG TIL VIRKSOMHEDER I STORBRITANNIEN

Uanset, at der er indgået en handelsaftale med Storbritannien, skal Storbritannien fra den 1. januar 2021 anses for at være et tredjeland – altså et land, der ikke er medlem af EU. Det betyder, at når en virksomhed sælger varer til Storbritannien, skal der ikke moms på fakturaen til køber. Salget skal i stedet medtages i rubrik C på momsangivelsen. Det er dog en forudsætning, at den sælgende virksomhed kan dokumentere, at varerne har forladt EU, og dermed som udgangspunkt er i besiddelse af fragtbrev eller tilsvarende samt eksportdokumentation, som toldmyndigheden på udførelsesstedet har kvitteret for.

Samtidig skal den sælgende virksomhed være eksportregistreret i Danmark/EU. Hvis virksomheden ikke sælger varer, men derimod sælger ydelser, skal der som udgangspunkt ikke lægges moms på salget. Fakturaen kan derfor som udgangspunkt udstedes uden moms, og salget skal medtages på momsangivelsen i rubrik C.

Dog skal virksomheder, der sælger eller udlejer for eksempel rettigheder, arbejdskraft, rådgivning med videre, vurdere, om ydelsen udnyttes i Danmark eller et andet sted. Hvis ydelsen udnyttes i Danmark, skal virksomheden fakturere med dansk moms, ellers skal der faktureres uden moms.

SALG TIL PRIVATPERSONER I STORBRITANNIEN (FJERNALG)

Også ved salg online til privatpersoner i Storbritannien kan den sælgende virksom-

hed undlade at opkræve dansk moms på salget. Virksomheden skal derimod registreres i Storbritannien for import og engelsk moms, hvis forsendelsen har en værdi af under £ 135, altså under cirka DKK 1.150.

Inden varerne sendes til Storbritannien skal virksomheden således være eksportregistreret i Danmark, samt moms- og importregistreret i Storbritannien og herefter lægge engelsk moms på salget. Altså tilsvarende de regler, der gælder ved fjernsalg til Norge. Den engelske moms skal herefter angives og indbetales til de engelske skattemyndigheder. Som udgangspunkt skal momsen også angives kvartalsvis i Storbritannien.

Salg af elektronisk leverede ydelser, for eksempel downloads fra nettet eller igennem apps til privatpersoner, er moms fritaget, og der skal derfor ikke lægges moms på købet.

KØB FRA VIRKSOMHEDER I STORBRITANNIEN

En dansk virksomhed, der køber varer fra Storbritannien, skal, inden varerne bliver afsendt, registreres for import. I forbindelse med importregistreringen skal virksomheden vælge mellem forskellige typer af sikkerhedsstillelse for importtolden.

Når varerne indfortoldes, skal der beregnes importmoms. Importmomsen medtages på momsangivelsen i feltet for erhvervelsesmoms af varer.

Virksomheden vil have fradragsret for importmomsen i samme omfang, den har fradrag for købsmoms af en tilsvarende vare, der var indkøbt i Danmark. Det betyder, at hvis virksomheden ikke havde haft fradrag for moms af et køb i Danmark, er der heller ikke fradrag for importmomsen.

PRIVAT KØB FRA STORBRITANNIEN

Hvis man som privat person køber varer online fra en virksomhed i UK, skal man huske

at indregne de ekstra omkostninger, der kan komme på. Hvis købet inklusive transport har en værdi under DKK 80, vil der som udgangspunkt ikke komme yderligere omkostninger på.

Hvis varen derimod har en værdi over DKK 80, vil den kunne blive væsentligt dyrere, da der så både skal betales 25 procent moms og et gebyr til transportfirmaet for administrationen og indfortoldningen. Samtidig kan der herudover komme told på varen, hvis den ikke er fremstillet i Storbritannien, men for eksempel i Kina. Hvor meget, der skal betales i told, afhænger af varen, da tolden kan være alt fra 0 procent og opad.

HVORNÅR DER KOMMER TOLD PÅ VARER TIL OG FRA STORBRITANNIEN

Den handelsaftale, der blev indgået mellem EU og Storbritannien, medfører, at der ikke lægges told på varer, som har såkaldt oprindelse i enten EU eller Storbritannien. Hvis varen derimod anses for ikke at have oprindelse i enten EU eller Storbritannien, vil der kunne komme told på ved indførelsen til EU og tilsvarende for varer, der sendes fra EU til Storbritannien.

En vare anses for at have oprindelse i EU, hvis alle råvarer, der er anvendt i varen, er fremstillet og bearbejdet inden for EU. Hvis ingen eller kun nogle af råvarerne er fremstillet inden for EU, vil varen i nogle tilfælde stadig kunne anes for at have oprindelse inden for EU, hvis råvarerne, der ikke er fremstillet inden for EU, udgør en mindre del af vægten eller værdien af den solgte vare, mens resten af råvarerne eller hele forarbejdningen, der udgør hovedparten af produktet og produktets værdi, er fremstillet inden for EU.

Hvor meget af en konkret vare, råvarerne, der ikke er fremstillet inden for EU, må udgøre, afhænger af den konkrete vare, og hvad der er aftalt i handelsaftalen. Tilsvarende

gælder for varer fremstillet i Storbritannien, og som sælges til EU.

Et eksempel:

Vin, der markedsføres på baggrund af druesorten kan sælges fra EU til Storbritannien uden told, hvis vinen anses for at have oprindelse i EU. Hvis vinen ikke har oprindelse i EU, men for eksempel er fremstillet i Chile, vil der ved importen til EU skulle betales EURO 32 per hektoliter. Hvis en dansk virksomhed efterfølgende sælger den videre til en virksomhed i Storbritannien, vil der ved indførelsen i Storbritannien skulle betales yderligere GBP 26 per hektoliter i told.

Hvis vinen derimod er fremstillet i EU, men der er brugt ingredienser fra et land uden for EU, vil den under særlige betingelser kunne anes for at have oprindelse i EU, og dermed skal der ikke betales told i Storbritannien, når den indføres i Storbritannien.

Hvis en dansk virksomhed køber vinen i Chile og efterfølgende videresælger den til Storbritannien, vil det ofte være muligt at få en toldbevilling, så der ikke skal betales told i EU, men alene told i Storbritannien.

DE SÆRLIGE FORHOLD VED NORDIRLAND

Irlands historie har budt på store og blodige konflikter mellem Nordirland og Irland, da Nordirland er en del af Storbritannien, mens Irland er selvstændigt. For at disse konflikter ikke skal genopstå, og der ikke skal oprettes en fysisk grænse mellem Irland, der fortsat er medlem af EU, og Nordirland, er det en del af den indgåede aftale, at Nordirland fortsat fungerer som en del af EU's told- og momsområde. Det betyder, at virksomheder, der sælger og sender varer direkte til en virksomhed i Nordirland, skal behandle salget som ethvert andet EU-salg. Den sælgende virksomhed skal således kontrollere købers momsnummer og angive salget på EU-salgslisten med landekoden XI. •

Advokat **Torben Buur** er partner i DAHL Advokatpartnerselskab og har ydet skatteretlig rådgivning i mere end 15 år til virksomheder og revisorer, ligesom han har skrevet en længere række faglige artikler om skatteretlige emner. Torben Buur underviser i skatteret på Master i Skat på CBS og har i en årrække undervist i skatteret på Handelshøjskolen i Århus.

OVERDRAGELSE AF ERHVERVSVIRKSOMHEDER TIL ERHVERVSDRIVENDE FONDE

I artiklen redegøres for de nye regler for overdragelse af aktier til erhvervsdrivende fonde, som trådte i kraft per 1. januar 2021. Artiklen beskriver reglerne for overdragelse med succession for personer samt reglerne for et holdingselskabs overdragelse af aktier i et datterselskab. Den såkaldte holdingmodel er afskaffet, men i stedet kan der søges tilladelse hos Skatterådet og herved undgås udbyttebeskatning af hovedaktionæren ved holdingselskabets overdragelse af aktier til fonden.

Tekst/ **Torben Buur**,
DAHL Advokatpartnerselskab

INTRO

Ved lov nr. 1836 af 8. december 2020 er indført særlige skatteregler, der regulerer overdragelse af erhvervsvirksomheder til erhvervsdrivende fonde.

For *personer* er der i aktieavancebeskatningslovens (ABL) §§ 35B–35F indført regler om, at en person kan overdrage unoterede aktier til en fond med skattemæssig succession mod, at fonden betaler en "stifterskat". Stifterskatten beregnes som overdragerens opgjorte avance ganget fondens skatteprocent (pt. 22 procent). Stifterskatten skal betales, hvis/når fonden afstår nogle af de modtagne aktier eller modtager udbytte på disse. Reglerne for personer gælder for overdragelse af kapitalandele, der sker den 1. januar 2021 eller senere, og som for både overdrageren og fonden sker i indkomståret 2021 eller senere indkomstår.

Et *selskab* kan overdrage aktier skattefrit til en fond. Aktionæren i det overdragende selskab udbyttebeskattes efter den nye regel i ligningslovens (LL) § 16 A, stk. 2, nr. 6, ved selskabets overdragelse af aktier til en fond, medmindre der forud for overdragelsen er opnået tilladelse fra Skatterådet hertil. Reglen for selskabers overdragelse har virkning for overdragelser af aktier, der sker den 1. januar 2021 eller senere.

PERSONER

Betingelser

For at anvende reglerne i ABL §§ 35C–35F skal følgende betingelser være opfyldt, jævnfør ABL § 35 B, stk. 1, nr. 1–8:

Betingelse 1:

Fondens vedtægtsbestemte formål skal være at eje og drive den virksomhed, som direkte

eller indirekte ejes af det selskab, hvis aktier overdrages. Fondens skal drive erhvervsvirksomheden gennem en bestemmende aktiepost. Fondens kan selvfølgelig også have uddelingsformål, men fonden må ikke have familieformål.

Betingelse 2:

Aktierne skal på tidspunktet for overdragelsen til fonden opfylde betingelserne i ABL § 34, stk. 1, nr. 3, det vil sige, at der skal være tale om aktier i et selskab, hvis virksomhed ikke i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse. Den gældende pengetankregel, som kendes fra familieoverdragelser med succession, gælder dermed også ved overdragelse af aktierne til en fond.

Efter ABL § 34 er der tale om en pengetank, hvis et selskabs virksomhed i overvejende grad består af passiv kapitalanbringelse. Pengetankreglen skal være opfyldt i de første fem år efter fondens erhvervelse af aktierne.

Betingelse 3:

Fonden skal efter overdragelsen eje mindst 25 procent af aktiekapitalen og mere end 50 procent af stemmerettighederne i selskabet.

Betingelse 4:

Mindst 50 procent af værdien af de aktiver bortset fra aktier, som fonden indirekte bliver ejer eller medejer af som følge af overdragelsen, ejes af selskaber, som fonden direkte eller indirekte har bestemmende indflydelse over. Bestemmende indflydelse foreligger, når fonden direkte eller indirekte ejer mere end 50 procent af aktiekapitalen eller råder over mere end 50 procent af stemmerne i selskabet.

Der gælder en særregel, hvorefter der ved opgørelsen kan udeholdes aktiver i et selskab, som fonden indirekte bliver medejer af, når overdrageren godtgør, at denne ikke på overdragelsestidspunktet råder over

mere end 50 procent af stemmerettighederne i selskabet.

Betingelse 5:

Udbytte af aktierne i selskabet skal tilfalde fonden med mindst samme andel som fondens andel af kapitalen. Udbytte af aktier i selskaber, som fonden bliver indirekte ejer eller medejer af som følge af overdragelsen, skal indirekte tilfalde fonden med mindst samme andel som fondens indirekte ejerandel af selskabet, bortset fra udbytte af aktier i selskaber, som ikke skal indgå ved opgørelsen efter nr. 4.

Betingelse 6:

Aktierne skal overdrages til fonden uden modydelse, det vil sige som 100 procent gave til fonden. Ifølge bemærkningerne til lovforlaget skal fondens betaling af stifterskatten efterfølgende ikke anses som en modydelse. Bestemmelsen hindrer ikke, at der samtidig kan overdrages andre aktiver eller aktier mod vederlag til fonden.

Betingelse 7:

Aktiernes værdi med fradrag af stifterskatten skal tilfalde fondens grundkapital. Det afgørende er, at de overdragne aktiers værdi med fradrag af den opgjorte stifterskat tilfalder den kapital, der ikke kan uddeles.

Hvis Skattestyrelsen ændrer værdiansættelsen, kan parterne træffe ny beslutning om, hvorvidt successionsreglerne skal anvendes, jævnfør ABL § 35 B, stk. 3. Det vil dog afhænge af de fondsretlige regler, hvilke konkrete ændringer der vil kunne gennemføres. Det bør overvejes forud for overdragelsen at anmode Skattestyrelsen om bindende svar på værdiansættelsen af aktierne og dermed opgørelsen af overdragerens avance og stifterskatten.

Betingelse 8:

Medlemmer af en bestemt familie eller visse familier må ikke være tillagt fortrinsret til

uddelinger fra fonden. Medlemmer af en bestemt familie eller visse familier må heller ikke være tillagt fortrinsret til at indtage en bestemt stilling eller til på anden måde, herunder i form af arbejdsvederlag, at oppebære økonomiske ydelser fra fonden eller fra en virksomhed, hvorover fonden har bestemmende indflydelse. Dette gælder dog ikke hverv som medlem af bestyrelsen.

Meddelelse til Skattestyrelsen

Beslutning om anvendelse af reglerne skal meddeles til Skattestyrelsen inden for fristen for rettidig indgivelse af overdragerens oplysninger efter skattekontrollovens (SKL) § 2 ("selvangivelsesfristen") for det indkomstår, hvori overdragelsen er sket.

Meddelelsen skal være vedlagt (i) beholdningsoversigt, jævnfør ABL § 35 D, (ii) saldo over stifterskatten, jævnfør ABL § 35 D og (iii) hvis der ved opgørelsen efter betingelsen i ABL § 35 B, stk. 1, nr. 4, er udeholdt aktiver i et selskab, som fonden indirekte bliver medejer af, skal der være vedlagt dokumentation for, at betingelserne for udeholdelse er opfyldt.

Retsvirkning af anvendelse af ordningen
Gevinst og tab ved overdragelsen af aktierne medregnes ikke ved opgørelsen af overdragerens skattepligtige indkomst, jævnfør ABL § 35 C. Er den skattemæssige anskaffelsessum negativ, medregnes en gevinst svarende til den negative anskaffelsessum dog ved opgørelsen af overdragerens skattepligtige indkomst.

Værdien af aktierne, som overdrages til fonden, medregnes ikke ved opgørelsen af fondens skattepligtige indkomst.

Beholdningsoversigt

Der skal ved overdragelsen etableres en beholdningsoversigt over de aktier, der overdrages til fonden, jævnfør ABL § 35 D, stk.

1. Beholdningsoversigten skal indsendes til Skattestyrelsen sammen med beslutningen om anvendelsen af successionsreglerne. Fondens skal herefter årligt indsende ajourført beholdningsoversigt (sammen med saldoen for stifterskat, jævnfør nedenfor), så længe der er en positiv saldo for stifterskat.

Stifterskat

Ved overdragelsen etableres en saldo for stifterskat, der beregnes med 22 procent af overdragerens gevinst ved overdragelse af aktierne, jævnfør ABL § 35 D, stk. 1.

Som aktiernes anskaffelsessum anvendes overdragerens anskaffelsessum, dog mindst 0 kroner. Som aktiernes afståelsessum anvendes aktiernes handelsværdi på tidspunktet for overdragelsen. Den opgjorte saldo for stifterskat (bortset fra forrentning) lægges fast ved overdragelsen til fonden. Saldoen påvirkes ikke af efterfølgende værdistigninger eller -fald på de overdragne aktier.

Stifterskatten skal betales af fonden og forfalder til betaling ved afståelse eller modtagelse af udbytte.

Ved afståelse af aktier, der indgår på beholdningsoversigten, foretages der en opgørelse af gevinst eller tab ved afståelsen. Som aktiens anskaffelsessum anvendes overdragerens anskaffelsessum (succession), dog mindst 0 kroner. Medfører opgørelsen en gevinst, forfalder et beløb beregnet som 22 procent (2021) af fondens gevinst ved afståelsen.

Ved modtagelse af udbytter på aktier, der indgår på beholdningsoversigten, forfalder ligeledes et beløb, der beregnes som 22 procent af udbytterne. Kravet om betaling af stifterskat af udbyttet omfatter dog ikke udbytte, der udloddes til dækning af fondens udgifter direkte forbundet med ejerskabet til de overdragne aktier.

Saldoen for stifterskat nedskrives med beløb, der betales af fonden, herunder også eventuelle frivillige indbetalinger, jævnfør ABL § 35 D, stk. 5.

Hvis fonden foretager uddelinger eller hensættelser til almenvelgørende eller på anden måde almennyttige formål, der opfylder betingelserne i FBL § 4, nedskrives saldoen for stifterskat endvidere med den del, der modsvares af et beløb beregnet af uddelingerne eller hensættelserne med 22 procent. Det er en betingelse for nedskrivning af saldoen, at uddelingerne eller hensættelserne ikke er fradragsberettigede ved opgørelsen af fondens skattepligtige indkomst.

Prioriteringsreglen – Fondsbeskatningslovens § 6

Vedrørende fradrag for uddelinger og hensættelser i fondes skattepligtige indkomster gælder en prioriteringsregel i FBL § 6, stk. 1, således at skattefrie indtægter i form af det skattefrie bundfradrag på 25.000 kroner (2010-niveau) i FBL § 3, stk. 2, og skattefrie udbytter, jævnfør FBL § 10, i størst muligt omfang anses for medgået til uddelingerne og hensættelserne. Der kan med andre ord kun foretages fradrag for uddelinger og hensættelser, i det omfang de pågældende uddelinger og hensættelser overstiger bundfradraget og skattefrie udbytter.

Prioriteringsreglen er udvidet til også at gælde for skattefrie avancer, som fonden måtte realisere ved salg af aktier, som fonden har modtaget efter reglerne i ABL §§ 35C–35F, og der i det pågældende år er eller har været en positiv saldo for stifterskat. Bestemmelsen sikrer, at fonde med almennyttige formål kan foretage afdrag på stifterskatten ved at anvende de oppebårne avancer og udbytter til uddelinger eller hensættelser til almennyttige formål.

Reglen skal ses i sammenhæng med, at transparensreglen i selskabsskattelovens §

3, stk. 4, ændres, så den ikke skal gælde for aktier erhvervet af en fond efter ordningen i ABL §§ 35 C–35 F for indkomstår, hvor der er eller har været en positiv saldo for stifterskat. Transparensreglen indebærer, at indkomst indtjent af selskabet skal betragtes som indtjent af fonden, der ejer selskabet.

Overførselsreglen praktiseres således, at selskabet indrømmes et ligningsmæssigt fradrag mod, at det tilsvarende beløb indtægtsføres i fonden, som herefter uddeler eller hensætter beløbet. Hvis transparensreglen fandt anvendelse, ville fonden kunne foretage fradrag i selskabsindkomsten med uddelingerne og hensættelserne.

Øvrige dispositioner, der medfører pligt til betaling til nedskrivning af saldoen

I ABL § 35 E, stk. 2, er en art værnsregel, hvorved dispositioner, der kan påvirke aktiernes kursværdi negativt, kan medføre pligt for fonden til at betale et beløb til nedbringelse af stifterskatten.

Bestemmelsen har følgende ordlyd:

Stk. 2. Ved udlodninger og dispositioner, der ikke er omfattet af § 35 D, vedrørende aktier på beholdningsoversigten, hvor udlodningerne eller dispositionerne vil kunne påvirke aktiernes kursværdi i nedadgående retning, beregnes der skat heraf med skattesatsen i fondsbeskatningslovens § 11, stk. 1. Dette gælder både udlodninger til fonden selv og andre udlodninger og dispositioner, der må antages at være i fondens interesse. I den beregnede skat gives der fradrag for anden skat, der er betalt af gevinsten, herunder skat betalt til fremmed stat, Færøerne eller Grønland efter reglerne i ligningslovens § 33, stk. 1. Overstiger den beregnede skat den skat, der er betalt her til landet eller til udlandet, forfalder det overskydende beløb til betaling. Saldoen for stifterskatten nedskrives med beløbet, når det er betalt.

Forrentning af saldoen for stifterskat

Saldoen for stifterskat forrentes med en rentesats på 1 procentpoint over Nationalbankens diskonto, dog mindst med 1 procent p.a., jævnfør ABL § 35 D, stk. 6.

SELSKABER

Afskaffelse af holdingmodellen

Efter gældende praksis kan et holdingselskab overdrage aktierne i et datterselskab skattefrit til en fond. Hvis aktierne tilfalder grundkapitalen, og fonden ikke er en familiefond, modtager fonden aktierne skattefrit.

Hvis det godtgøres, at fonden har et almennyttigt eller almenvelgørende formål, og overdragelsen til fonden sker ud fra aktionærens ideelle interesse og ikke for at varetage aktionærens personlige eller økonomiske interesser, indtræder der ikke udbyttebeskatning hos aktionæren.

Denne såkaldte "holdingmodel" afskaffes delvist med lovforslag. Med virkning fra den 1. januar 2021 udbyttebeskattes aktionæren af værdien af de overdragne aktier, jævnfør LL § 16 A, stk. 2, nr. 6, medmindre der er opnået tilladelse til overdragelsen fra Skatterådet.

Som LL § 16 A, stk. 2, nr. 6, indsættes følgende bestemmelse om, hvad der henregnes til udbyttebeskatning:

"6) Værdien af en gave ved helt eller delvist vederlagsfri overdragelse af aktier med videre i et selskab, når gaven ydes i aktionærens eller andelshaverens ideelle interesse."

Efter LL § 16 A, stk. 4, nr. 4, er det en betingelse for tilladelse, at aktierne er overdraget til en fond med videre med et almennyttigt eller almenvelgørende formål. Vurderingen heraf skal følge hidtidig praksis herfor, jævnfør f.eks. SKM 2002.211LR, SKM2009.29H og SKM2018.79SR.

Beskatningen efter LL § 16 A, stk. 2, nr. 6, kan således undgås ved at indhente tilladelse fra Skatterådet. Tilladelsen skal være opnået fra Skatterådet, inden overdragelsen gennemføres.

FONDENS ÅRLIGE OPLYSNINGSPLIGT TIL SKAT

Jævnfør ABL § 35 F skal fonden inden for den frist, der er angivet i SKL § 12, jævnfør § 13 – det vil sige som udgangspunkt inden seks måneder efter indkomstårets udløb – indgive en ajourført beholdningsoversigt og saldo for stifterskat for hvert indkomstår, hvor der er en positiv saldo for stifterskat.

Samtidig med indgivelsen heraf skal der indgives oplysninger om de forhold, der efter ABL §§ 35 D– 35 E medfører forfald af stifterskat. Indgives opgørelserne ikke rettidigt, forfalder saldoen for stifterskatten til betaling.

DØDSBOER OG UDENLANDSKE FONDE

Bestemmelserne om overdragelse med skattemæssig succession finder også anvendelse for dødsboer, jævnfør ABL § 35 B, stk. 4. Et dødsbo, der ejer et holdingselskab, kan også søge Skatterådets tilladelse til at undgå udbyttebeskatning ved holdingselskabets overdragelse af aktierne i et datterselskab til en fond, jævnfør LL § 16 A, stk. 4, nr. 4.

Den nye ordning i ABL §§ 35 A–35 F kan også anvendes ved overdragelse af aktier til fonde med hjemsted på Færøerne, i Grønland eller i et land, der er medlem af EU eller EØS, jævnfør ABL § 35 B, stk. 5. •

/ FAGLIGT UDKLIP

SKAT & MOMS / AF FRITZ VAD SØRENSEN, MOMS- OG AFGIFTSRÅDGIVER I BEIERHOLM

UNDGÅ MOMSREGISTRE-
RING I ANDRE EU-LANDE
SOM FØLGE AF UDVIDELSE
AF ”MOSS” (MINI-ONE-
STOP-SHOP)

Per 1. juli 2021 udvides MOSS fra at omfatte elektronisk leverede ydelser til private i andre EU-lande til også at omfatte salg af varer til private. Det betyder således, at danske virksomheder fra denne dato ikke skal momsregistreres i hvert af de andre EU-lande, som de sælger varer til – eksempelvis fra danske webshops, når omfanget af salget når et vist niveau.

Reglerne i dag er, at hvert land har sin beløbsgrænse ved fjernsalg (salg til private i andre EU-lande). Grænsen er enten EUR 35.000 eller EUR 100.000, som en dansk virksomhed kan sælge for til private i hvert EU-land, inden der er krav om, at den danske virksomhed skal momsregistreres i det pågældende land. Danske virksomheder har mulighed for at lade sig momsregistrere frivilligt, inden grænsen er nået, for at opnå en momsfordel i de lande, hvor momssatsen er lavere end i Danmark.

Med de nye regler for salg af varer til privatpersoner i andre EU-lande, kan danske virksomheder sælge for op til EUR 10.000 per år (løbende 12 måneder) samlet set for alle EU-lande uden for Danmark med tillæg af dansk moms. Herefter skal der ske momsregistrering i de pågældende lande eller fra og med 1. juli 2021 registrere sig for MOSS via Skattestyrelsen i DK. Ordningen fungerer på den måde, at registreringen kun sker via Skattestyrelsen, så virksomhederne tilkendegiver via indberetninger, hvor meget moms der skal betales til hvert af de EU-lande, hvortil de sælger varer til private. Indbetalingen af momsen sker også til Skattestyrelsen. Herefter udbetaler Skattestyrelsen denne moms til de respektive lande.

Efter vores oplysninger kan registreringen for MOSS ske til Skattestyrelsen fra og med 1. april 2021, således at registreringerne er klar per 1. juli 2021. Det er yderst vigtigt, at virksomhedernes registrering af MOSS er endelig på plads per 1. juli 2021, da MOSS-reglerne ellers ikke kan anvendes, og der er således registreringspligt for moms i alle de EU-lande, hvortil der sælges varer til private – dog skal der tages højde for grænsen på de EUR 10.000.

Selvom reglerne træder i kraft i løbet af kort tid, og selvom registreringerne kan påbegyndes endnu før da, mangler vi klare tilkendegivelser fra Skattestyrelsen på det helt lavpraktiske vedrørende registreringerne. Vi håber og tror på, at der bliver noget offentliggjort i den henseende i løbet af meget kort tid.

Reglerne for MOSS har ikke indflydelse på de almindelige regler for omvendt betalingspligt for salg af varer mellem to momsregistrerede virksomheder i hvert sit EU-land. •

Ses vi på
distancen?

* Online kurser

På foreningens kurser får du ny viden, der kan omsættes til praktiske løsninger i mødet med hverdagens opgaver og dine kunder.

Bliv for eksempel opdateret på den seneste udvikling i regler og praksis inden for revision, regnskab, skat og moms.

Med praktisk afsæt i revisors hverdag sætter foreningens kurser fokus på typiske faldgruber og gennemgår de problemområder, som ofte giver anledning til usikkerhed i praksis.

Underviserne har stor faglig viden, og de er vant til at arbejde med opgaverne i praksis. Derfor kan du både se frem til ny viden og eksempler, som du kan relatere direkte til din hverdag.

- Ajour! Online
- Hvidvask - det nye sort
- Undgå påbud ved hvidvaskkontrollen
- Øget vægt på intern kontrol
- I coronakrisens kølvand

Podcast

Se alle de aktuelle kurser på
fsr.dk/efteruddannelse

Nyt strategisk samarbejde mellem FSR – danske revisorer og CBS om professorat i revision

Tekst/ **Julie Gjøtterup Andersen,**
politisk konsulent, FSR – danske revisorer

? Hvad er formålet med professoratet?
Formålet med samarbejdet er at sikre stærk og relevant forskning i revision og dermed også at styrke cand.merc.aud.-uddannelsen. Set fra et samfundsperspektiv er det vigtigt, at der uddannes tilstrækkeligt mange og fagligt højt kvalificerede revisorer til at varetage de mange nye og komplekse erklæringsopgaver inden for blandt andet klima, GDPR og cybersikkerhed, som følger af tiden. Af den grund skal det klassiske teknisk-faglige fortsat være i fokus, men der er behov for at bygge nye kompetencer ovenpå. Det kan for eksempel være analytiske kompetencer og teknologiforståelse, stærk metodik og dybere forståelse af revisionens samfundsmæssige betydning. Det er alt sammen potentielle forskningsemner, som kan understøtte branchens udvikling.

FSR – danske revisorer og Copenhagen Business School (CBS) har indgået et samarbejde om medfinansiering af et såkaldt Endowed Professorship. Foreningens støtte til forskning og undervisning inden for revisionsområdet skal ultimativt sikre, at der også fremover uddannes tilstrækkeligt mange kvalificerede kandidater til revisorbranchen. SIGNATUR har stillet administrerende direktør, Charlotte Jepsen, fem hurtige spørgsmål om det nye professorat i revision.

Hvorfor er samarbejdet om et professorat vigtigt?

Forudsætningen for, at revisorbranchen vedbliver at være relevant, er evnen og viljen til konstant at udvikle og forny sig, så vi kan levere de løsninger, der skaber størst mulig tillid i en foranderlig og til tider usikker verden. Forskning i revision og andre erklæringsydelse og en stærk uddannelse er grundstenene i den udvikling.

Mere specifikt handler det blandt andet om at undersøge og dokumentere værdien af revision og andre erklæringsydelse – erklæringsydelseernes eksistensberettigelse og den forskel og nytte, de gør i samfundet.

En del af formålet er at få videnskabsbase-rede input til at kunne udstikke retningslinjer for udviklingen af revision og andre erklæringsydelse; for eksempel ved at af-dække, hvordan revisionen rent faktisk kan blive mere effektiv, og hvordan man kan opnå en bedre kvalitet gennem digitalisering og anvendelse af ny teknologi. Revisorbranchen har gode muligheder for at profitere af den digitale transformation, der sker i samfundet i disse år. Men det kræver, at vi formår at gribe de mange muligheder, som teknologierne tilbyder.

Det handler også om at se på værdien af revision fra et samfundssynspunkt. I foreningen har vi ad flere omgange dokumenteret, at revision har stor samfundsmæssig værdi, herunder i forhold til at sikre at virksomhe-

derne betaler korrekt skat. Med et professorat bliver det også muligt at analysere, hvordan revision og andre erklæringsydelse fremadrettet kan spille mere effektivt sammen med den offentlige myndighedskontrol – ikke kun på skatteområdet, men bredt set.

Hvilke forventninger har vi til samarbejdet?

Ultimativt handler det om at ud-danne tilstrækkeligt mange kvalificerede kandidater til revisorbranchen. Konkurrencen om talenterne er hård i disse år, og vi håber, at vi med spon-soratet kan skabe grundlaget for, at de dygtigste søger de regnskabs- og revisionsfaglige ud-dannelser. Professoratet giver mulighed for at skabe et endnu stærkere videnskabeligt miljø på CBS og gøre det attraktivt at være en del af det PhD-hold, der fremover skal drive forskning og undervisningen i regnskab og revision. Samtidig vil der blive mulighed for at inddrage de særligt ambitiøse studerende i de forskellige forskningsprojekter. Et slags elite-program for dem, der ønsker at maksimere det faglige udbytte af deres uddannelse.

Har foreningen stillet krav eller indikeret forudsætninger til besættelsen af professoratet? I bekræftende fald hvilke?

Det er vigtigt at understrege, at bevillingen er givet til uafhængig forskning, så vi kommer i FSR – danske revisorer hverken til at diktere forskningstemaer og -resultater eller blande os i besættelsen af professoratet.

Vekselvirkning mellem det teoretisk faglige på universiteterne og den praktiske virkelighed i erhvervslivet er en forudsætning for at kunne producere relevant forskning og have attraktive uddannelser. Derfor forventer vi, at der kommer til at være en naturlig løbende dialog med CBS om potentielle forskningstemaer og udviklingstendenser i revisorbranchen, så forskningen matcher den virkelighed, revisorbranchen står i.

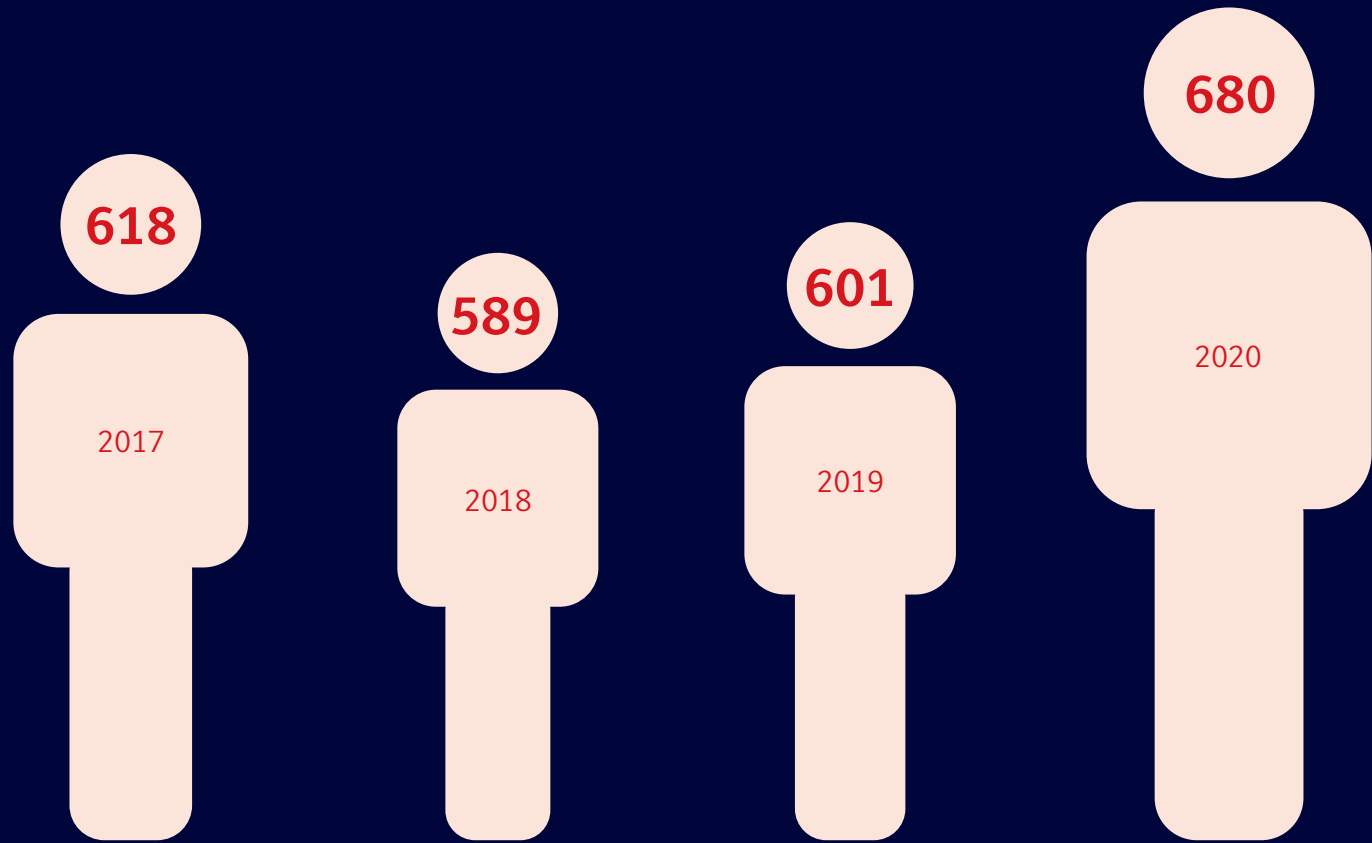
CBS har desuden forpligtet sig til løbende at dele og formidle forskningsresultaterne til revisorbranchen og de andre universiteter, der udbyder cand.merc.aud.-uddannelsen. Det kan for eksempel ske ved møder i lokale revisornetværk, seminarer, workshops eller revisorbranchens årsmøde. Det vigtigste har været at sikre, at den forskning, der genereres, kommer landets andre universiteter og alle foreningens medlemmer til gode – det vil sige, at uanset hvor i landet man bor, arbejder og studerer, skal man have udbytte af investeringen i forskningen på CBS.

Hvor langt er CBS med at ansætte en forsker til professoratet?

Der er en proces i gang, og jeg forventer, at CBS kan præsentere en ny professor i løbet af foråret. Jeg har oplevet, at CBS udviser en enestående seriøsitet og optagethed af at få et godt samarbejde op at stå. Så jeg har store forventninger til, at den kommende professor vil tilføre stor værdi til forskningen inden for revisionsområdet. •

Interessen for cand.merc.aud. er overvældende

Antal optagne på cand.merc.aud.-studiet de seneste fire år

I en tid, hvor universiteterne for alvor har fået gang i de digitale undervisningsværktøjer, slår både ansøgnings- og optagelsestallene på cand.merc.aud.-uddannelserne rekorder på landets fire uddannelsesinstitutioner. Det er vigtigt, at revisorbranchen følger med og stiller fagligt stærke undervisere til rådighed.

Tekst/ **Amalie Redke,**
kommunikations- og marketingkonsulent,
FSR – danske revisorer

Nye tal viser, at tilstrømningen til cand.merc.aud.-uddannelsen er overvældende. I 2020 optog landets fire universiteter i alt 680 studerende, hvilket udgør en stigning på 13 procent i forhold til året før.

Der kan være flere årsager til stigningen i både ansøgnings- og optagelsestallene. AUD-udvalget på Aarhus Universitet peger på, at det i forvejen høje ansøgerantal på cand.merc.aud.-uddannelsen har en signalværdi for kommende studerende:

“I og med at flere og flere søger ind på uddannelsen, og den derved bliver mere populær, kan det få andre til at tænke, at det er en god uddannelse at vælge”, fortæller Nicolai Sandholm Olsen, medlem af AUD-udvalget på Aarhus Universitet.

Høj jobsikkerhed og gode lønninger
Den store popularitet kan skyldes, at uddannede cand.merc.aud.’ere har virkelig gode udsigter til at få et job. En ledighedsstatistik fra Akademikerne viser, at ledighedsprocenten for færdiguddannede cand.merc.aud.’ere ligger på omkring to procent i 2020. Til sammenligning viser statistikken, at den generelle ledighed blandt nyuddannede kandidater ligger på 41,5 procent.

Statistikken viser samtidig, at ledigheden blandt nyuddannede kandidater er steget kraftigt inden for det seneste år, men altså ikke for cand.merc.aud.-uddannede. Til dette siger Kim Klarskov, professor og

studieleder på cand.merc.aud.-studiet på Copenhagen Business School (CBS):

“Set i lyset af pandemien er udsigten til et relativt sikkert job formentlig endnu mere attraktivt end tidligere. De studerende kan se, hvad der kommer ud af cand.merc.aud.-uddannelsen, og hvilken type job de kan få. De kan se, at arbejdsløshedsstatistikkerne siger, at der er job til alle. Og de kan se, at de får nogle rigtig gode lønninger.”

Åbner mange døre
Formand for AUD-udvalget på Syddansk Universitet (SDU), Donia Aljene, oplever også, at tilstrømningen til cand.merc.aud.-uddannelsen har taget fart og peger på, at en uddannet cand.merc.aud.’er har mange muligheder, hvad angår valg af karrierevej.

“Jeg vidste ikke helt, hvad jeg ville uddanne mig til. Jeg har altid godt kunne lide jura, men søgte nok noget, hvor jeg kunne gå i forskellige retninger. For mig var økonomi derfor en god løsning, fordi man kan gå rigtig mange veje med en økonomiuddannelse – den favner virkelig bredt og er meget samfundsrelevant. Samtidig er cand.merc.aud.’en på mange punkter også en juridisk uddannelse, og det tiltalte mig,” fortæller Donia Aljene og slår samtidig en pæl igennem myten om, at revisorfaget er kedeligt:

“Der er mange delte meninger og fordomme om arbejdet som revisor. For eksempel at det er kedeligt, at det bare er tal, og at du som revisor bare gemmer dig bag en skærm hele dagen. Men at være revisor er jo mange ting. Du er ikke låst fast bag din computer. Du kan eksempelvis komme ud at undervise. Der er vildt mange aspekter i at være revisor. Revision er meget mere end blot regnskaber, hvor du bare

skal sidde og knuse tal. Det er også rådgivning og jura. Det kombinerer rigtig mange forskellige kompetencer.”

Kandidater med en cand.merc.aud.-uddannelse har derudover gode muligheder for at vælge jobs, som giver attraktive lønpakker. En DJØF-undersøgelse fra 2020 har identificeret de 20 uddannelser, som giver den højeste medianløn inklusive pension for kandidater 10 år efter endt uddannelse. Her ligger cand.merc.aud. på CBS på en tredjeplads med en medianløn på 66.850 kroner, mens cand.merc.aud. på SDU ligger på en sjetteplads med 61.600 kroner. Cand.merc.aud. i Aarhus ligger på en syvendeplads og Aalborg på en 14. plads. Det er ret imponerende tal.

Samlet set er det derfor ikke mærkeligt, at cand.merc.aud.-uddannelsen er populær blandt de studerende. Faktisk er uddannelsen så populær, at tre ud af de i alt fire uddannelsesinstitutioner, som udbyder cand.merc.aud., har indført adgangsbegrænsning.

Kvalitet i førersædet
Universiteterne arbejder hele tiden på at forbedre og matche udbuddet af færdiguddannede cand.merc.aud.’ere med efterspørgslen fra branchen. Senest har Syddansk Universitet i forbindelse med sommeroptaget 2020 udvidet med 10 ekstra pladser på erhvervskandidaten blandt andet for at tilgode det store behov, som revisorbranchen har for at tiltrække uddannede kandidater.

CBS har valgt at indføre en garantikvotient. Det betyder, at en studerende med et gennemsnit på mindst 7,0 på 7-trinsskalaen fra sin bacheloruddannelse eller HD 2. del er garanteret en plads på cand.merc.aud. Med garantikvotienten forsøger CBS at spille bolden

over på de studerendes egen banehalvdel ved at få de studerende til at gøre endnu mere ud af deres bachelor- og HD-studier.

“Garantikvotienten kan skabe en win-win situation for både CBS, revisionshusene og for de studerende. Vi håber med dette initiativ at få nogle lidt bedre studerende og nogle studerende, som gør mere ud af deres studier. Det vil også være godt for revisionshusene i den sidste ende. Garantien betyder, at de studerende er sikret en plads på cand.merc.aud.-studiet. Samtidig signalerer garantien, hvor det faglige niveau ligger. Cand.merc.aud. er ikke noget nemt studium, og hvis de studerende ikke er med på de formodede forudsætninger, bliver det ekstra svært,” forklarer Kim Klarskov.

Den iagttagelse kan Donia Aljene nikke genkendende til.

“Kandidatuddannelsen viser tydeligt, hvor stort et spring det faktisk er. Det er overordnet set stadig det samme genkendelige stof, som man kender fra bacheloren, men niveauet stiger,” siger hun.

Ønsker en studerende at gøre brug af garantikvotienten, er det ikke nødvendigt at skrive en motiveret ansøgning. Til gengæld skal den studerende vente et år inden studiestart. Det skyldes, at den studerende foruden at opfylde de specifikke adgangskrav også skal have afsluttet sin uddannelse og dermed have opnået et endeligt gennemsnit, når man søger ind på studiet den 1. marts.

Regnskabsfagligheden er vigtig

Kravene til revisorers kompetencer ændrer sig i takt med, at noget af det klassiske revisorarbejde bliver automatiseret. Konsekvensen er, at revisorerne skal tilegne sig nye kompetencer for at være relevante i fremtiden. Landets fire universiteter gør meget ud af at udbyde fag af høj kvalitet, som er spændende for de studerende, og som samtidig er relevante for branchen. Der er uden tvivl en større digitaliseringsbølge i gang, og denne bølge er blevet boostet yderligere under coronapandemien, hvor mange af landets universiteter er blevet tvunget til at omlægge deres undervisning til online

undervisning. Ord som data analytics og machine learning er buzzwords, som også begynder at præge cand.merc.aud. Den tendens har blandt andet vist sig i de indleverede kandidatafhandlinger ved Danica Prisen i 2020. Her gik 1. pladsen til Jeppe Knøss Jensen og Simon Bøgh Uldbjerg fra Aarhus Universitet (AU) for deres afhandling og analyse af, hvordan audit data analytics ikke blot kan effektivisere revisionen, men også kan forbedre kvaliteten af revisionen.

Allerede tilbage i 2018 tog CBS det første skridt til at gøre digitale værktøjer som eksempelvis dataanalyse til en integreret del af de kommende revisorers uddannelse. Selvom der ikke hersker nogen tvivl om, at digitaliseringen er kommet for at blive, så tror Kim Klarskov ikke, at regnskaber, revisorer og generelt job, der er forbundet med regnskab og tal, vil blive overflødiggjort af den teknologiske udvikling. Dette skal også ses i lyset af, at regnskab er en af revisors kernekompetencer. Derfor er CBS de seneste tre-fire år begyndt at gøre mere ud af regnskabsfagene på HA.

“Det første indtryk, man får af et fag, er nok i virkeligheden noget, der former ens overordnede billede af faget og holdning til faget i rigtig lang tid fremover. Hvis de første oplevelser, man har af eksempelvis regnskab på HA, er, at det er kedeligt, så bliver det svært at se sig selv på en uddannelse, hvor regnskab fylder meget, bagefter. Derfor har vi gjort rigtig meget ud af at opgradere kvaliteten af undervisningen på HA – og det, tror jeg, er en af grundene til, at vi får mange flere ansøgere på cand.merc.aud,” fortæller Kim Klarskov.

Det nikker de studerende genkendende til.

“Underviserne har haft en virkelig stor indvirkning på mit valg. Når nogen virkelig er passioneret om det, de underviser i, så smitter det af. Passion smitter af,” fortæller Nadine Aljene, næstformand for AUD-udvalget på Syddansk Universitet.

En opfordring til branchen

Selvom universiteterne anerkender vigtigheden af at kunne tilbyde fag og undervisning af høj kvalitet, oplever de, at det kan være

“

Der mangler i den grad folk, som har lyst til at skrive en Ph.d. i regnskab og revision og derefter forblive på universitetet som adjunkt, lektor eller professor.

Dennis van Liempd,
lektor hos Institut for Virksomhedsledelse og Økonomi
på Syddansk Universitet

svært at tiltrække undervisere, herunder specielt danskere, som ønsker en akademisk karriere i regnskab og revision.

“Der mangler i den grad folk, som har lyst til at skrive en Ph.d. i regnskab og revision og derefter forblive på universitetet som adjunkt, lektor eller professor. Det er en stor trussel for fremtidens cand.merc.aud.-uddannelse, da rekruttering af videnskabelige medarbejdere er nødvendig for at kunne udbyde et cand.merc.-aud.-studium af høj kvalitet. Revisorbranchen skal være opmærksom på, at de skal stille undervisnings- og vejledningskapacitet til rådighed, så vi kan blive ved med at optage så mange cand.merc.aud.-ere og dermed sikre uddannelsen i fremtiden. Man skal så at sige tænke lidt mere langsigtet i branchen som helhed. Hvis dette ikke sker i tilstrækkelig grad, risikerer professionen, at cand.merc.-aud.-uddannelsen ikke er bæredygtig,” lyder opfordringen fra Dennis van Liempd, lektor hos Institut for Virksomhedsledelse og Økonomi på SDU. •

DANICA PRISEN 2021

Kender du årets guldfugl?

Danica Prisen er en traditionsrig pris, som gennem 30 år har været med til at udbrede kendskabet til revisorbranchen og sætte fokus på nye talenter i branchen.

Kender du en cand.merc.aud. med ambitioner?

I 2020 åbnede vi for, at kandidatafhandlinger skrevet inden for skatteområdet også kunne nomineres til Danica Prisen.

Det betyder, at kandidatafhandlinger, der er skrevet på cand.merc.aud.-studiet inden for hovedområderne skat, revision eller eksternt regnskabsvæsen kan kvalificere sig til Danica Prisen.

Danica Prisen overrækkes ved et festligt arrangement fredag den 1. oktober 2021 på Børsen i København.

Årets ansøgningsskema kan hentes på fsr.dk/danicaprisen

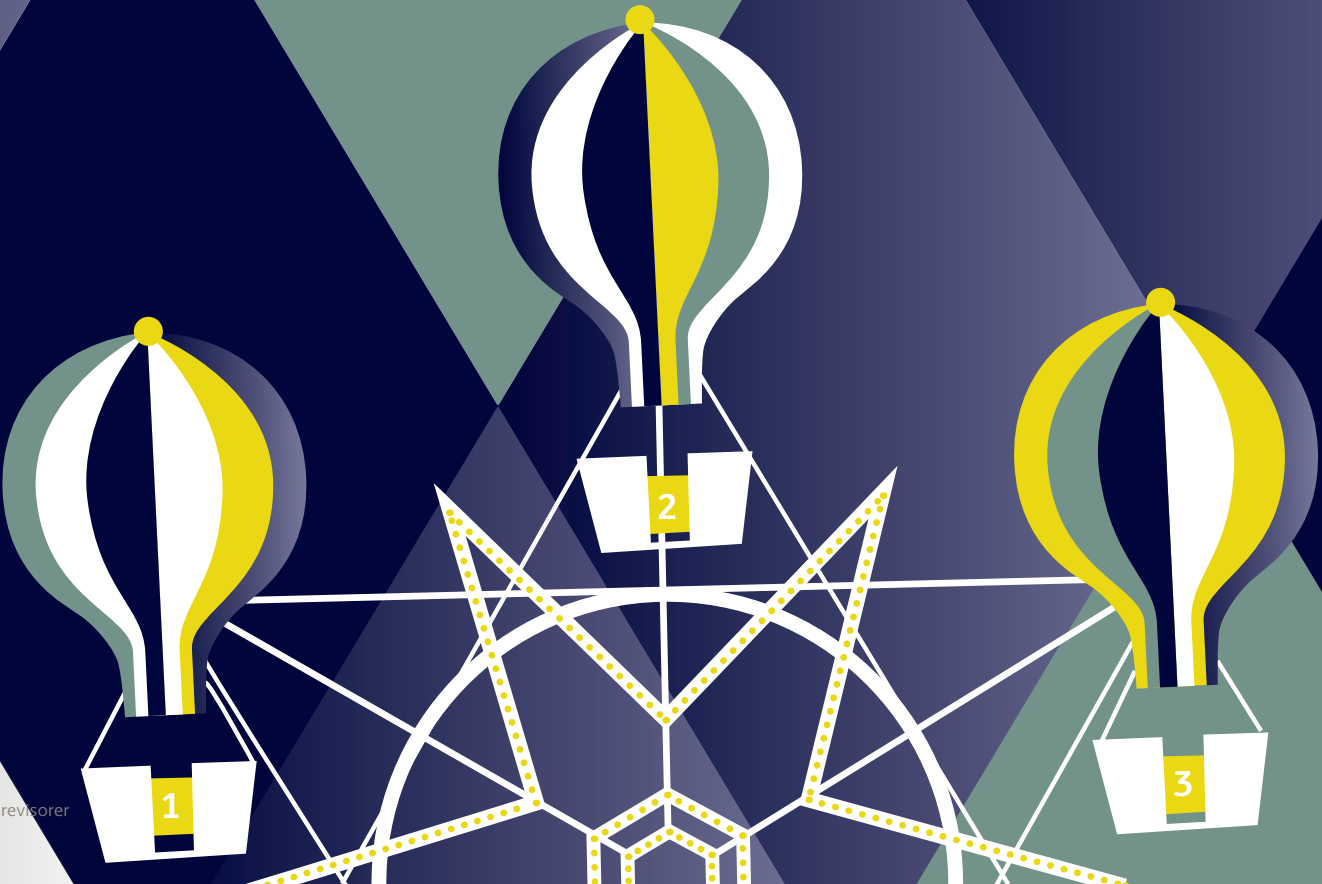
Ansøgningsbetingelser

- Kandidatafhandlingen skal have opnået karakteren 10 eller 12.
- Vejleder af kandidatafhandlingen skal skrive en **udtalelse om afhandlingen**.
- Kandidatafhandlingen skal være bedømt i perioden 1. juli 2020-30. juni 2021.

Ansøgninger skal sendes senest den 15. juli 2021 til danicaprisen@fsr.dk

TIVOLI TRÆNGER TIL TURISTER

Per Gunslev

Statsautoriseret revisor og tidligere partner, EY. Per Gunslev har gennem mange år beskæftiget sig med revision og rådgivning af børsnoterede virksomheder særligt i den finansielle sektor og har desuden i en årrække været ansvarlig for EY's faglige standarder for regnskab og revision samt for den interne risikostyring.

Per Gunslev er formand for Regnskabsrådet, som er Erhvervsstyrelsens rådgivende organ for regnskabsmæssige forhold og er medlem af Det regnskabskyndige underudvalg under Finanstilsynets bestyrelse. Per Gunslev har endvidere været medlem af komiteen for god selskabsledelse.

I disse coronatider er der utvivlsomt mange, der ser frem til en tur i Tivoli. Det er min vurdering, at personalet og økonomifolkene i Tivoli også ser frem til at åbne igen og få dig og mange andre som gæster.

Tekst/ **Per Gunslev**, statsautoriseret revisor

Corona har i 2020 kostet forlystelsesparken Københavns Tivoli rigtig mange penge. Danmark lukkede ned onsdag den 11. marts, og to dage efter aflagde Tivoli A/S årsrapporten for 2019. Her udtrykte ledelsen i lighed med mange andre virksomheder følgende forventninger til 2020: "På baggrund af den store usikkerhed COVID-19 har skabt og usikkerhed om situationens varighed, er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at foretage en rimelig vurdering af de økonomiske konsekvenser af COVID-19. Derfor er det ikke muligt at

give en forventning til omsætning og resultat før skat."

Ved aflæggelsen af delårsrapport for 1. kvartal i slutningen af april 2020 var den foreløbige vurdering, at Tivoli ville opnå en væsentligt lavere omsætning i 2020 end i 2019, ligesom der ikke forventedes et positivt resultat.

I forbindelse med åbningen af sommersæsonen i starten af juni, hvilket var mere end to måneder senere end planlagt, udsendte Tivoli en fondsbørsmeddelelse, hvori der blandt andet blev omtalt en række initiativer til tilpasning af omkostningsstrukturen, samt at Tivoli ikke kunne udelukke et underskud før skat på 100 millioner kroner for 2020 trods indregningen af hjælpepakker.

at læse i årsrapporten, at Tivoli i 2019 har haft flest besøgende i 4. kvartal skarpt fulgt af 3. kvartal. Også i 2. kvartal var besøgstallet pænt, mens det i 1. kvartal kun udgjorde cirka 20 procent af besøgstallet i 2. kvartal. Tivoli har således i de senere år udvidet antallet af åbningsdage væsentligt specielt i efteråret med halloween og juletiden. Senest er haven også åbnet til Vinter i Tivoli. Udviklingen må formodes at fortsætte, når vi får rystet virkningerne af COVID-19 af os. Som følge af en omfattende turn around og udvikling er resultatet i perioden fra 1994 til 2019 løftet fra et mindre tocifret millionbeløb til et trecifret millionbeløb. Dette har også haft en positiv indvirkning på aktiekursen, der fra ultimo 2014 til dato er steget 83 procent.

I årsrapporten er der endvidere en spændende omtale af Tivolis seks vækstretninger i Strategi 2020. De seks vækstretninger er 1) Optimere den eksisterende forretning, 2) Udvikle Haven med engagerende oplevelser, 3) Mere Tivoli i nabolaget, 4) Større del i turismens værdikæde, 5) Nimb på nye lokationer og 6) Tivolioplevelser ude i landet. De første to prioriteres højest og skal realiseres umiddelbart. De øvrige fire har en lidt længere tidshorisont, hvoraf nogle må formodes at blive udskudt grundet COVID-19. En af ideerne er en vision om en bypark på Vesterbro Passage fra Bernstorffsgade til Rådhuspladsen. Dette projekt har for nyligt været omtalt i pressen og synes positivt modtaget.

Tivoli består af seks segmenter, der anses for rapporteringspligtige i henhold til IFRS 8. Det største segment, der omfatter indtægterne ved Entré, turpas og Tivolikort, omfatter knapt 50 procent af omsætningen. Af de øvrige segmenter kan nævnes High-end, der driver Nimb Huset og Gemyse samt segmentet Kultur, der blandt omfatter en række gratis aktiviteter og derfor udviser underskud.

Mangfoldighed, ordentlighed og bæredygtighed

Årsrapporter har i de senere år specielt for børsnoterede virksomheder ændret sig fra at omfatte årsregnskab og en relativt kort beretning til at indeholde omfattende ikke finansielle rapportering. Mange ledelser anser denne information for meget vigtig, og Tivoli er ingen undtagelse. Overskriften på bestyrelsesformandens brev i årsrapporten 2019 er således: "Mangfoldighed, ordentlig-

hed og bæredygtighed", som er kerneværdierne i Strategi 2020.

Værdierne skal styre Tivolis udvikling som arbejdsplads, attraktion og forretning. Der anføres betydelige ambitioner om udviklingen af Tivoli og de nærtliggende områder i de kommende år. I årsrapporten for 2019 indgår et afsnit om samfundsansvar benævnt: "En bæredygtig og mangfoldig arbejdsplads" med link til CSR-rapport i henhold til årsregnskabslovens §§ 99a og 99b, et afsnit med omtale af bestyrelsesarbejdet i henhold til årsregnskabslovens § 99b samt en lovpligtig redegørelse om virksomhedsledelse i henhold til årsregnskabslovens § 107B.

Den særskilte CSR-rapport fylder 41 sider og er dermed meget detaljeret. Det fremgår indledningsvist, at Tivoli gennem mere end 20 år har arbejdet med samfundsansvar, og at en særskilt bæredygtighedsspecialist forestår arbejdet. Det fremgår samtidig, at CSR-arbejdet skal følge et internationalt rapporteringsformat. Gennem fokuserede indsatser er Tivoli kommet i mål med mange af målsætningerne under CSR-arbejdet. Uheldsfrekvensen for arbejdsulykker er faldet i 2019, men ikke til det ønskede mål, hvorfor Tivoli i 2020 og efterfølgende år vil arbejde aktivt for at reducere arbejds-skaderne væsentligt.

Det anføres tillige, at der arbejdes strategisk og fokuseret med FN's verdensmål i strategi med henblik på bred forankring på tværs af Tivolis forretningsområder. CSR-politikken er opdelt i tre hovedgrupper omfattende gæster, medarbejdere samt omverdenen med 16 specifikke politikker, ligesom der måles på 20 forskellige målepunkter.

I en særskilt tabel er der for de obligatoriske emner i årsregnskabslovens § 99a lavet link til de specifikke politikker samt målepunkter, der dækker de enkelte emner. Der er endvidere et særskilt afsnit om de væsentligste risici for de tre hovedgrupper samt for de obligatoriske områder, som årsregnskabsloven foreskriver. Inden for Menneskerettigheder er det især forskelsbehandling, der er opmærksomhed på.

Tivolis leverandører skal leve op til Tivolis Code of Conduct vedrørende Ansvarlig adfærd. Det konkluderes, at risikoen for

TEMASERIE OM SÆRLIGE VIRKSOMHEDER – SÆRLIGE ÅRSRAPPORTER

Dette er den sjette artikel i en artikelserie i SIGNATUR om særlige virksomheder med særlige årsrapporter. Temaet sætter fra gang til gang fokus på en årsrapport fra en særligt udvalgt virksomhed eller institution og beskriver nogle af de begivenheder og forhold, der har påvirket årsrapporten og måske skiller sig ud fra andre årsrapporter. Har du forslag til en årsrapport fra en virksomhed, institution eller sågar en kendt person, der kunne være interessant at sætte under lup, så skriv til FSR – danske revisorer på mailadressen jga@fsr.dk.

forskelsbehandling anses for minimal. For Miljø og klima er der opstillet scenarier med krisehåndteringsplaner for hændelser som eksempelvis kemikalieudslip.

For Sociale forhold er det især medarbejdertrivsel og arbejdsulykker, der er opmærksomhed på, mens det for Antikorruption især er indkøbsområdet samt online gaming, der bør være opmærksomhed på, hvilket sker ved vedtagne retningslinjer til imødegåelse af korruption.

Herudover er etableret whistleblowerfunktion til rapportering af uregelmæssigheder.

Det bliver interessant at følge Tivolis fortsatte udvikling i de kommende år. •

I starten af december 2020 blev forventningerne nedjusteret til et underskud før skat i niveauet minus 185 millioner kroner vel at mærke med udgangspunkt i, at Tivoli opnår kompensation for faste omkostninger i andet halvår og delvist reduktion af lønomkostninger ved lønkompensation eller lignende ordninger.

Per Gunslev
statsautoriseret revisor

Ved aflæggelsen af halvårsrapporten, der viste et underskud på 135 millioner kroner, blev forventningerne til året yderligere forværret til et underskud i niveauet 150-200 millioner kroner, hvilket ved aflæggelse af 3. kvartals delårsrapport blev indsnævret til 150-180 millioner kroner. Ved lukningen af Tivoli i starten af december 2020 blev forventningerne nedjusteret til et underskud før skat i niveauet minus 185 millioner kroner vel at mærke med udgangspunkt i, at Tivoli opnår kompensation for faste omkostninger i andet halvår og delvist reduktion af lønomkostninger ved lønkompensation eller lignende ordninger.

I tidligere år har Tivoli opnået et resultat før skat i niveauet 100 millioner kroner. I de første tre kvartaler er omsætningen faldet

53 procent og besøgstallet 63 procent. Tivoli er således som en virksomhed i oplevelsesindustrien med mange udenlandske gæster hårdt ramt af COVID-19.

I skrivende stund har Tivoli ikke offentliggjort årsrapporten for 2020, hvorfor det endelige underskud ikke kendes. Restriktionerne er i skrivende stund ikke ophævet, så det må forudses, at Tivoli også i 2021 vil være påvirket af COVID-19.

Vinterattraktionen Tivoli

De fleste opfatter nok Tivoli som en sæsonvirksomhed, hvor de altovervejende aktiviteter ligger i 2. og 3. kvartal. Historisk er dette også korrekt, hvilket også afspejler sig i det oprindelige navn – Københavns Sommer-Tivoli. Det er derfor overraskende

Mottoet "Learn as you Go" har fulgt iværksætterne Christoffer Bak (venstre), Kasper Ulrich (midten) og Christian Aahmann (højre) fra den spæde begyndelse. Det er iværksætternes påmindelse om hele tiden at blive bedre og drive alle processer og produkter op til nye højder.

SUCCESSFULDE
IVÆRKSÆTTERE

Dette er den tredje artikel i en artikelserie i magasinet SIGNATUR om iværksættere og iværksætteri. Temaet tegner fra gang til gang et portræt af en dansk iværksætter, der fortæller om vejen til succes og beskriver nogle af de udfordringer, der kan opstå undervejs.

Hvor der er vilje, er der vej!

For seks år siden besluttede 20-årige Kasper Ulrich og to barndomsvenner at etablere en virksomhed og revolutionere herretøjsbranchen på trods af, at de hverken kendte til tøjproduktion, salg, markedsføring eller ledelse. Grundlæggerne stiftede i hast selv et IVS, men fik efterfølgende knas med juraen. I dag omsætter Shaping New Tomorrow for et trecifret millionbeløb med en velsmurt økonomiafdeling.

Tekst/**Jan Wie**
kommunikationschef, FSR – danske revisorer
Foto/**Niklas Svendsen**
Shaping New Tomorrow

“Vi oplevede tidligt på vores rejse at få de vildeste reaktioner, når mænd prøvede vores bukser og skjorter i butikken. Kunderne fik en wow-oplevelse over, hvor komfortabelt pænt herretøj kan være. Derfor havde vi brug for at sprede budskabet og få nye kunder til at prøve vores tøj, fordi vi var sikre på, at når de først

havde prøvet det, så ville de med glæde skifte deres stiveste puds til et bedre alternativ. Derfor valgte vi at tilmelde os Løvens Hule i 2017”.

Sådan lyder forklaringen, når medstifter Kasper Ulrich skal fortælle om den skelsættende dag, hvor Shaping New Tomorrow blev landskendte på 10 minutter.

Den 3. april 2018, klokken 20.45 sad 480.000 danskere foran skærmen og så den ugentlige udgave af det populære tv-program Løvens Hule. Denne dato glemmer Kasper Ulrich ikke lige med det samme. Sammen med sine

to barndomskammerater fra Støvring, Christoffer Bak og Christian Aachmann, havde de præsenteret deres modebrand Shaping New Tomorrow for dommerpanelet og foruden et efterfølgende tilsagn om forretningsmæssig sparring, netværkstilgang og økonomisk støtte fra løverne Birgit Aaby og Jesper Buch, gav udsendelsen netop det, som de tre 24-årige iværksættere hele tiden havde drømt om: Eksponering.

Dagene derefter stod lovord og ordrer i kø for at lande i firmaets webshop, som slet ikke kunne følge med. Præsentationen af det behagelige business tøj for herrer, som ideen bygger på, slog igennem på nul-komma-fem, og de mange efterfølgende tøjbestillinger gav Aalborg-drengene sved på panden, da lageret, som ellers var fyldt godt op, på mindre end en uge var gabende tomt, og produktionen i Portugal havde svært ved at følge med.

Gør altid en ekstra indsats for kunderne
I dag tre år efter tænker medstifter Kasper Ulrich tilbage på de hektiske uger, som bød på daglige ordrer for mere end 1 million kroner. Virksomheden havde altid været drevet af, at kundeoplevelsen og serviceniveauet skulle være i top, og de tre mænd var på det

tidspunkt overbeviste om, at de var gearede til at håndtere den store kundetilstrømning. Men hurtigt viste det sig, at de stod med flere tusinde kunder, som havde bestilt tøj, men som måtte skuffes, fordi lagrene var tomme.

“Det var en vild oplevelse, men udfordringen var, at vi kun var fire ansatte på det tidspunkt, så det var rent drifts- og rekrutteringsmode. Vi havde ellers gjort meget for at forberede forretningen til en pludselig høj efterspørgsel, men vi havde bare ikke forventet, at det ville stikke så meget af! Vi måtte hurtigt erkende, at forberedelsen ikke havde været god nok. Men oplevelsen tvang os virkelig til at modne og automatisere vores processer og forretning så hurtigt som muligt”, fortæller Kasper Ulrich, som i dag har titlen CEO og samtidig påpeger, at en teknisk fejl i deres webshop fik uoverskuelige følger.

De mange bestillinger fra kunderne blev nemlig ikke registreret på en måde, så det fremgik, at varerne var udsolgte. Det betød, at kunderne havde den forventning om, at bestillingen var på vej.

“Der gik flere timer, før vi fangede denne fejl. Vi havde i løbet af få timer solgt mere end to tusinde produkter, vi ikke havde. Det var en af mange udfordringer, som vi stødte på i løbet af kort tid. Vi vælger aldrig den nemme løsning, men den vi mener er den rigtige. I realiteten kunne vi jo sende en fælles mail ud til alle kunderne og fortælle, at det var en generel fejl. Men vi går altså meget op i, at det skal være en unik oplevelse at handle hos os”.

Derfor samlede de tre iværksættere straks et hold af venner og familie. Dagen efter stod 15 folk klar ved telefonen og fik til opgave

“

Vi havde ellers gjort meget for at forberede forretningen til en pludselig høj efterspørgsel, men vi havde bare ikke forventet, at det ville stikke så meget af! Vi måtte hurtigt erkende, at forberedelsen ikke havde været god nok. Men oplevelsen tvang os virkelig til at modne og automatisere vores processer og forretning så hurtigt som muligt.

Kasper Ulrich
CEO i Shaping New Tomorrow

at sikre, at alle 2.000 kunder blev kontaktet personligt og forklaret problemstillingen.

“Vi lærte, at vores ambition om altid at gå en ekstra mil oftest er besværet værd. Realiteten var nemlig, at ud af de 2.000 telefonopringninger var det kun tre kunder, som sagde nej tak til at vente med at få varen. Alle andre viste stor forståelse og takkede ofte for, at vi personligt kontaktede dem. Det betød med andre ord, at de accepterede at vente 1½ måned på at modtage deres bestillinger. Og for at det ikke skal være løgn, blev cirka 500 af disse yderligere forsinkede, og vi måtte ringe til dem én gang til”, forklarer Kasper Ulrich og konstaterer, at læringskurven i forhold til at drive forretning hele tiden har været ret stejl.

Det afspejler sig også i det motto, som har været en del af iværksætternes dna. Mottoet hedder ”Learn as you Go” og er nordjydernes påmindelse om hele tiden at blive bedre og drive alle processer og produkter op til nye højder.

“Vi ønsker at drive vores forretning til perfektion, selv om det jo er en utopi. Det betyder, at vi aldrig er 100 procent tilfredse med vores forretning, og hele tiden søger efter forbedringsmuligheder. Det gør sig gældende i alt, hvad vi gør. Om det er vores service, oplevelse eller produkt, stræber vi altid efter at gøre det bedre i dag, end vi gjorde i går. Som eksempel er vores Perfect Pants blevet justeret og forbedret måned efter måned i snart seks år”, fortæller Kasper Ulrich med et smil.

Dyre lærepenge
Mottoet ”Learn as you Go” har fulgt iværksætterne fra den spæde begyndelse. I opstartsfasen skulle de tre nyudsprungne studenter etablere et selskab for overhovedet at komme i gang. Med gå-på-mod og 100 procent fokus på at skulle producere og sælge business-tøj til herrer skænkede iværksætterne ikke muligheden for at trække på ekstern rådgivning mange tanker. Det betød, at de selv stiftede et iværksætterselskab, men brugte stort set ingen kræfter på at formulere, hvordan ejerstruktur og kapitalanparter skulle fordeles.

“Lige fra start har vi tænkt: Hvor svært kan det være? Vi gør alting selv. Vi havde selvfølgelig søgt sparring og rådgivning hos revisorer til at få stiftet en virksomhed. Men dengang tænkte vi, at vi bare skulle have det hele op at stå så hurtigt som muligt. Men det kostede os også nogle læringskroner. Vi fik eksempelvis ikke stiftet selskabet på den rigtige måde, hvilket vi også fik lov til at betale for senere”, forklarer Kasper Ulrich, og på spørgsmålet om, hvordan dette kunne ske, lyder svaret:

“Det skulle gå hurtigt, så vi gik bare ind og stiftede et iværksætterselskab. Ved siden af skrev

vi så bare vores egne løse dokumenter, hvor der stod, hvordan procentfordelingen af ejerskabet skulle være imellem os. Men juridisk kunne dokumentet ikke gælde, så det blev Christoffer og jeg, som ejede hver en halvdel, fordi det var os, som havde stiftet IVS’et. Derfor måtte vi betale dyre penge ud af egen lomme, fordi selskabet efterhånden repræsenterede en værdi, og desuden måtte vi have hjælp til at udfærdige et juridisk gældende dokument, som flugtede med de hensigter, vi havde fra start.”

Har professionaliseret økonomifunktionen
I dag har Shaping New Tomorrow 90 medarbejdere i Danmark og en professionel økonomifunktion, som står mål med de krav, som stilles til international virksomhed med ejerskab til hele værdikæden fra designudvikling, tøjproduktion i Portugal, salg og

markedsføring til distribution og kundeservice. Historisk set var det alene Kasper Ulrich, som arbejdede med selskabets økonomi, men nu har en hel regnskabs- og økonomiafdeling set dagens lys.

“For et år siden ansatte jeg en tidligere partner fra et større revisionshus, som har fået det overordnede ansvar for økonomien. Det er en beslutning, jeg er lykkelig for i dag. Vi har to dygtige interne revisorer på fuld tid. Vi skal desuden udvide, så vi har flere interne ressourcer, herunder en business analyst inden for ganske kort tid og yderligere en controller. Som ekstern revisor trækker vi på pwc”, fortæller Kasper Ulrich.

International ekspansion
Samtidig skal Shaping New Tomorrow forventeligt rekruttere en intern revisor til

kontoret i Tyskland, hvilket vidner om den ekspansive vækststrategi, som de tre stiftere stadig lægger for dagen. I første omgang er det især nærmarkederne Tyskland, Østrig, Sverige og Holland, som står for døren. Den første tyske forretning skulle have været åbnet allerede i 2020, men coronapandemien har sat en ærgerlig og midlertidig stopper for det. Fra Kasper Ulrichs stol er ekspansionsplanen og ambitionerne stadig intakte. Foruden Tyskland, Østrig, Sverige og Holland skal selskabet desuden etableres i Norge. Den store drøm er inden for overskuelig fremtid at komme ind på det amerikanske marked. Det ville være en milepæl i forhold til den grundlæggende vision: At være et internationalt anerkendt brand, som gør mandens hverdag nemmere og langt mere behagelig. •

Iværksætterne Christoffer Bak (venstre), Kasper Ulrich (midten) og Christian Aachmann (højre) har to interne revisorer på fuld tid og ansatte for et år siden en tidligere partner fra et større revisionshus, som har fået det overordnede ansvar for økonomien.

Laura Linde er nybagt direktør i OL Revision

Vi er et revisionsfirma i øjenhøjde med vores kunder, som vi følger til dørs i medgang og modgang. Sådan lyder ordene fra Laura Linde, nyslået ankerkvinde i OL Revision i Sydvestjylland.

Tekst/ **Jan Wie,**
kommunikationschef, FSR – danske revisorer
Foto/ **OL Revision**

I 2018 stod OL Revision ved en skillevej. Stifteren Ove Lihn var klar til at takke af efter at have drevet eget revisionskontor i næsten 40 år. På det tidspunkt var registreret revisor Laura Linde netop blevet ansat i virksomheden og kunne godt se, at der var to veje at gå for OL Revision: Enten blev firmaet fusioneret ind i en større revisionskæde, eller også skulle hun træde til og indgå som partner. Laura Linde havde ikke selv haft tanker i den retning tidligere, men fik alligevel mod på at tage en snak med Ove Lihn.

“

Jeg er glad for, at jeg er kommet tilbage til revisorbranchen. Jeg får udnyttet den viden, jeg har opnået gennem årene ved at arbejde med små og mellemstore virksomheder i meget forskellige brancher, og menneskene bagved er en daglig glæde. Revisorbranchens efteruddannelser og faglige netværk er helt centralt for såvel mig som ejer af OL Revision som andre medarbejderne i OL Revision.

Laura Linde
direktør og registreret revisor, OL revision

Det endte med, at de indgik en aftale om, at Laura Linde købte mere end halvdelen af virksomheden. I midten af januar 2021 overtog Laura yderligere 30 procent af OL Revision og har samtidig købt Ove Lihn ud. Med andre ord kan Laura Linde nu skrive direktør og daglig leder på visitkortet. Den resterende del af virksomheden ejes af Janne Poulsen, som også er ansat på revisionskontoret.

En lang snoet vej
I en alder af 17 år begyndte Laura Linde som revisorassistent i Grindsted og kunne i 1988 kalde sig registreret revisor. Derefter gik turen til skattevæsnet, hvor Laura Linde tog en skatterevisoruddannelse på fire år.

“Den dag i dag er jeg utroligt glad for, at jeg har været ansat 15 år i skattevæsenet. Det har givet mig så meget ekstra viden, som jeg kan bruge, når jeg skal rådgive og hjælpe kunderne. Jeg var meget glad for de år, men jeg er så sandelig også glad for, at jeg er kommet tilbage til revisorbranchen. Jeg får udnyttet den viden, jeg har opnået gennem årene ved at arbejde med små og mellemstore virksomheder i meget forskellige brancher, og menneskene bagved er en daglig glæde. Revisorbranchens efteruddannelser og faglige netværk er helt centralt for såvel mig som ejer af OL Revision som andre medarbejderne i OL Revision.”

Generationsskiftet
“Det var godt nok vovet, Laura”. Sådan lød ordene fra omgivelserne, da Laura Linde i begyndelsen af 2021 satte sig for bordenden og valgte at stå i spidsen for OL Revision.

“Jeg er jo ikke helt ung længere, og jeg havde aldrig forestillet mig, at jeg skulle have ansvaret for 12 medarbejdere. Men da chancen bød sig, og jeg vendte situationen med min meget forstående mand, tog jeg det afgørende skridt”, fortæller Laura Linde og fortsætter:

“Vi er fordelt på tre kontorer i Varde, Rødding og Ribe, og det er virkelig gode og loyale medarbejdere hele vejen rundt. Nogle har fejret 30 års

jubilæum, og vi har samtidig en stabil kundeportefølje, så forudsætningerne for at drive OL Revision videre i den ånd, som Ove Lihn har drevet revisionskontoret, er absolut til stede. Vi får endda ofte nye kunder ind. Jeg må dog samtidig påpege, at jeg selvfølgelig ikke kan fortsætte i en uendelighed, og vi prøver løbende at få nye unge kræfter tilknyttet OL Revision”.

Coronaen påvirker både kolleger og kunder
Den nye position som leder af OL Revision har fået en usædvanlig start, hvor coronapandemien naturligvis har sat sine tydelige spor, både hvad angår kollegerne på kontorerne og i forhold til kunderne.

“Vi har ikke været så hårdt ramt her i Vestjylland, som det har været tilfældet i København. Men selvfølgelig har vi taget vores forholdsregler. Nogle kolleger arbejder nogle timer hjemmefra. Fordelen for os er, at vi har tre kontorer at fordele os på, og vi forsøger så vidt muligt, at hver medarbejder kun har et kontor at arbejde fra”.

Kunderne har også været ramt af pandemien. Det gælder især rejsebureauer, restaurationsbranchen og konsulentbranchen. Den store ubekendte faktor her er, hvordan det vil gå den lokale detailhandel såsom cykelhandlere og kontorforsyninger, som møder store udfordringer og ikke vil kunne klare sig uden kompensationsordninger og hjælpepakker, fortæller Laura Linde og påpeger samtidig, at datoen 1. marts 2021 bliver en afgørende dato, hvor mange af kunderne står for at skulle betale moms for to perioder.

Det giver en stor likviditetsudfordring, og selv om ingen af OL Revisions kunder endnu har måttet dreje nøglen om, er det ikke sikkert, at alle kan komme igennem forårets betalingskrav i en tid, hvor kundegrundlaget for nogle af virksomhederne smuldrer.

Laura Linde fremhæver dog på den anden side, at enkelte andre brancher har oplevet medvind. Det gælder især håndværksvirksomheder og ejendomsinvestorer.

“Vores håndværkere klager absolut ikke. De har rigeligt at se til”, afslutter Laura Linde. •

“

Jeg er jo ikke helt ung længere, og jeg havde aldrig forestillet mig, at jeg skulle have ansvaret for 12 medarbejdere. Men da chancen bød sig, og jeg vendte situationen med min meget forstående mand, tog jeg det afgørende skridt.

Laura Linde
direktør og registreret revisor, OL revision

DET RUNDE PORTRÆT

Det skulle
stemme på
1-øren

Kim Pedersen fra Revisionscentret Haderslev tænker tilbage på sine første dage i revisionsbranchen, hvor et regnskab skulle stemme på 1-øren. Frustrerede revisorer kunne bruge en halv dag på drilsk bogføring, men sådan var det dengang, hvor computeren endnu ikke havde erstattet det grønne afslutningsark. Kim Pedersen kan fejre 60 års fødselsdag fredag den 9. april.

Tekst/ **Jan Wie,**
kommunikationschef, FSR – danske revisorer

Fynboen Kim Pedersen har nu i mere end 23 år været partner i Revisionsfirmaet Roos & Hansen i Haderslev. Efter endt læretid og ansættelser på flere odenseanske kontorer, herunder 11 år hos statsautoriseret revisor Henrik Iversen, tog familien det store spring over Lillebælt og etablerede sig i det sønderjyske. Det var en omvæltning at flytte fra Odense til en provinsby tæt på den tyske grænse, og selv om Kim Pedersen havde hørt efter i folkeskolens fag i geografi og historie, var der alligevel visse overraskelsesmomenter i måden at hilse på: *“jeg kunne sagtens huske det her med Kongeåen og den dansk-tyske grænse fra historietimerne. Men mine kollegaer prikkede*

mig forsigtigt på skulderen og måtte påpege, at i Sønderjylland siger man 'Mojn' og ikke 'Farveller'”, husker registreret revisor Kim Pedersen tilbage på den første tid i de nye omgivelser.

Da Kim Pedersen tiltrådte som partner i Roos & Hansen bestod kontoret af seks medarbejdere: Tre partnere, en registreret revisor, en bogholder og en sekretær. Den ene partner var medstifter af firmaet Niels Børge Hansen, som efterhånden var på vej til at gå på pension, og det passede fint, at Kim Pedersen kunne overtage stifterens position. Desuden bestod partnerkredsen af de to registrerede revisorer, Annie Christensen og Svend Aage Søberg.

Støt og roligt steg antallet af medarbejdere i de kommende år og rundede på et tidspunkt 15 ansatte. Dog satte eftervirkningerne af finanskrisen en stopper for den fortsatte ekspansion, og da konkurrencen

blandt revisionskontorerne efterhånden tog til, og priserne på revisorydelser faldt, svandt dele af Roos & Hansens kundeportefølje. Det betød, at firmaet i midten af 2010'erne droslede ned og havde en medarbejderstab på 11-12 ansatte, hvilket også er det antal, som Revisionscentret Haderslev Godkendt Revisionsaktieselskab (tidligere Roos & Hansen) i dag har på lønningslisten.

På samme tidspunkt flyttede firmaet til nye lokaler i Skipperhuset med udsigt til Haderslev Fjord og har igennem nogle år været kendt for sloganet ”tal med os”. Inden for de seneste år har firmaet været drevet af de tre partnere, registreret revisor Annie Christensen, statsautoriseret revisor Flemming Tost og Kim Pedersen, som også er registreret revisor. Flemming Tost er dog begyndt at drosle ned, og Annie Christensen stoppede formelt i selskabet ved årsskiftet, men kommer stadig forbi kontoret. Det vil med andre ord sige, at Kim Pedersen i dag står som eneejer af virksomheden.

God plads i en coronatid
Skipperhusets lokaler giver god plads til medarbejderne, hvilket har været gunstigt i løbet af det seneste års tid, hvor coronapandemien har vendt op og ned på mange arbejdspladser. Dog har Revisionscentret Haderslev ikke mærket de helt store ændringer, fortæller Kim Pedersen. Kun i de første fjorten dage af nedlukningen arbejdede samtlige medarbejdere hjemmefra. Herefter begyndte kontoret langsomt at åbne op igen og har stort set været fuldt bemannet det meste af coronatiden. Medarbejderne tager en ugentlig test, så alle kan gå nogenlunde trygge på arbejde.

“Vi har god plads i lokalerne, og vi talte om, at hvis vi løbende lod os teste, holder afstand, bruger sprit og anvender mundbind, når det er nødvendigt, kunne vi fortsætte nogenlunde ufortrødent med vores dagligdag. Vi

Det ville være dejligt med nye unge kræfter, som kunne være med til at føre virksomhedens medarbejdere og kunder videre på den rejse, som blev søsat af Svend Aage Søberg og Niels Børge Hansen den 1. december 1971.

Kim Pedersen
Registreret revisor og partner i Revisionscentret Haderslev

har været heldige, at smittetallene ikke har været så voldsomme i området her. Jeg har hørt, at det andre steder i landet er langt værre, hvor medarbejdere i stor stil arbejder hjemmefra”, forklarer den kommende fødselar og tilføjer samtidig, at heller ikke på kundesiden har coronakrisen haft mærkbare negative følger.

Lidt fritid har der også været plads til
Arbejdet har fyldt meget igennem årene, men der har været tid til en velfortjent sommerferie med hustruen Lise og deres to drenge enten i sommerhuset eller en tur til udlandet. En efterårsvinferie med gode venner og ikke mindst den årlige skitur med tre tidligere kollegaer (dog ikke i 2021). Lidt frivilligt arbejde i fodboldklubben HFK er det også blevet til og deltagelse i Frimurerlogen Josva til de tre Broer og Haderslev Skydeselskab af 1857. Alle steder har det dog udviklet sig til også at have noget med økonomien at gøre.

Ønsker at fremtidssikre kontoret
Kim Pedersen fortæller, at Revisionscentret Haderslev er i fuld gang med at ruste sig til fremtiden, og her spiller digitalisering en central rolle. Kim Pedersen peger blandt andet på, at firmaet har indgået en aftale med erhvervsserviceleverandøren Nomia, som har specialiseret sig i digitale løsninger inden for en række regnskabsopgaver. Mest af alt er Kim Pedersen desuden optaget af, at virksomheden også på partnersiden står stærkt i fremtiden.

“Jeg forestiller mig, at jeg selv fortsætter 5-10 år endnu. Men jeg kan da godt mærke, at flere årsregnskaber lander på mit bord i forhold til tidligere, hvor vi var tre og fire partnere. Det ville være dejligt med nye unge kræfter, som kunne være med til at føre virksomhedens medarbejdere og kunder videre på den rejse, som blev søsat af Svend Aage Søberg og Niels Børge Hansen den 1. december 1971 og derfor kan fejre 50 års jubilæum om et halvt års tid”, afslutter Kim Pedersen og tænker tilbage på de første år som elev, hvor grønne afslutningsark og 1-ørerne stadig fandtes. Meget vand er løbet i åen siden da, hvor der trods alt er gået 40 år. •

MÆRKEDAGE

Runde fødselsdage

Marts 2021

Registreret revisor og indehaver **Henrik Pommerencke**, Pommerencke ApS, Hillerød, fylder 70 år den 10. marts 2021.

Statsautoriseret revisor og indehaver **Henrik Lund**, Klar Revision Statsautoriseret Revisionsanpartsselskab, Holstebro, fylder 50 år den 16. marts 2021.

Statsautoriseret revisor **Poul Gribel Vorum**, Sæby, fylder 70 år den 18. marts 2021.

Statsautoriseret revisor og partner **Carl V. Christiansen**, Beierholm, Århus, fylder 60 år den 19. marts 2021.

Statsautoriseret revisor **Anders P. Colstrup**, Holstebro, fylder 70 år den 24. marts 2021.

Statsautoriseret revisor og partner **Jens Aaen**, Kvist & Jensen Statsautoriseret Revisionspartnerselskab, Aalborg, fylder 60 år den 25. marts 2021.

Statsautoriseret revisor og partner **Morten Egholm Alsted**, Beierholm, Søborg, fylder 50 år den 30. marts 2021.

April 2021

Registreret revisor og manager **Mette Rehfeldt**, BDO, Varde, fylder 60 år den 9. april 2021.

Registreret revisor og partner **Kim Pedersen**, Revisionscentret Haderslev, fylder 60 år den 9. april 2021. Læs et portræt af fødselaren på side 60.

Registreret revisor **Bent Brüning**, indehaver af ND Revision Sønderborg ApS, fylder 70 år den 10. april 2021.

Statsautoriseret revisor **Lars Falck Jørgensen**, Senior Internal Auditor, SEB Danmark, København, fylder 60 år den 12. april 2021.

Statsautoriseret revisor **Niels Kristian Ladefoged**, Sønderborg, fylder 80 år den 12. april 2021.

Registreret revisor og partner **Bjarne Ringgaard**, Revikon, Thisted, fylder 50 år den 13. april 2021.

Statsautoriseret revisor og partner **Bill Haudal Pedersen**, Deloitte, København, fylder 50 år den 14. april 2021.

Statsautoriseret revisor **Thomas Andersen**, Beierholm, Hobro, fylder 50 år den 16. april 2021.

Registreret revisor **Eva Christensen**, økonomikonsulent i Østdansk Landboforening, Rønnede, fylder 60 år den 22. april 2021.

Statsautoriseret revisor **Helle Rugaard**, PwC, København, fylder 60 år den 20. april 2021.

Statsautoriseret revisor **Christian Jensen**, Revisionshuset Tal & Tanker, Pandrup, fylder 50 år den 22. april 2021.

Statsautoriseret revisor **Erik Jes Hansen**, Hørsholm, fylder 80 år den 22. april 2021.

Statsautoriseret revisor **Knud Beer**, Aabenraa, fylder 70 år den 23. april 2021.

Registreret revisor og seniormanager **Niels Mouritzen**, Beierholm, København, fylder 60 år den 24. april 2021.

Statsautoriseret revisor og partner **Jens Jørgensen** Baes, Deloitte, København, fylder 60 år den 30. april 2021.

Maj 2021

Statsautoriseret revisor og partner **Jan Nørgaard Olesen**, Beierholm, København, fylder 60 år den 6. maj 2021.

Statsautoriseret revisor **Allan Karl Christiansen**, indehaver af AKC Kreston Statsautoriseret Revisionsvirksomhed, Kgs. Lyngby, fylder 50 år den 10. maj 2021.

Statsautoriseret revisor **Jørgen Løbner**, indehaver af Revisionsfirmaet Jørgen Løbner ApS, Bjerringbro, fylder 60 år den 13. maj 2021.

Statsautoriseret revisor **Peter Skov Hansen**, indehaver af PSH 3146 ApS, Værløse, fylder 70 år den 19. maj 2021.

Statsautoriseret revisor **Jørgen Smith**, Næstved, fylder 70 år den 23. maj 2021.

Statsautoriseret revisor **Hans-Jørgen Torborg Jensen**, indehaver af Torborg Consulting, Esbjerg, fylder 70 år den 24. maj 2021.

Juni 2021

Registreret revisor **Dorte Bastkjær**, indehaver af Databalance, Middelfart, fylder 50 år den 2. juni 2021.

Statsautoriseret revisor og partner **Lars Østergaard**, Beierholm, Aarhus, fylder 50 år den 2. juni 2021.

Registreret revisor og partner **John Hansen**, TimeVision, Brøndby, fylder 70 år den 6. juni 2021.

Statsautoriseret revisor og partner **Flemming Callesen**, Sønderjyllands Revision, Sønderborg, fylder 60 år den 9. juni 2021.

Statsautoriseret revisor og partner **Tage Gamborg Holm**, Brandt Statsautoriseret Revisionspartnerselskab, Thisted, fylder 60 år den 10. juni 2021.

Statsautoriseret revisor og ledende partner **Bjarne Albrechtsen**, Revisionsfirmaet Albrechtsen, Frederiksberg, fylder 60 år den 10. juni 2021.

Registreret revisor **Ole Dahl**, indehaver af Revisionsfirmaet Ole Dahl, Aalborg, fylder 70 år den 16. juni 2021.

OM SIGNATUR

Udgiver

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK – 1306 København K
Tlf: 3393 9191

Inspirationsgruppe

Jonna Roth, registreret revisor, Kappelskov Revision
Jeanette Vetlov, registreret revisor, DØSSING & PARTNERE
Brian Tolvstein, cand.merc.aud., Rigsrevisionen
Henrik Kyhnauv, statsautoriseret revisor, KPMG
Louis Strøm, registreret revisor, Baagøe Schou

Redaktion

Charlotte Jepsen, adm. dir. (ansv. red.)
Jan Wie, kommunikationschef (redaktør)
Julie Gjøtterup Andersen, redaktionsassistent
Jan Brødsgaard, fagkonsulent

Redaktionen er afsluttet den26. februar 2021.
Synspunkter, der kommer til udtryk i SIGNATUR, behøver ikke nødvendigvis at svare til eller være udtryk for FSR – danske revisorers officielle holdninger.

Design og layout

e-Types

Forsidefoto

Shutterstock

Tryk

Specialtrykkeriet Arco

Oplag

5.300 eksemplarer

Annoncesalg

Vendemus
Frederiksgade 45,
Baghuset, 1. sal
DK – 8000 Aarhus
Tlf: 7222 7080
Kontaktperson Mads Tjærby,
mads@vendemus.dk

Udgivelsesplan for 2021

Nummer 1: 11. marts
Nummer 2: 16. juni

Abonnement

Pris for årsabonnement: 480 kroner ex moms.
Henvendelse til fagkoordinator
Gitte Jensen på mailadresse: gje@fsr.dk

ISSN 2245-2117.

SIGNATUR er tilmeldt Danske Specialmedier og oplagskontrolleret af FMK

Revisorstriben af Wulffmorgenthaler

Sikker rådgivning med Revisormanualen

Revisormanualen er et digitalt opslagsværk med de vigtigste regler, satser og beløbsgrænser til brug for rådgivning inden for regnskab, skat, moms, selvangivelse og arbejdsmarkedsforhold.

Hold dig ajour

Med Revisormanualen kan du nemt orientere dig om gældende regler, satser, gebyrer og beløbsgrænser.

Direkte links

Fra hvert emne i den digitale Revisormanual kan du komme direkte videre til relevante love, bekendtgørelser og Den juridiske vejledning.

Hurtigt overblik

Revisormanualen er praktisk opbygget som et alfabetisk opslagsværk, der nemt giver dig et hurtigt overblik.

Spar tid

Med Karnov Skat & Regnskab er viden tilgængelig og samlet ét sted. Du sparer dermed værdifuld tid i din research.

Udvalgte nye eller opdaterede emner i 2021

✓ Erhvervsdrivende fonde ved generationsskifte ✓ Brexit ✓ Hvidvask ✓ Corona

**Prøv den digitale
Revisormanual gratis på**

karnovgroup.dk/revisormanualen

Træf bedre beslutninger. Hurtigere.

**KARNOV
GROUP**